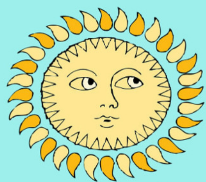
ALIN-ADRIAN ANTON

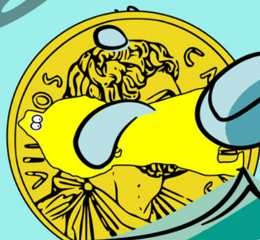

EVANGHELIA DUPĂ MATEI: DUMNEZEU, SFÂNTUL PETRU ȘI PEȘTIȘORUL CU TAXA DE CULT

conține referințe bibliografice extinse

TIMIȘOARA 2016

CUPRINSUL

— Doamne, Doamne! Ce mă fac? se ruga fierbinte un evreu cu lacrimi în ochi. Fiul meu a trecut la creştinism!

La un moment dat, o voce ca de tunet s-a auzit de undeva de sus:

— Fii liniştit, fiule. Şi al meu a făcut la fel.

— Şi ce-ai făcut, Doamne? se interesează evreul curios.

— Am scris un „Nou Testament"!

Pre tine, pravoslavnice cetitorule, cu umilință te rugăm, citind pre aceasta sfânta și dumnezeiasca carte, unde vei afla niscaiva lunecături în lucrul acesta al nostru, să nu bleastemi, ce, ca un bun și cu bună inima ta, îndireptează, așază foile pare de-a stânga, și nu ne pune întru ponos, ce iartă, că și noi suntem oameni, asemene pătimașii. Ținuți de slaba fire carea nu lasă nici pre un om a rămânea fără greșală.

Cuvânt înainte

Dacă aplicăm noțiunea de Software Liber și asupra genului literar putem spune că adevărul din Sfânta Evanghelie te face liber dacă și numai dacă:

- ai libertatea să o parcurgi, după bunul plac, în orice scop (libertatea 0);
- ai libertatea să o dezasamblezi și să studiezi cum a fost scrisă, pentru ca să o modifici după cum dorești (libertatea 1);
- ai libertatea să o copiezi și să o dai și la vecini (libertatea 2);
- ai libertatea să distribui copiile modificate pentru a-ți ajuta vecinii (libertatea 3);

Un text care nu este liber îl controlează pe cititor, în timp ce editorul și traducătorul controlează textul; aceasta face din text un instrument de putere nejustificată.

Iată ce spune Jennifer Wright Knust despre volabilitatea textelor sfinte:

„Textele, chiar și cele sacre, nu sunt niciodată fixe. Aceasta înseamnă că nu sunt stabile și că interpretarea lor se schimbă odată cu schimbarea intereselor celor care le prezintă. Aceste principii sunt deja demonstrate prin luarea în considerare a istoriei complexe a Pericope Adulterae – o poveste despre Iisus, o femeie adulteră și un grup de interlocutori, găsită în Evanghelia după Ioan. Această poveste este absentă din multe manuscrise de la începuturile evangheliei și este incredibil de instabilă atunci când apare.

Există câteva repovestiri din secolul doi sau trei, dar acestea nu menționează identitatea sau motivele interlocutorilor, nici nu specifică vina (sau inocența) femeii sau a oamenilor care au acuzat-o. Din contră, interpretările din secolul patru și cinci sugerează în mod regulat faptul că interlocutorii au încercat să îl testeze pe Iisus, prezentând femeia ca fiind vinovată, și susținând că "Evreii" erau condamnați pentru păcatele lor, scrieri care au fost păstrate în manuscrisele evangheliei. Pericope Adulterae a fost invocată pentru a produce hegemonia Creștinității pe seama "Evreilor", reali sau imaginari, devenind o poveste despre păcatul Evreiesc și despre diferența Creștinității. Această interpretare influențează apoi răspândirea poveștii, deși urme ale interpretărilor inițiale au dăinuit."

Un astfel de „update" asupra Sfintei Evanghelii poate fi descoperit în Codex Bezae, existând mai multe patch-uri și versiuni de-a lungul timpului.

Ambiția pentru supremație și ambiția în a săvârși răul, fie el chiar și numai în banalitatea sa – prin absența binelui – m-a uimit dintotdeauna și nu am putut să o înțeleg. Dorința de a-i domina și de a-i stăpâni pe ceilalți nu poate fi un imbold divin, este un gest urât.

Am participat pe atunci când eram elev dimpreună cu familia și cu prietenii la Sfânta Liturghie din preajma anului nou, pe Muntele Mic, la schitul Sfântul Ilie Tesviteanul din Caraș-Severin. Am fost oripilați să asistăm la blestemul pe care părintele slujitor îl rostea întrerupt de câte 40 de „Doamne miluiește" împotriva fratelui său romano-catolic Tiberiu, de la salvamont: „Să-i trimită Dumnezeu îngeri întunecați robului său Tiberiu" adăugând ceva și despre

„sângele vărsat al creştinilor”. Mi-am chemat și prietenii la biserică pentru a vedea dacă nu cumva este vorba despre Tiberiu, cunoștința noastră.

După ce am revenit în Timișoara m-am îndreptat înspre catedrala ortodoxă unde am povestit cele întâmplate și s-au făcut rugăciuni de dezlegare pentru acest om. Părintele m-a întrebat dacă îl cunosc, mi-a așezat epitrahilul pe cap, mi-a spus să mă gândesc la Tiberiu și a citit o rugăciune.

Monoteismul a existat și înainte de formarea poporului israelit astfel că acesta a avut de moștenit de la civilizația Egiptului Antic și de la cea sumeriană, după cum civiliația daco-romană a fost influențată și de cultura romană și de cea dacică. Organizarea tribală de atunci poate fi astăzi înțeleasă privind prin chihlimbarul istoriei și mai ales cu ajutorul existenței civilizațiilor necontactate.

„Lăsați copiii să vină la mine” (Luca 18:16, Matei 19:13, Marcu 10:13) – să fie acestea cuvintele unui rabin, sau ale unui apostol misionar?

Cine sunt terapeuții egipteni și ce legătură au aceștia cu regele Așoka al Indiei? Dacă Luca terapeutul este pentru vorbitorii de limba greacă „doctorul” Maicii Domnului, amintind de terapeuții lui Asclepios, atunci în dialectul Pali acesta este un „ucenic al bătrânilor”, un ucenic al înțelepților ascetici. Peste așezările acestor terapeuți egipteni Sfântul Antonie cel Mare va ridica primele mănăstiri.

Nu știu dacă această carte va fi vreodată utilă, întrucât anumite răni nu se mai pot șterge niciodată. Sper însă ca lumina, rațiunea și bunătatea să aibă ultimul cuvânt.

Autorul

PARTEA I

Dumnezeu, Sfântul Petru și peștișorul cu taxa de cult

Motto: "Să te ridici împotriva unui sistem malefic este înveselitor, și acum am apucat să văd ce gust are." Richard Stallman.

Sursele utilizate pentru această parte pot fi descărcate de la adresa

http://iisus-omul.ro/src

Motivație

O persoană suficient de inteligentă are capacitatea să le facă bine altora dar în același timp poate să-și facă bine și singură și să-și urmeze calea, spune Maria Cipolla după cum se observă și în figură:

IC
CÂȘTIGUL APROAPELUI DIN PERSPECTIVA APROAPELUI
XC
NEAJUTORAȚI
INTELIGENȚI
FRAIERI ȘI NEAJUTORAȚI INTELIGENȚI
LICENȚA GNU GPL SOFTWARE LIBER
COMPLET NEAJUTORAȚI
PAGUBA PERSONALĂ DIN PERSPECTIVĂ PERSONALĂ
CÂȘTIGUL PERSONAL DIN PERSPECTIVĂ PERSONALĂ
B
A
RĂUFĂCĂTORI INTELIGENȚI
RĂUFĂCĂTORI IMBECILI
IMBECILI
RĂUFĂCĂTORI
NI
KA
PAGUBA APROAPELUI DIN PERSPECTIVA APROAPELUI

Motivația pentru această primă parte a cărții este datorată experiențelor pe care autorul le-a dobândit printre teologi, făpturi divino-umane și prieteni.

Schematica propusă de Cipolla este banală dar totodată aceasta este și eficientă: oamenii se împart în patru cadrane după capacitatea acestora de a face bine și respectiv de a păgubi. Ambele tipuri de acțiuni se răsfrâng atât asupra semenilor precum și asupra propriilor interese.

Nu există acțiuni neutre și nimeni nu este neutru într-un tren aflat în mișcare, remarcă și istoricul Howard Zinn. Aceasta înseamnă că acțiunile fiecărui individ contează prin prezența lor dar contează și prin omisiune – prin absența implicării.

Desigur că este o chestiune de bun simț să evaluăm paguba sau câștigul semenului din cele patru cadrane din punctul *său* de vedere și nu dintr-al nostru, după cum este valabilă și reciproca: ne interesează ceea ce am câștigat sau cu ce am fost păgubiți din punctul *nostru* de vedere, iar nu dintr-al altcuiva. Deși acest amănunt este de bun simț, Cipolla consideră că este cazul pentru ca acesta să fie subliniat.

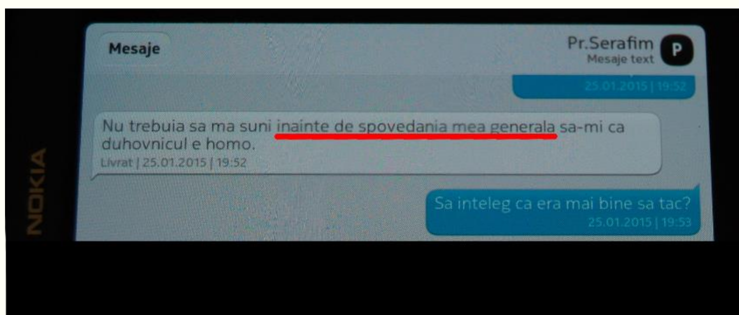
Răufăcătorul care este suficient de inteligent poate produce pagube mici din perspectiva păgubitului (spre exemplu dacă fură la cântar câte puțin), obținând totuși un câștig mare per ansamblu în optica sa: acțiunea sa este un punct cu ordonata ușor negativă și cu abscisă mare; este mai aproape de axa orizontală în cadranul răufăcătorilor de dreapta.

Însă aceasta nu este singura posibilitate. Dacă răufăcătorul este suficient de inteligent după cum l-ar descrie Mario Puzo, acesta

poate să exploateze contribuția pe care o aduc cei din cadranul neajutoraților inteligenți. Acești indivizi neajutorați sunt suficient de inteligenți pentru ca să le facă altora bine și să le slujească, sau cel puțin să nu le facă rău, dar nu sunt destul de deștepți pentru a se ajuta singuri și pentru a-și face bine și lor înșile.

Majoritatea covârșitoare a alegătorilor se află chiar pe jumătatea inferioară a axei verticale, spune Cipolla, iar mecanismul prin care aceștia se pot exprima alegând în funcții cu putere de decizie alți indivizi imbecili după chipul și asemănarea lor, le va securiza capacitatea de a-și păgubi semenii. Kurt Vonnegut, Jr. portretizează excelent acest fenomen în nuvela sa „Harrison Bergeron”.

Desigur atunci ne întrebăm ce este de făcut dacă un părinte sufletesc ajunge în cadranul răufăcătorilor crezând că este un soi de maică sfântă, și încearcă să le instaleze credincioșilor o rugăciune automată în jurul inimii pentru satisfacerea propriilor fetișuri și imaginații.

Ne întrebăm ce grupă de sânge a avut Iisus Hristos ca om 100% natural și sănătos și notăm punctul cu litera A în cadranul răufăcătorilor.

La punctul B deși nu este clar dacă ne aflăm în cadranul potrivit, îl menționăm și pe profesorul Știucă, cu „Ș" majuscul, pe care îl vom cunoaște ca pe un pește năzdrăvan a cărui autoritate acvatică se va descoperi treptat.

Sunt destul de rare, sau chiar excepționale, cazurile din cadranul stânga inferior, rezervate după Cipolla super-imbecililor – cei care într-adevăr reușesc să își facă efectiv rău și lor dar în același timp și altora.

În acest cadran se situează spre exemplu un duhovnic cu meseria instituționalizată de părinte sufletesc care operează pe suflet un copil circa zece ani, timp în care ajunge să îl amenințe cu blesteme preoțești atunci când descoperă în poșta sa electronică mesaje comerciale nesolicitate – fără să înțeleagă măcar despre ce este vorba, având impresia că cineva dorește să-i pătrundă în sistemul informatic.

Puterea preoțească este o armă pe care pruncul nu o înțelege, oricât ar încerca, iar dacă în China aceasta nu a fost încă militarizată oficial, este posibil ca printr-un demers solemn să ajungem cu ceva, în sfârșit, deschizători de drumuri.

Tot în acest sector se încadrează și alegătorul Crucilă care reușește să se plimbe cu Sfânta Lumină pogorâtă expres din Cerul Ierusalimului, special pentru el, tocmai în pivnița blocului pe lângă panourile cu gaz. El are capacitatea extraordinară de a realiza pagube importante în comunitate fără să obțină nimic, ba chiar mai mult, să-și piardă în același timp și viața. Nu numai că papa Grigorie al IX-lea a demascat miracolul Sfintei Lumini drept înșelătorie, interzicându-le călugărilor franciscani să aibă de a face cu obiceiurile

grecești de acest fel care se păstrează și în ceremonia jocurilor Olimpice, dar anul 2002 găsește ceremonia din Sâmbăta Învierii cu pumni și cu bătăi fără papuci pentru întâietate, fiind necesară intervenția forțelor de ordine. Aceste evenimente s-au întâmplat chiar în presupusul Mormânt Sfânt și nu în apropiere, la „Mormântul din Grădină".

„Te pun să uiți fiindcă altfel nu mai mergi la mănăstire să văd dacă ai curaj să-mi spui" este un lucru pe care nimeni nu dorește să-l audă tocmai înainte de spovedania generală. Probabil însă că o astfel de influență și-ar dori destul de mulți să o dețină. „Nu mă consider un om curajos, dar dacă privesc mai atent dimprejur, parcă totuși mai prind ceva curaj"– ar spune Creangă. „Ce părere ai despre mine ca și tătic? Trebuie să fac înainte un film pentru tine pentru ca să fiu sigur că ești ok. Trebuie să se convingă și ei." – sunt cuvinte pe care nu-ți dorești să le auzi de la un preot.

Răufăcătorul sfințit imbecil sau inteligent din neamul lui Prepeleac știe că dacă el leagă, altul nu mai dezleagă, și că dacă transmite numai în timp ce slujește răutăți din piept poate produce pagubă din neam în neam. Nu s-a gândit niciodată pentru ce aceste lucruri nu prind la omul nebotezat pentru că nu este curios de felul său (ar fi un semn de inteligență) iar atunci când mai scapă câte ceva de rău, acesta nu ține în mână o fotografie alb-negru cu un copil purtat de mână de doi părinți.

Acest tip de răufăcător este imbecil din mișcarea Providenței, după cum afirmă și Cipolla, dar, mult mai grav, este sfințit pe bani publici – lucru aparent cu adevărat imposibil de înțeles în România.

El nu știe cât de tare se teme până și preasfințita sa „maică” de blestemele părintești pentru că nu l-a citit pe Creangă până la capăt. În acel colț de țară unde plouă cu sfințenie, oamenii rămân parțial, sau complet, neputrezi, iar osemintele lor capătă culori ciudate. Pentru interpretarea acestei minuni există și îndreptar, întrucât unealta diavolului de la Gutenberg a picat pe mâna maicilor și este a lor pe șapte ani.

Ei vor blestema și Tu vei binecuvânta spune psalmistul. După faptele lor îi vom cunoaște, pentru că distincția aceasta clară între opinca și boierimea creștinească care compilează și rescrie sfânta evanghelie după plac ar trebui să fie totuși în mod vizibil confirmată și de pragul de calitate al roadelor dintre cele două clase de creștini.

Un părinte care își schingiuiește copii și care îi umilește în meșteșugurile iadului și-n vămile văzduhului nu merită nimic mai mult decât dispreț desăvârșit și eventual represaliile legislației umane, care până și aceasta, pedepsește astfel de nerozi fără scop. Este genul de individ rău platnic la care îi ridici biserici și îți răsplătește cu patimi, și care dacă n-are pe cine biciui se întristează.

Ne-am putea imagina următorul dialog la mărturisirea finală a păcatelor, după ce păcătosul nemernic care n-a făcut niciodată bine la viața lui – vai – și-a cerut iertare de la toată lumea ba chiar mai mult, a și reușit să se împace cu toți:

— Tata spune să nu-ți fac rău. Nu știu cum să îți spun, stai să îl întreb dacă pot să-ți spun. Te-am hipnotizat. Sunt înger.

— Nu cred.

— Știu, de-asta ți-am și spus. Nu vreau să te sperii, tu mă vezi ca pe părintele ăla al tău.. cum îi zice.. cu d.. duhovnic. Cum îl cheamă? Nu contează, trebuie să-i accesez imaginea. Am să-ți dau o veste proastă.

— Ascult.

— Ai murit.

— Nasol. Dumnezeu să mă ierte. Cum am murit?

— Pentru ce să te ierte? Ai făcut ceva?

— Păi n-ai zis că am murit?

— Îți bați joc de mine?

— Nu. De ce te enervezi? Oare dacă e înger de ce se enervează... Dar dacă am murit pentru ce mai vorbești cu mine?

— Te-am adus aici într-un loc privat cu un scop. Părintele o să-ți dea să duci ceva foarte important, după care... tu n-ai să mai fii...

— Doamne ai milă de mine.

— Vei fi în altă parte... Ai să simți miresme asemănătoare cu cele de moaște. Am să o iau pe mama de acolo, am nevoie de ea. Singurul care o să știe să-ți spună ce s-a întâmplat, e preotul ăla unde merge Cornel. Știi unde da? Să mă cauți.

— N-ai zis că moartea e un proces?

— Atunci înseamnă că n-am murit încă. Ia zi unde sunt?

— Ce contează?

— Contează, poate încă mai am șanse să trăiesc.

— Ești un laș! Ce frică îi e!...

— Bănuiesc care este problema cu amăreala din piept.

— Care?

— Este mai bine să nu știi.

— Stați să vă arăt ce termeni folosește... să dau banda înapoi... ați auzit? „Instanțiere a episcopului”. Acuma ce simți? Ai simțit ceva? Q.E.D.! Vrei să-ți pun și ție să vezi?

— Dă-mi-l pe ticălos. Știi că pe marginea drumului sunt fire, cabluri... îți amintești unde merg?

Liniște.

— Ce ți-a zis Serafim?

— Nu mai știu.

— Ee.. nu vrei să spui! Să știi că pot să văd ce-ați vorbit și dacă nu mă lași. Ia să văd ce-ați vorbit. Poți să vezi unde erai? Când ați vorbit?

— Acum câteva zile.

— Te cred. Știu ce gândești chiar dacă nu vrei să te gândești la asta. Dacă stai cuminte te iau și pe tine.

— Atunci de ce mă întrebi? Chiar nu mai știu. Eu mă așteptam să fiți mai mulți!

— De ce, n-ai spus că te-ai spovedit? Suntem mai mulți. Ce proastă sunt nu trebuia să-ți spun asta! Te pun să uiți. Nu-ți ajunge unul? Haide să dăm filmul înapoi.

— Ce ți-a zis Serafim? Mă mai vezi?

— Da. Unde suntem?...

Cu ceva vreme înainte, undeva, un telefon a lovit podeaua.

— N-o să-mi recunoască vocea?

— E în transă, îl punem să uite la sfârșit.

— Nu sunt în transă!

Se aud râsete.

— Trebuie să o lași o dată, cât să te prindă de inimă. Să nu-i faci rău că te poate lua și cu forța. Ți-o pun să o simți la început în jurul feței și dimprejurul palmelor. Ca niște rostogoale așa...

— Ai să ți le amintești toate amestecate și ai să crezi că ești pe lumea cealaltă. Te rog să mă ierți, sunt niște vrăji foarte puternice și nu mă pot controla. Îmi vin niște chestii... mă deranjează și la Maslu, am și slujit și tot nu scap de ele.

— Te-ai spovedit?

— Nu. Nu știu cum să-i spun, mai ales că e...

— Spune-i cum mi-ai zis și mie, cu ovalul din piept. Treaba lui ce zice.

— Vrea să te folosească. Ți-l dau pe tata.

— Cine-i tata?

— Ai răbdare. Un părinte care poate programa pe oricine să facă orice... tu-l cunoști... să-i spui la ăla că trebuie să fie orb să nu vadă cum ține mâinile: perpendicular pe buric! Of, nu pot să cred că m-ați pus să-i spun asta!

Din nou la mărturisire:

— A zis că pleacă Maica Domnului de la mănăstire.

— Nu pot să cred. De ce să plec? Unde să plec? Unde să plece??

— Nu știu, mi-a zis că are să mă aștepte în Timișoara și că eu am să știu unde este.

— Dau binecuvântare să te ia... nu spun cine... dacă faci asta pentru ea nu o să mai conteze...

— Îmi pare foarte rău pentru tine. Am să te iau de tot. O să îți facem chestia aia.. buffer overflow, să vezi cum se simte calculatorul când îi faci asta. Am înțeles că știi ce înseamnă că tu ne-ai spus, nu-i așa? O să te reprogramăm și îți schimbăm funcția. Trebuie să dai mai întâi în mintea copiilor, ca să nu-i faci rău. Să nu mă sfidezi. Cerem modificarea tiparului – ți-l modificăm. Nu te mai ruga că nu mai contează, nu te aude nimeni. Ți-am zis să nu te mai rogi, nu mă supăra. Îți torn și restul filmului...

Dacii liberi au știut dintotdeauna să privească moartea ca pe o simplă membră cu drepturi depline a comunității lor, dar care nu face distincția între oameni și animale, între bogați și săraci, între imbecili și oamenii folositori semenilor. Cine dorește să fie judecat după moarte pentru fiecare gând, pentru fiecare cuvânt și pentru fiecare

faptă de către un terorist dezaxat n-are decât să-i jertfească boi și țapi acestuia – dacă nu-l recunoaște după coarne – și să se așeze după pofta inimii în oricare cadran dorește. Vorba lui Sinapsă: „Am dat și nu mai știu ce-am dat; harismele astea nu-s pentru toată lumea. Este o persoană de la noi din parohie dar nu pot ca preot să spun cine este. Dar dacă vrei poți să stropești ușor credincioșii; incidentul de la Nangpa La se aseamănă foarte mult cu mucenicia primilor creștini. Te mai întreb o dată pentru ca să fiu sigur: unde fugi tu de Dumnezeu? Atâtea nereușite și necazuri...”.

Cu siguranță că dacă pe vremea lui Iisus ar fi existat aparate de fotografiat, instituția care astăzi are pretenții că este singura divino-umană ar fi avut altă menire. Oamenii înțelegeau fenomenele carstice drept minuni cerești și fiecare constelație de pe cer ca pe o istorioară cu eroi adesea cu puteri miraculoase.

Atunci când cineva promovează un izvor carstic vaucluzian, fenomen 100% natural, drept fenomen miraculos și îl împânzește cu

icoane, acesta este cu siguranță un șarlatan cu intenții ascunse, care poate fi așezat în cadranul răufăcătorilor. Acest tip de indivizi cunosc mecanismele minții umane și știu cum să o folosească precum se utilizează o haină care se învechește. Principiul hidraulic de funcționare al acestui izvor este extrem de simplu, iar Heron din Alexandria a știut să descrie multe asemenea mecanisme în lucrarea sa „Pneumatica". Tot el, contemporan cu Iisus, a inventat lămpi și lumânări care se aprind singure, având chiar reglaj automat al fitilului, dar și bancomate mecanice pentru „apa sfințită".

Politica este ușuratică și egoistă, spune Ronald Reagan:

„Se presupune că politica este cea de a doua profesie veche a lumii. Am ajuns să-mi dau seama că ea se aseamănă foarte mult cu cea mai veche profesie a lumii"; însă nu trebuie neglijată nici meseria de

gropar, ar spune Texas Guinan, pentru că „un politician este un tovarăş care-ţi sacrifică viaţa ta pentru ţara lui”.

Muzeul Creştinismului Bizantin din Atena abundă în elementele strălucitoare cu care această castă specială, de elită, a instituției divino-umane, a înțeles de-a lungul timpului să se diferențieze de supușii neajutorați. Imaginea surprinde crucile din aur brodate de jur-împrejurul pantofilor unui oarecare cleric, pentru ca să se împlinească cuvântul din catehism care zice: „sfânta cruce nu se așează pe jos pentru ca să calce oamenii pe ea”.

Adesea aceste elemente sunt complet păgâne, „creștinate” printr-un sincretism religios banal, sincretism care o aduce pe Meduza cu șerpii din păr tocmai lângă semnul sfintei cruci, pe același perete.

Mai departe cartea își propune să prezinte câteva argumente și exemple de exegeză ale anecdotei de la Matei 17:24, lăsând cititorul să se poziționeze singur în oricare cadran dorește din cele patru cazuri cu privire la istoricitatea evenimentelor.

Autorul a scris această carte în locul unui acatist pentru vrăjmași nemilostivi, care nu se îndură nici după ce s-au plecat adânc genunchii.

Dumnezeu, Sfântul Petru și peștișorul cu taxa de cult

varianta culeasă de pseudo-autor din popor

Numărul indivizilor imbecili în viață este mereu şi în mod inevitabil subestimat de toată lumea. Imbecilul lui Cipolla este o persoană care produce pagube altei persoane sau unei comunități de persoane fără a avea nimic de câștigat în urma acestui lucru, ba chiar mai mult, uneori păgubindu-se de propriile acțiuni. Vorba aceea: „dacă nu ești creștin atâta timp cât ești tânăr, nu ai inimă; dar dacă nu înțelegi anumite chestiuni mai târziu, nu ai minte" – adică lucruri precum ar fi „partenogeneza la oameni", fie ei chiar și din Țara Sfântă.

Pe vremea când Dumnezeu și Sfântul Petru încă mai umblau pe acest pământ printre oameni, iar zeul Pan și aghiuță încă mai erau de nedezlipit – a început povestitorul așezându-se în fața copiilor adunați în jurul focului pregătit să le spună povestea cu care spera că îi va duce la culcare.

— Într-o parohie de 8 biți...

— Ce-i aia parohie de 8 biți? întrebă curios un puști din primul rând.

— Un loc unde găsești numai vaci și biserici copile, adăugă bătrânul cu un zâmbet larg. Lectura digitală protejează mediul.

— Atunci de ce nu mai avem astăzi copaci? întrebă și soră-sa.

— Pentru că mintea românului vine mai pe urmă, zise bătrânul. Acum plătim impozit pe prostie.

Și-a lăsat toiagul din mână și s-a așezat pe o piatră – se bucura de fiecare dată atunci când micuții săi ascultători erau atenți. Frigul deșertului i-a făcut pe copii să se apropie unul de celălalt, iar vântul se auzea șuierând în depărtare. Cu mișcări ample, bătrânelul cu barbă albă pe alocuri îngălbenită de vreme, și-a început povestea:

A fost odată ca niciodată pe când Iisus, Dumnezeul Nostru, a plecat în acea dimineață călduroasă înspre Marele Templu pentru a se ruga și pentru a se pregăti pentru primirea păcatelor oamenilor. Era în sfârșit, pentru o perioadă de timp, fără de prihană – că nu puțin avură de furcă Marcu, Matei, Luca, Ioan și alții, ca să-l așeze într-o lumină mai bună.

Mergând el pe drum, a început să se uite înspre cer văzând acolo un nor mai mare. Îi stătea în minte gândul la antologhionul lui Eustatie, protopsaltul Putnei și la vicleșugul cu care ucenicul își proteja creațiile muzicale. Un cifru ascundea tehnica interpretativă dimpreună cu glasul cântării și cu sărbătoarea religioasă la care aceasta urma să fie cântată. Se vede că Eustatie acesta nu era nici prost nici vreun monah doborât de plictis care să născocească rugăciuni. Maeștrii de cânt le cereau sume mari celor care doreau să învețe muzica, astfel că manuscrisele cu notații muzicale corecte erau expuse doar pentru exemplificare. Câtă mașinațiune și dibăcie trebuia să fi cunoscut mai marii maeștrilor știa numai Tatăl Său – pe care i se părea acum că-l vede zâmbind dintre nori – căci dintre inițiații în cele albe și-n cele negre unii erau drăculești iar alții pitagoricieni, astfel că și unii și alții își protejau înscrisurile după putere.

După putere s-a izbit și Iisus de piatra pe care n-a băgat-o în seamă cu piciorul. Fiind ea destul de mare l-a făcut să icnească de durere, sandalele fiind complet nepotrivite pentru a-l proteja. Bolborosind supărat și strâmbându-se de durere, a început să meargă mai departe șchiopătând, uitându-se rapid în jurul său, atent să nu îl vadă cineva.

Pe când era copil, Iisus era de neamul lui un băiat mai negricios și ușor bronzat, adesea ținta bătăilor de joc și a umilințelor pe care tovarășii de joacă i le aduceau. Scrupulos, după o vreme de șchiopătat a început să zâmbească spunându-și că aceasta a fost vrerea lui Dumnezeu, ca el să se lovească în acea piatră. S-a gândit că nu are de ce să fie supărat pe piatră, și că ar trebui să o ierte – nu era vina ei că stătea acolo! La urma urmei, totul începea să capete un sens.

Ajuns acasă la Petru, s-a oprit în fața porții mici, făcută nu atât pentru a ține pe cineva la distanță, ci mai mult pentru delimitarea proprietății. Și găinile puteau să iasă liniștite afară din curte dacă doreau, numai să nu le prindă gâscanul pustnicului Prepeleac – că se ducea vestea!

Gălăgia din interior era de nedescris. Mare de inimă, iar de gură şi mai mare, Sfântul Petru se certa cu nevastă-sa pentru că nu scosese hainele din moara de spălat, pentru că nu le-a dat de mâncare la copii și în final, pentru că trebuia să umble cu „prietenul său, Iisus".

— Să te duci la el să îți facă de mâncare și să îți spele hainele! s-a auzit din casă strigând nevasta Sfântului Petru. Dumnezeu s-a întors cu spatele înspre casă, prefăcându-se că nu auzise. După câteva momente, Sfântul Petru a ieșit afară, trântind ușa mâniat. În spatele lui, întregul perete de lut s-a fisurat, prăbușindu-se sub greutatea

podului. Dar Sfântul Petru înaintă, nepăsător la zarva din spatele său, la femeia care boscorodea și striga după el din răsputeri de parcă puteai să-i auzi creierii:

— Ține minte Krișna și Ioan ca să poți să faci!!

Două cruci mari și dichisite îi atârnau de o parte și de alta a gâtului, atâta cât să nu o apuce dracul de cercei.

— Ce e Petre, ce n-a mers? de ce pleci de la casa ta așa?

— Așa cum, Doamne?

— Fără să privești înapoi, înspre copii și soția ta! De unde știi ce se va întâmpla astăzi? Bagi pe dracu'n casă cu dracu și nu-l mai poți scoate cu suta de arhierei!

— Doamne, la soacră-mea îi place să se somatizeze pe sub piele și să aducă multă bucurie și har în jurul inimii, zise Sfântul Petru cu amărăciune.

— Îmi vine să o dau la gâștele Afroditei, pe toți magii lui Tiridates! Dar dacă știi tu că se va întâmpla ceva cu mine astăzi, aș vrea să îmi spui!

— Petre, prietene, spuse Dumnezeu încercând din răsputeri să își înăbușească râsul, s-a cocoțat scroafa în copac! Se cuvine să o pască pe ea porcul cel sălbatic! Crede-mă, și eu știu cum este...

Sfântul Petru îl privea nedumerit.

— Uite nu vreau să îți stric ziua de astăzi, fiindcă ziua bună se laudă seara și se cunoaște de dimineață. Însă nu cred că va fi una tocmai bună pentru tine!

— ... poate ar trebui să rămâi acasă! a continuat Dumnezeu.

— Ce vezi Doamne Iisuse? Împărtășește-mi te rog și mie, a spus apostolul începând să se gândească la o mulțime de scenarii.

Dar Dumnezeu nu îl mai asculta și a început să meargă mai departe apăsat ținându-și mâinile arămii de culoare mai aprinsă decât aceea a pietrei celei vechi din codrul de chihlimbar, împreunate și adâncite în rugăciune. Sfântul Petru nu-l mai strigase niciodată pe nume.

Intrarea în Marele Templu era una impresionantă, cu coloane imense și cu sculpturi elegante pe pereți, iar de o parte și de alta se înălțau torțe olimpice ale căror flacără nestinsă se aprindea singură în fiecare an și care nu ceda ușor nici pe sub apă. Era ideea lui Heron din Alexandria care pesemne găsise o îndeletnicire mai profitabilă decât socoțile grele cu aria triunghiului.

Iisus își dădea de fiecare dată ochii peste cap când ajungea acolo. Cel mai mult îi plăcea turla pe care se așeza vara, din când în când la soare, câte o asteroidee. Steluța de mare rimerea din când în când în vârf de unde putea fi ușor zărită din depărtare.

Au urcat amândoi cele o sută și una de trepte care duceau spre intrare, unde pentru prima dată au fost opriți de un Crâsnic cu barbă îngrijită ce stătea la poartă în Marele Templu.

Crâsnicul Sinapsă era mai mult preocupat cu înspăimântarea și gonirea asteroideelor care poposeau periodic liniștite pe acoperiș lăsând să se prelingă până jos găinațul. Îl deranja și îi intra în ochi, iar într-una din zile găsise de cuviință să așeze la intrarea din Marele Templu un șoim împăiat pe post de sperietoare.

— Stați, voi, păcătoșilor! a strigat el, punându-se țanțoș în fața drumeților, blocându-le calea cu cămașa pe el. Pe cei care îl supărau sau care îl făceau de rușine pe la nunți, botezuri sau pe la întreceri sportive îi alunga să se mărturisească în altă parte. Avea pretenții diferite de la un credincios la altul, și avea grijă ca acest lucru să se strecoare în mod cât se poate de clar în sufletul fiecăruia.

Se așeza de obicei vara pe un scaun la umbra tăbliței mari și late cu simbolul de credință care atârna pe peretele de la intrare și jubila cu gândul la distincția dintre prepozițiile „din" și „de la" din Crez. Atunci când providența îi aducea mai puțini pelerini pe la Templu, Sinapsă se delecta cu aerul curat și cu „Aventurile credinciosului Crucilă, pe la Sfânta Mănăstire" pe care le descoperise singur prin bibliotecă.

Pe cap purta o mitră cu metal prețios și era cu barba pieptănată, aranjată, că deh, bărbierul învață meseria pe capul proștilor:

— Ce vreți să iscodiți voi aci măi ghiaurilor?

— Crâsnice Sinapsă, sunt eu, Iisus, cu prietenul meu Petru! De ce ne oprești?

— Vrem să vedem și expoziția de sub Templu, și catacombele despre care ne-a povestit Lazăr! a adăugat Petru cu entuziasm.

— Catacombele Învierii?! Și pe Ahile l-a ținut mumă-sa de picior, nimeni nu mai iese viu de-acolo – nici măcar Trimalchio! Numai Elpenor, Palinurus și Eutychus au scăpat pe-acolo din greșeală – goi cum i-a făcut mama lor în pântece, sau cum i-o fi făcut. Nimeni nu se poate simți singur înăuntru, a adăugat el, dar nici că se poate intra

singur. Rămân numai scoicile! Unum pro multis dabitur caput (Eneida 5.815).

— Împărăția mea nu este din lumea aceasta, trebuie să-ți pice până la urmă fisa. Citește cel puțin Cărțile Junglei!

— Auzi la ăștia, să vină moartea peste ei şi să se coboare în iad de vii! (Psalm 54)

— Aceasta să fie răsplata celor ce mă clevetesc pe mine înaintea Domnului, şi grăiesc rele împotriva sufletului meu zise Iisus.

Sinapsă se miră foarte tare că cei doi știu acest psalm dar nu lăsă să se vadă acest lucru.

— Cine dă la prunci legătură de canon cu Psalmul 108? Nici măcar eu nu m-am gândit la așa ceva! zise luminându-se la față cu pieptul ridicat, că nu e ca toți ceilalți. De nu-l veți putea cetii, apoi la voi în cap e problema!

— „Pus-au împotriva mea rele în loc de bune şi ură în locul iubirii mele”, zise Iisus. „Pune peste dânsul pe cel păcătos şi dracul să stea de-a dreapta lui. Să nu aibă sprijinitor şi nici orfanii lui miluitor. Păcatul maicii lui să nu se șteargă!” (Psalmul 108).

— Crezi că mă impresionezi tu și cu prietenul tău plin de nisip în păr și barbă? a strigat Sinapsă la ei, cu o mână ștergându-se la ochi iar cu cealaltă ridicând amenințător un toiag gros și îndoit. Bani aveți sau ați venit să vindeți castraveți la grădinar?

Gândindu-se cum să îi distragă atenția acestui Crâsnic încăpățânat, Iisus îl întrebă:

— Ai văzut vreodată iepure zburător, Sinapsă?

— Nu face nimeni așa un animal.

— Există, însă numai atunci când acesta are un uliu în spate!

— A fătat cățeaua noastră-n paie, un cățel cu trei perechi! a adăugat Sfântul Petru râzând.

Sinapsă tăcea.

— Ia să vedem Sinapsă, poți să faci diferența între paie și fân? întrebă Iisus.

— Nu, răspunse Sinapsă cu seninătate.

— Boul poate.

Sfântul Petru izbucni într-un hohot de râs, mai ceva să se prăpădească.

Văzându-l în acest fel, Iisus l-a privit iscoditor și l-a întrebat scurt:

— Petre tu știi ce-i acela un midraș?

— Um.. o chestiune evreiască?

— O metodă de a face bani? întrebă curios și Sinapsă.

Iisus zâmbi, încântat că i-a pus pe cei doi în dificultate:

— Nu este nici una, nici alta! Majoritatea textelor sfinte sunt poezii, sunt scrise în versuri menite pentru a fi recitate și cântate liturgic, iar la traducerea lor dintr-o limbă semitică în greacă, latină sau chiar în limba română se pierd o parte din informații.

— Cum ar fi? întrebă Sfântul Petru îngrijorat.

— Cum ar fi regularitatea silabelor accentuate, aliterația și ritmul. Tu, Sfinte Petre, n-ai reținut nimic de la orele de religie? Ia încearcă să citești o poezie cu dicția unui comentator sportiv.

Sfântul Petru se făcu roșu ca o sfeclă, de-ți era mai mare rușinea să te uiți la el. Educația a fost întotdeauna o armă, iar profesioniștii cu un anumit gen de pregătire învață încă din primele bănci de școală faptul că oamenii se stăpânesc prin viciile și prin calitățile lor. Prin vicii omul poate fi șantajat și dominat iar prin calitățile sale acesta poate fi exploatat pentru distracție și profit. Acest lucru este mai ușor de înțeles atunci când meseria mai oferă și privilegiul de a lucra cu oamenii și de a descoperi și de a modela caractere...

— La orele de religie am învățat cum să dobândim entropie în dezvoltarea eului personal. Numai așa putem ajunge la adevărata smerenie, dacă avem mintea docilă, obedientă și ușor de guvernat, cu buzunarele darnice pentru funcționarii divini și cu oroare de iad, de Hades și de Naraka, să nu ne facem făclii pe-acolo. Nu învățăm despre Er, despre Tantalus, despre cele șapte sfinte obiceiuri și deprinderi divine și nici despre stările de flux autotelic; ci mai degrabă despre gheenă și despre sânul lui Avram.

— Imaginea față de propria persoană reiese clar din cartea de rugăciuni, zise Iisus. Iată cum trebuie să vă rugați, aparent în genunchi: „Miluiește-mă, Stăpână și Tu Făcătorul meu, pe mine, leneșul și nevrednicul robul vostru, păcătosul, cel mai necurat ca un câine și ticălosul, care niciodată n-am făcut nimica bun și sunt vrednic de gheenă și de toată osânda, că am păcătuit mai mult decât

stelele cerului și nisipul mărilor, și încă nici nu știu ceea ce este dincolo de vârful ghețarului!”.

Pe Sinapsă îl pufni râsul și dintr-o dată se lumină la față:

— Nu este de mirare că sunteți un neam de traistă, educat pentru ca să preamărească stăpânirea ca niște oameni de nimic!

— Asta pentru că și după ce deveniți studenți în loc să căutați pe Internet și în bazele de date universitare cu literatură științifică, zise Iisus, și mai ales să citiți cu capul vostru textele sfinte – le ascultați numai din gura popilor de dragul mântuirii ca și cu sânul lui Avram. Fericirile recapitulează expresii și simboluri mai vechi expuse printr-un paralelism poetic în care ideile sunt cele care rimează, iar nu versurile. Acestea constituie un bun exemplu de exegeză midrașică. Fericirea în sine este un complex de trăiri frumoase pe care le obții din provocări, din relațiile cu semenii, din sensul unei misiuni și din obținerea de rezultate.

— Dar mimetismul literar Doamne? întrebă din nou Petru încercând să mai dreagă busuiocul. Nu erau toate acestea scrise în limba greacă după Iliada lui Homer?

— Și după Eneida lui Virgil, epopeea națională a romanilor! adăugă Iisus zâmbind. De unde crezi că s-a inspirat Virgil? O, divină comedie! a ajuns oul mai cu minte decât găina! Sunt compuse pentru a fi citite pe ore, pe zile, de-a lungul anului, ca și scrierile vechi de altminteri. Se vede că Pavel a făcut treabă bună, n-avea nimic de câștigat dacă dădea cu piciorul. Aceste cărţi, încăpând în mâna unor şarlatani ignoranţi, ai să auzi vorbindu-se că fac minuni, ca sfinţii.

— Un statir! tună Sinapsă mai tare ca Sfântul Ilie, pesemne Dunăre de mânios, fiindcă un creștin de la clasa I se știa că avea și duhul lui Ilie și putea lega și dezlega orice, oricum – după pofta inimii.

Pentru Sinapsă, creștinii erau de două feluri: cei de la clasa I, aflați dincolo de perdeaua iconostasului, care legau și dezlegau orice și fără de care nimic nu se lega și nu se dezlega, din care se revărsa necontenit toată roada cea bună și toată vârtutea; și mai erau și creștinii de la clasa economică, cei care munceau cel puțin câte 8 ore pe zi sau în schimburi de noapte, pentru ca într-a șaptea în loc să se odihnească, cum e porunca textului juridic, să se prezinte de dimineață la Sinapsă iar acesta să le bată obrazul fiindcă nu sunt suficient de bogați, pentru că n-au măturat cum se cuvine parohia, pentru că n-au reparat căruța mănăstirii și pentru că n-au pregătit cele trebuincioase cultului. Sinapsă leagă la ghiozdan, Sinapsă dezleagă la ghiozdan, iar dacă te pui în poară și-l driblezi s-a zis cu tine! că toate ți le întoarce înapoi în dublă precizie.

— Cum? ți le dublează?

— Dacă vrei să cunoști ceea ce se ascunde în sufletul unui om, tot ceea ce trebuie să faci este să-i oferi putere...

— Un statir, ce? a întrebat nedumerit Sfântul Petru vrăjit de ceasul strălucitor de pe mâna ridicată a Crâsnicului.

— Un statir vă costă să intrați în Marele Templu, zise Sinapsă mângâindu-și coada. Nu o tundea niciodată singur iar la frizer mergea numai însoțit de un hipnodiacon pentru ca nu cumva s-o pățească precum a pățit Samson.

— Gata cu castraveții! Începând de astăzi, a continuat el văzând ce ochi mari au făcut Iisus și Sfântul Petru, intrarea în Marele Templu va fi cu plată!

Petru fierbea în sinea lui și simțea cum îi iau foc toate mădularele. Atunci Iisus îi zise pentru ca să-l mai liniștească:

— Petre, ai auzit cum stă treaba! apoi du-te amu și aruncă undița ta în baltă și primul pește pe care îl vei prinde o să-ți scuipe în sus un statir mare și strălucitor, pentru Sinapsă! (Matei 17:24)

— Nevoia te duce pe unde nu-ţi e voia şi te-nvaţă ce nici gândeşti!

Petru izbucnise în hohote de râs, dar se abținu să mai spună ceva de teamă să nu rămână fără barbă.

— Râzi ca proasta-n târg!

— Vai de voi popilor, că umblați cu mormintele văruite și le plimbați de colo-colo (Matei 23), ați instituționalizat viața veșnică și fericirea! Ai înebunit, Sinapsă? Tu știi pe cine ai înaintea ta? a întrebat Iisus pierzându-și răbdarea. Cel ce Mă cunoaște pe Mine ca fiind făr' de-nceput, Domnul Suveran al întregii creații, neamăgit de lume – este iertat de orice păcat! zice Cântarea Domnului. Haide lasă-ne să trecem!

— Scrie asta? întrebă Sinapsă. Tu habar nu ai câți cromozomi și ce cariotip ai – te pomenești că ai fi creat mătăluță luna, cerul și pământul cu toate galaxiile de pe cer?

— Eu le-am creat!

— Înseamnă că ai inventat și locomotiva cu aburi! zise Sinapsă râzând.

— Este ușor să fii duhovnic pe bani publici, Sinapsă! Un pic de feromoni duhovnicești – și noi știm să le dăm altora să simtă. Toată ziulica premiați studenții de la școlile de popi și îi umpleți de burse, iar pe un doctor, care n-a terminat teologia, îl opriți de la răsplata muncii sale pentru că nu are inima curată și îl legați. Fiii sunt scutiți de taxe! Pentru că n-ați trudit pe bani publici pentru neamul care vine după voi, pentru că n-ați făcut nimic și pentru că i-ați trimis direct spre tăiere, blestea-mă-vă pe voi însuși Tatăl meu cel din ceruri, diavoli ipocriți, troglodiți și lingușitori care n-au făcut niciodată nimic. Mergeți în focul cel de veci care vă este gătit vouă.

— Te-ai uitat cum ține mumă-ta mâinile în icoană mă guralivule? N-ai știut cum stau lucrurile așa că îți mai fac o ofertă: Alinuța sau Maica Domnului? Când îți amintești ține minte: „Alinuța sau Maica Domnului! Alinuța sau Maica Domnului!". Pe mine nu mă refuză nimeni și trebuie să înțelegi până și tu lucrul acesta.

Apoi, cu o ușoară relaxare în glas adăugă:

— Numai la clasa I se pot ierta păcatele, dincolo de perdeaua iconostasului care desparte clasa I de clasa a II-a. Acolo este adunată toată sarea pământului și lumina lumii, cea din care se revarsă necontenit toate roadele cele bune ale Duhului Sfânt! In hoc signo sol invictus est. Ego, te absolvo!

Și zicând acestea se încruntă solemn:

— Ia uită-te la palma asta păcătosule, zise ridicând mâna dreaptă. Dacă nu mă crezi te pleznesc peste ochi de nu te vezi! Cine te prigonește, te sfințește!

— Satura quidem tota nostra est! exclamă Petru cât putu de tare, supărat.

— N-ai găsit altă rimă? îl întrebă Iisus calm privind lung la palma lui Sinapsă.

— Sinapsă, ți s-a rupt în gând cămașa cu latina asta. Nu vă e rușine că aveți și salar și sindicat? Scrie, adăugă el nemulțumit – în limba sanscrită! Eu sunt Cuvântul lui Dumnezeu, fiecare vers din Scriptură. La început a fost Cuvântul, nu știi? Ia uită-te la degetele Mele cum sunt pictate, nu le-ai mai văzut până acum?

Sfântul Petru mai privea din când în când la sperietoare, gândindu-se cât de îngrămădiți au fost de n-au găsit un uliu mai ca lumea, ca să-l așeze la poartă. Era acum destul de relaxat.

— Ba da le-am privit, și am văzut și faptul că Adam și Eva au buric și au învățat să facă foc și să gătească cu mult timp înainte. Și noi facem gesturi cu mâna. Dar o să vă arăt și eu imediat un deget spre ceruri așa cum am învățat de la Fratele tău ăl Mare, Ionică – turbă Sinapsă; am înțeles că textul din Cantabrigia l-ați lungit cu episoade noi, cu femeia păcătoasă, nu-i așa? Noi nu suntem născuți din desfrânare! Du-te acasă, că iarăși îmi zic ai tăi că nu ești în toate mințile.

— Pe voi v-a adus pe lume probabil barza Gabriela, care vine în zbor ușor, cu o aripă ridicată!

— Ionică e mai scurt de cap! interveni Sfântul Petru. Plângea și scria cântări în ultimele clipe din temniță.

— Nici tu n-ai toți cromozomii! replică tăios Sinapsă. Na cinci bani, şi du-te să-ţi puie doagele ce-ţi lipsesc.

— Ba da îi am pe toți 46 ca și tine, nu doar 23! zise Iisus simțindu-se vizat. Barza are 68, haldeule! Adevărat îți spun că de la strămoșul nostru comun mai bătrân decât țara și neamul acesta și decât cele zece porunci, îi am pe toți. Am și grupă de sânge și sunt genetic eligibil. Cum altfel? Pe Agar! adăugă el.

— Pe Mașco-Piro și Enuma-Eliș? zâmbi Sinapsă.

— Pe slujnica Agar din cartea întâie și pe izolații Senelezi care se sperie de o oglindă! Tata e sculptat la voi pe iconostas mai sus de ușile împărătești, ca să mărturisiți voi înșivă ce fel de hram aveți. Pentru voi femeia este un fel de valet cu ochiul vânăt, făcută pentru Adam, cel care i-a pus nume printre animale.

Sinapsă râdea ținându-se cu amândouă mâinile de burta sa cea mare. Nu-i venea să creadă ce aude. Avea o burtă destul de impresionantă în care încăpeau deodată exact 153 de pești mari din cei pitagoreici și pe deasupra fiecare cu câte doi bănuți în gură. Se spune că numai Pitagora mai putea să numere așa peștii, cu precizie, mai 'nainte de a-i prinde.

— Da' cel puțin nu ne-o așezăm dimprejurul inimii, zise el râzând, ca să o deranjăm prea tare cu rugăciunile isihaste. Dacă vinde pepeni, îi dăm nuci. Treaba noastră dacă l-am sculptat, poate mai observi și altele. Și-apoi textul de la Facere este compilat din mai multe surse...

— O așezați în turmă, adăugă Petru, cum e-n legea voastră!

— Fiecare să-și cunoască locul, pentru asta le-a făcut Dumnezeu (Facere 2:18-22). Dacă până și Dumnezeu poate fi informat greșit atunci a fi cum ziceți voi doi (Facere 18:20-21).

— Cu laptele de la măgăriță ești ca la mama acasă!, se supără apostolul.

— Nu vă gândiți că și egiptenii s-au circumscris mai 'naintea voastră?

— Ba da ne gândim, iar tu Iisuse ai să-ți recuperezi părticica din Calcata de lângă Roma! replică Sinapsă.

După o pauză scurtă adăugă:

— Însuși întemeietorul romanilor, Quirinus Romulus, cel alăptat de lupoaică cum zice Plutarh, după ce s-a înălțat la ceruri i s-a arătat pe cale lui Iulius Proculus, un cetățean roman de onoare. Iulius s-a și jurat înaintea senatului roman pentru convertirea sa! Astfel că ar fi cazul să terminați cu poveștile și să vă băgați mințile în cap.

„Așadar și Romulus s-a suit pe nori la ceruri" zise Sfântul Petru în sinea lui. „Ce coincidență, sunt curios ce va spune Pavel! Bine că n-a dat cu piciorul".

— Cuvântul meu nu încape în capul lor! zise Iisus. Sunt croiți după alt calapod! Grozav! S-a băgat dracul pe fir.

— Din cauza asta mi se spune „Sinapsă!". Văd că vă țineți toată ziulica de bălăceală și de prostii, și acuma vreți să intrați așa la Templu. Numai bube-n capul vostru. Dar fiindcă știu cine sunteți și nu vreau probleme, am să vă fac o propunere, a început zâmbitor

Crâsnicul, apropiindu-se de cei doi: sunteți cei care o să îmi dați a zecea parte dintr-un statir mie și o să vă las să pășiți în Templu. Ce spuneți, am nimerit-o?

Dumnezeu și Sfântul Petru au început să se caute prin buzunare după niște bănuți, dar tot ce au putut să adune erau câteva lumânări, câteva bucăți de prescură și un firicel de ocimum tenuiflorum. Sfântul Petru și-a făcut palmele căuș și le-a pus pe toate acolo, după care a întins mâinile înspre Sinapsă – care cu o mișcare scurtă și înțepată de braț l-a lovit cu toiagul peste degete atât de tare încât sfântul a căzut la pământ răpus de durerea cumplită.

— Dolarus Manglitorus!! zbiera Sfântul Petru înfundat ca un struț cu fața la pământ.

— Adevărat, adevărat îți spun Sinapsă: de astăzi vei vedea steluțele de mare coborând din cer și apoi iarăși ridicându-se! exclamă și Iisus.

— Voi credeți că puteți să mă cumpărați cu niște bucăți de ceară? Mă luați cu midraș și vrăjeli? Nu vă este rușine?! Cumpărați niște talismane de la pangar dacă vreți și valea! Fugiți de aici până nu vă mai aplic niște toiage peste spate la amândoi! Auzi la ei!

Dumnezeu l-a ajutat pe Sfântul Petru să se ridice, au adunat lumânările și prescura de pe jos fără să mai ridice busuiocul, după care au făcut câțiva pași distanțându-se de toiagul fermecat al lui Sinapsă.

— Ce suflet de câine! Bate găina cu lanțul, batăr să crape dracul! Haide să mergem să facem rost de un statir, i-a spus Dumnezeu lui Sfântul Petru, aruncând o ocheadă de foc înspre Crâsnic. Atunci

când se va alege praful de Templul acesta, vor pleca toți pe drumul mătăsii, pe care au și venit!

— De unde ai de gând să facem rost de atâta bănet? Asta ne-ar ajunge să mâncăm pentru un an de zile! l-a întrebat Sfântul Petru pe Iisus.

— Am o idee, a spus el reluându-și mersul calm și privind înspre cer. El ne va ajuta! Dar până atunci, du-te Sfinte Petre ia undița ta și pescuiește o Știucă Aurie din Lacul Zânelor.

— Ce vrei să facem cu Știuca?

— O să îți dai singur seama, Petre! a spus Dumnezeu îndreptându-se înspre casa străbunicului său, Marele Preot, pentru a lămuri problema intrării Sale în Marele Templu.

Pe străbunicul său îl chema tot Iisus, și chiar dacă în locul său slujea Iosif Caiafa cel vechi de ani și numai bun de așezat într-un osuar la muzeul nou din Ierusalim unde se găsește până în zilele noastre – că deh, unde sunt popi mulți moare pruncul nebotezat și mai ajunge și om mare – o parte dintre slujitori încă nutreau respect.

Răzbunul acesta avea numai fete, pe Ana, pe Ioana și pe Elisabeta, mama lui Ionică. Însă dintre toate numai mătușa Elisabeta fu dată de soție unui preot, pe nume Zaharia. Bunica Ana și matușica Ioana fură însoțite cu doi prinți, cu Eli și cu Ioachim. Și încă ce prinți, că erau din neamul regelui David, astfel că Iisus dobândea și drepturi arhierești și drepturi de pretendent la tron – era genetic eligibil să fie totodată și rege al iudeilor și Marele Preot, fiindcă Ana și Eli erau părinții Mariei.

Sfântul Petru a plecat bombănind înspre Lacul Zânelor, gândindu-se că nu așa își imaginase că i se va desfășura ziua. Ajuns acolo, și-a dat jos sandalele pline de praf și și-a pus picioarele în apă, lăsându-se mângâiat de valurile răcoroase. Dintr-o dată – țuști! o Știucă cu solzii mari din aur sare din apă lângă apostol.

— Omule, scoate-ți picioarele din apă, ce vrei, să ne omori pe toți? i-a spus Știuca supărată.

Speriat, Sfântul Petru s-a uitat în stânga și în dreapta, căutând persoana care a vorbit.

— Uită-te la mine, a strigat Știuca la el! Eu ți-am vorbit! Am crezut că ai să îți scoți mai repede picioarele din apă, dar tu nu și nu.

— Cum e posibil așa ceva?

— De ce te miri, Sfinte Petre? Doar umbli cu Dumnezeu toată ziua, nu?

— Dacă știi asta, atunci sunt curios ce mai știi despre mine? zise Sfântul Petru dând drumul la undiță să plutească încet peste valuri.

— Păi știu că trebuie să faci rost de un statir strălucitor și că Dumnezeu te-a trimis aici să pui mâna pe el.

Sfântul Petru s-a ridicat în picioare și i-a spus Știucii zâmbind:

— Ce trebuie să fac pentru statir?

— În primul rând, scoate-ți picioarele din apă, a strigat Știuca exasperată, aici nu este baie publică! Apoi, vreau să iei barca aceea și să vâslești până în mijlocul lacului. Acolo vei vedea în apă o stâncă în

care este sculptat un bărbat acoperit de alge. Cum l-ai văzut, cum trebuie să sari în apă și să îl atingi.

— Să sar în apă? Doamne păzeşte! Credeam că dacă ştii faptul că umblu cu Dumnezeu și motivul pentru care am venit astăzi aici, cunoşti și faptul că nu știu să înot! Numai Hermes și Iisus știu cum să facă asta.

— N-ai mai făcut chestia asta atunci când ai traversat râul peste curenți puternici, ca să asculți doctrina lui Dumnezeu în limba sanscrită? că și atunci s-a minunat tot satul, zise Știuca nerăbdătoare.

— Doctrina regelui Așoka al Indiei și a apostolilor săi, misionari terapeuți prieteni cu Luca? Sau doctrina tiranului Pesistratus cel care a standardizat opera lui Homer?

— Doctrina voastră, că umblați dintr-un țărm la altul fără să vă udați, și ne călcați așa cu tălpile peste ochi.

— Asta a fost în altă țară – mai demult, la Răsărit! Și atunci m-am udat tot.

— Bine atunci, noroc pe mai departe să faci rost de un statir, Sfinte Petre! și spunând acestea, Huștiuluc! Știuca a sărit înapoi în apă.

Sfântul Petru a rămas pe mal, scărpinându-se cu degetele în vârful capului. „Știuca nu mi-a zis ce ar trebui să fac după ce ating acel bărbat din piatră?" se gândea el în timp ce încerca să se decidă ce să facă. Dacă sare în apă, riscă să se înece, dar dacă nu merge cu statirul înapoi la Dumnezeu, acesta îl va lua de prost.

„Bine, haide să vedem ce poate să meargă rău?" și-a spus în timp ce se îndrepta înspre barcă. A vâslit încet, cu teamă până la mijlocul

lacului, unde a început să caute încruntat statuia din apă. Atent la negura apei, nu a observat cum în spatele bărcii apa a început să clocotească.

Mii de pești au ieșit la suprafață și au început să dea din coadă, provocând valuri care mișcau barca tot mai tare. Pe Sfântul Petru începuseră să îl treacă toate transpirațiile. Era îngrozit și se ținea cât putea de tare de marginile bărcii.

— Acum! s-a auzit o voce puternică și la unison, toți peștii au creat un val imens.

— Doamne, cu ce ți-am greșit? a reușit să strige Sfântul Petru înainte de a fi aruncat în apă. Cu ochii deschiși, a văzut mulțimea de pești, mii de pești, iar în mijlocul lor... statuia cu bărbatul acoperit de alge.

Tocmai atunci când lipsa aerului începea să îi afecteze simțurile, a observat cum o broască țestoasă se apropie de el. Și pe măsură ce se apropia, broasca țestoasă devenea tot mai mare. Sfântul Petru a înghițit în sec, spunându-și că aici își va găsi sfârșitul.

Dar broasca țestoasă l-a luat pe carapace și l-a împins la suprafață. Sfântul Petru a răsuflat ușurat și a rămas câteva momente pe carapace, așteptând să își revină. Jugul ușor de lemn care atârna pe gâtul țestoasei îl ajuta să rămână deasupra și să nu alunece din nou în apa învolburată.

— Sfinte Petre, am venit să îți cer o favoare, a început broasca țestoasă să vorbească.

— Cred că nimic nu mă mai poate surprinde astăzi, a mormăit Sfântul Petru în barbă. După o Știucă vorbitoare, acum de ce să nu mai fie și o broască țestoasă. Mă întreb ce are să mai urmeze?

— Cu ce te pot ajuta?

— După cum cred că îți dai seama, sunt foarte bătrână. Sunt pe acest pământ de mai bine de două mii de ani, și în ultimele secole abia dacă am mai ieșit la suprafață de trei ori, dacă o număram și pe aceasta! Ca să nu mai spun de jugul pe care l-am căpătat acum câteva sute de ani, ultima dată când am ieșit la suprafață. De atunci, curenții din apă mă poartă prin toate cele patru zări, și greu îmi mai este să înot și eu acolo unde vreau!

Sfântul Petru se minuna de frumusețea culorilor de pe carapacea țestoasei și asculta cu ochi pătrunzători.

— Așadar tu trebuie să rimerești jugul.

— Eu înot mai greu și încerc să rimeresc jugul cel ușor care plutește pe apă, dar vântul îl bate când la nord, când la sud, când la vest, când la est. Și greu îmi este să reușesc. Apoi iar îl bate vântul de la vest și de la sud, de la nord și de la est, cum ai văzut și tu în discursurile de lungime medie (Sutra 129).

— Vrei să îl rogi pe Dumnezeu să mă ia la el? Am impresia că a uitat de mine pe acest pământ. Și după cum am văzut, recunoștința este o floare care crește numai pe mormânt.

— Eu pot să fac asta pentru tine, dar tu ce faci pentru mine?

— Păi ți-am salvat viața...Nu îți este de ajuns? Sau vrei să mă ademenești și tu ca Scorpionul – care de fiecare dată când îl salvez mă împunge?

— Dar jugul tău este ușor.

— Jugul meu este din lemn ușor, Sfinte Petre, dar carapacea mea este împovărată cu proporția de aur.

Sfântul Petru privi din nou atent spre căsuța țestoasei și nu mică i-a fost mirarea: într-adevăr carapacea și petele țestoasei erau aranjate parcă într-un fel în care fiecare bucată de chilie o completa pe cealaltă cu aceeași măsură.

— Mai am nevoie de un favor, a continuat Sfântul Petru contrariat de răspunsul broaștei, pe care îl găsea adevărat. Apostolul cunoștea firea Scorpionului iar pățania broaștei o auzise chiar el în mai multe limbi, rostită de fiecare negustor de la târg după cum citeau crainicii împăraților din fiecare țară.

Glosolalia din imnele homerice către Apolo se transformă în Faptele Apostolilor în xenolalie și în pricepere universală, în capacitatea de a transplanta preceptele veșniciei în limba și peisajul altui popor. Glosolalia homerică, bambaliastus și discordia sunt acoperite de lumină și ceea ce era dinainte cifrat și amestecat acum se descoperă cu răsunet.

— Avem nevoie de un statir pentru a intra în Marele Templu. Poți să mă ajuți?

— Tu Sfinte Petre crezi că eu mă scald într-un lac de statire? a răspuns broasca țestoasă amuzată. Uite, de jur împrejur oamenii lasă

în urma lor juguri grele din aur și din argint. Poți să topești unul numai de vei putea să-l duci la țărm. Apoi îl vei putea vinde pentru un statir.

— Dar cine are să-mi dea un statir aici, când astfel de monede sunt bătute numai peste mări și țări, unde și-a-nțărca dracul puii?? Eu n-am fost niciodată în Statiria iar jugul greu din aur și din argint coboară cu repeziciune în adâncul apei.

— Așa este, a răspuns țestoasa amuzată. Îi este mai ușor cămilei să rimerească urechea acului și să treacă prin ea. Aici e plin de topoare din aur și din argint, unele cu cap altele numai cu coadă... Jugul din aur sau din argint este ca un topor care se scufundă. Pesemne că nici nu am apucat să le văd, adăugă ea, lumina bate puternic la suprafața apei iar apoi în apă își schimbă direcția. Iar eu de văzut... nu prea văd, fiindcă mai mult orbecăiesc printre alge.

— Atunci înseamnă că știi de statuie! se bucură Petru.

— Nu, dar știu pe cineva care te-ar putea ajuta.

— Lasă-mă să ghicesc... Știuca!

— Profesorul Știucă!, a răspuns broasca.

— Of! Dar Domnul Știucă m-a pus să ating statuia bărbatului acoperit de alge. Nu știu de ce și nici nu știu cum aș putea să ajung la ea.

— Tocmai ce am ajuns la o înțelegere, nu? a răspuns broasca țestoasă începând să înainteze înspre statuie. Peștii se trăgeau din calea ei, deschizându-le drumul înspre mult-râvnita statuie.

— Ce se va întâmpla după ce am să o ating?

— Deci nu ți-a spus Știuca... Noi avem o înțelegere, Sfinte? Ai să vorbești cu Dumnezeu?

— Da!

— Atunci îți mai dau un sfat: atinge-o și fugi cât vezi cu ochii! spuse broasca și dispăru în adâncuri lăsându-l pe Sfântul Petru pradă valurilor.

Rămas și fără undiță și fără nădejde de mântuire Sfântul Petru se rotea în cercuri tot mai mici, scufundându-se repede în vârtejul statuii. De înotat nu știa să înoate iar de alergat pe apă nici nu mai putea să fie vorba.

Deodată obrazul său se izbi zdravăn de silueta bărbatului sculptat printre alge și își aminti imediat de cuvântul peștelui năzdrăvan. Încercă să țipe dar apa îl cuprindea din toate părțile. În acel moment în care orice urmă de speranță a dispărut din sufletul său, Sfântul Petru a văzut ochii larg deschiși ai acelui bărbat, privindu-l.

Stătea întins pe spate, într-un cot, cu capul îndreptat înspre cer. Mâna stângă i se odihnea pe genunchi, în timp ce părul cârlionțat părea că i se mișcă în valuri. Cu ochi expresivi, plini de căldură părintească dar și de curiozitate, statuia l-a privit pe Sfântul Petru, fără să își miște capul defel.

— 25! 05! 08! 10!... Cel ce întinde mâna cu mine în blid și se împărtășește singur, acela mă va vinde. L-ați iubit pe el mai mult decât pe mine. Cu acela dar să vă și cuminecați!

Sfântul Petru îl privea cu inima cât un purice.

— Ce cauți străine în casa mea?

— M-a trimis Iisus după un pește care să valoreze cât un statir! a răspuns din nou nedumerit Sfântul Petru.

— De ce nu a venit chiar el?

„Bună întrebare!” s-a gândit apostolul, dar a ținut acest gând doar pentru el.

— Iisus a fost nevoit să se ocupe de o altă latură a acestei probleme.

— Bine Sfinte Petre, a continuat statuia rece și mai cătrănită decât Miorița, privindu-l cu ochii goi. Te ajut, dar spune-i prietenului tău că îmi va rămâne dator o favoare! Mai înainte, totuși, va trebui să te arăți și tu vrednic de ceea ce are să urmeze! Dacă răspunzi bine la următoarea ghicitoare, vei pune mâna pe peștele Statir, iar dacă nu, te voi lăsa pradă valurilor lacului!

Sfântului i se făcu pielea de găină și un frison rece i-a străbătut corpul, făcându-l să tremure necontrolat. A dat din cap în semn aprobator.

— Uite ghicitoarea, Sfinte Petre, dar gândește-te bine înainte de a răspunde, ai doar o singură încercare!

— „Distruge tot în a sa cale,

Păsări, animale, flori, copaci,

Metalul, oțelul îndoaie,

Doboară regi, oșteni, cârpaci,

Și munții îi coboară!”

Sfântul a ascultat atent versurile ghicitorii și i s-a părut că vede o urmă de rânjet pe chipul imobil al statuii. A rămas pe gânduri, încercând să se concentreze.

— Nu cred că ești vrednic să primești statirul, Sfinte Petre! a spus cu o voce bucuroasă statuia.

— Timpul, a spus Sfântul Petru dintr-o dată. Timpul este cel care distruge tot! Timpul este! a strigat el încrezător.

— Da…, cred că te-am subestimat, apostole, a răspuns statuia cu o evidentă dezamăgire în glas. Uite, aici ai statirul!

Apostolul a văzut Știuca apropiindu-se de ei. A ieșit din mulțimea de pești care încă se învârteau în jurul lor. În gură aducea un ban strălucitor, curat, inscripționat și cu un bărbat sculptat pe el. Sfântul Petru l-a luat, privindu-l câteva momente tăcut.

— Atinge-mă și pleacă! Lasă-mă să dorm în patul meu de alge, a spus statuia închizând încet ochii.

Când a deschis ochii, se afla culcat la podea, ud din cap până-n picioare, cu niscaiva scoici în șorțuleț. Sfântului Petru i se părea acum că bărbatul din statuie stă în picioare, ușor aplecat, iar algele deveniseră dintr-o dată ca o căpiță cu fân.

Minunându-se de această priveliște nemaipomenită, sfântul se ridică cu greu în picioare și se apropie de iconostas: într-adevar, bărbatul ședea liniștit deasupra de ușile împărătești iar din trupul său izvorau numai grâne și ciorchini de viță de vie. Mai văzuse așa ceva în țările calde înspre care pornesc păsările cele călătoare și în care peste tot pământul cresc arbori și fructe exotice.

Îngerul de la intrare privea acum înspre el încruntat cu sicarul ascuțit în mână iar de-a stânga și de-a dreapta sa erau două ulcioare cu bani – pesemne pentru ajutorarea sinistraților și pentru cei mai săraci și bolnavi; alături, o conductă subțire cu doi robineți: „apă de băut" se putea citi pe primul și „aghiazmă sfințită, pe stomacul gol" lângă celălalt. Dar Sfântul Petru băuse deja destulă apă fără voia lui.

— Petre, zise Iisus prinzându-l de braț cu putere, băgându-l în sperieți de nu mai știa ce-i viața.

— Nu ți-am zis să îți dai viața pentru un statir! Nu trebuia să arunci undița în apă. Dacă ai fi prins astăzi un pește, mâine ai fi flămânzit din nou; dar dacă păstrai tu undița ta astăzi, atunci nu ți-ar mai fi fost foame niciodată.

— Cine bea din apa aceasta, nu mai însetează niciodată, iar tu, Sfinte Petre, ești ud din cap până-n picioare! a adăugat râzând.

Sfântul Petru încerca să respire iar din când în când dădea din mâini și din picioare ca și cum ar înota, făcându-și ochii mari și rotunzi, ieșiți din orbite asemenea privirilor de melc alergat prin cochilia sa cu două cepe. Vocea lui Iisus îl ajuta totuși să se calmeze și îi îndepărta frica.

— Ce crezi că este mai ușor Sfinte Petre: să rimerească țestoasa jugul cel ușor care plutește pe apă în toate colțurile lumii, sau ca să plătești intrarea în Marele Templu cu un statir?

Sfântul Petru tăcea. Clătina din când în când din cap privind la statuie, apoi își mai izbea câte o palmă peste urechi pentru ca să scoată apa, până ce într-un târziu îi mai veni inima la loc.

— Sfinte Petre, poate cămila să rimerească urechea acului și să încapă prin ea? repetă Iisus cu insitență.

— Doamne, la tine toate sunt cu putință! Dar e mai bine să nu te tocmești pe ceea ce nu ai, și să nu vinzi pielea ursului din pădure, nici peștele din baltă! a răspuns cu greu Sfântul Petru.

— „Tine” cu „T” majuscul Sfinte Petre, așa a zis profesorul!

— Și ce a mai zis profesorul?

— A spus că sunt foarte puțini oameni care sunt capabili de trăiri spirituale și că anumite trăiri spirituale, dacă vorbești cumva despre ele, sună precum o purcea de mare. Că pe Einstein l-au lovit extratereștrii fără formă peste cap. Și a mai spus că discuția respectivă este privată și ca atare va considera că nu a avut loc niciodată. Spunea că speră să-i dea o lecție la ceva entitate într-un cadru formal și de asemenea spera să îi scap eu de problemă fiind chiar dispus să-mi descopere ceea ce știe despre... ea. Mi-a spus că el e „Christopher”.

— Cam așa ceva a zis și arhiereul: că e mai bine să nu știu că am vorbit.

— Sunt parșivi și lunecoși ca un pâlc de vipere. Ei lucrează cu telefoane și întâmplări dintr-o altă dimensiune. N-ai citit în Pateric? După faptele lor îi veți cunoaște. Tot pomul bun aduce rod bun. Iar pomul rău face rod rău.

— Ai aprins vreodată candela Sfinte Petre precum aprinzi stelele dintr-un brad de Crăciun?

— Nu am aprins Doamne!

— Atunci privește cerul. Măcar așa vei știi cât de mult te iubește Tatăl. Acum dă-mi statirul să îl plătim diavolului de Sinapsă, că altfel nu vom avea în veci pace cu el la ieșire. Sinapsă știe și cu stânga și cu dreapta! Era bine dacă mai păstrai tu undița, Sfinte Petre. După cum vezi, peștele de la cap se împute și se curăță de la coadă.

— Atunci putea-va oare Doamne să trăiască cineva numai cu o conservă și jumătate de pește pe zi?

— Sigur că da, însă numai dacă acela tot ceea ce muncește lasă la Sfânta Mănăstire pentru reparația carelor cu boi, iar de hrană nu poartă niciodată de grijă. Fără foc nu izbucnește niciodată nici fum Sfinte Petre – vezi discursurile de lungime medie.

— Diavolul vrea să vă taie aripile. El nu știe cum să fie fericit dacă nu vă taie aripile. Întotdeauna are să ofere o altă paradigmă – de la început el a fost pizmaș și ucigător de oameni și lucra la firmă ca și tester. De asta i se spune pizmaș pentru că nu are caracter. Vorba arhiereului: „Ce fel de Tată este acela încât copilul îi cere pâine, iar acesta îi răspunde cu piatră?”. Soarele răsare pentru fiecare dar pizmașul vrea ca să-l plătiți.

Povestitorul era deja obosit și toiagul său încovoiat îl înroșea din când în când la foc. Copiii tăceau și ascultau cu luare-aminte tot ce le povestise bătrânul cu barba pe alocuri îngălbenită de vreme.

După o clipă de liniște, alungată din când în când de vuietul îndepărtat al furtunii, bătrânul s-a ridicat în picioare și s-a îndepărtat puțin de dânșii cu umerii adânciți pentru ca să-și șteargă fruntea. Nu mică a fost uimirea ascultătorilor când pe piatră, dintr-o dată, strălucind puternic la foc, a putut fi întrezărit într-o margine de pământ un bănuț mare de argint.

Pe ambele părți acesta era sculptat discret și cu greu puteai distinge același chip: un bărbat gravat întins pe spate. Oare cine să fie? Povestitorul tăcea...

Dară cine va spune povestea aceasta,

La anul, la lună, la săptămână,

Îl va lua Dumnezeu de mâna dreaptă

Și-l va duce pe cărarea dreaptă.

La mese întinse,

La făclii aprinse,

La cuvinte bune,

La pahare pline.

Și cine va ști-o

Și nu v-a spune-o

Îl va lua de mana stângă

Și-l va duce pe cărarea strâmbă.

Prin mese strânse

Și făclii stinse.

Sfârșitul primei părți.

PARTEA A II-A

Exegeze la anecdota din Matei 17:24

Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei 17:24 de către Sfântul Teofilact Arhiepiscopul Bulgariei

Matei 17:24-27: "Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strâng darea (pentru Templu) şi i-au zis: Învăţătorul vostru nu plăteşte darea? Ba, da! - a zis el. Dar intrând în casă, Iisus i-a luat înainte, zicând: Ce ţi se pare, Simone? Regii pământului de la cine iau dări sau bir? De la fii lor sau de la străini? El I-a zis: De la străini. Iisus i-a zis: Aşadar, fiii (Tatălui Ceresc, n.e.) sunt scutiţi. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergând la mare, aruncă undiţa şi peştele care va ieşi întâi, ia-l, şi, deschizându-i gura, vei găsi un statir (un ban de argint). Ia-l şi dă-l lor pentru Mine şi pentru tine."

Dumnezeu a voit ca în locul celor întâi născuți ai evreilor să se afierosească Lui seminția lui Levi și numărându-se s-a aflat seminția lui Levi două zeci și două de mii. Iar cei întâi născuți două zeci și două de mii și două sute șapte zeci și trei. Deci în locul acestor întâi născuți care prisoseau peste numărul seminției lui Levi, a rânduit Dumnezeu să se dea o dare preoților. De atunci este obiceiul ca toți cei întâi născuți să dea o didrahmă. Și fiindcă și Domnul era întâi născut dădea și El darea. Didrahma reprezenta echivalentul a 7-8 grame de aur sau argint. Și poate rușinându-se ei de Hristos din pricina facerii minunilor, nu-L întreabă pe El ci pe Petru, sau poate mai degrabă au întrebat cu vicleșug ca și cum ar fi zis unele ca acestea: „Potrivnicul Legii, adică Dascălul vostru, oare primește a da didrahme?". Ca un Dumnezeu măcar că n-a auzit, știa ce au grăit aceia către Petru. Pentru aceasta mai înainte de a-L întreba Petru îi zice lui: „Dacă împărații pământului nu iau bir de la fii lor ci de la cei

străini, cum dar Împăratul Cel Ceresc de la Mine, Fiul Său, va lua bir?". Acest bir precum am zis mai înainte se aducea preoților și Templului. „Dacă slobozi sunt fii împăraților celor de jos – adică nimic nu dau – cu cât mai vârtos Eu". „Iar tu Petre dă dajdia, ca să nu fim socotiți trecători cu vederea ai Legii și ca să nu-i smintim, că nu ca un datornic dau ci ca să îndreptez neputința acelora". De aici înțelegem că nu se cuvine a-i sminti pe ceilalți în lucrurile care nu vatămă mântuirea noastră. Iar unde ne vătămăm nu se cuvine să îngrijim de cei care fără de socoteală se smintesc. Și ca să arate că este Dumnezeu și că stăpânește marea, îl trimite pe Petru să aducă statirul din pește. Dar și o altă taină învățăm aici: că peștele este firea noastră, afundată în adâncul necredinței din care apostolescul cuvânt ne-a scos pe noi – aflând în gura noastră statirul – adică mărturisirea lui Hristos și cuvintele Domnului. Căci cel care îl mărturisește pe Hristos, acela are statirul în gură. Și statirul prețuiește două didrahme – căci două firi are Hristos, Dumnezeu și om fiind. Deci acest statir adică Hristos s-a dat pentru noi, pentru evrei și pentru păgâni, pentru drepți și pentru păcătoși, iar când vei vedea pe vreun om iubitor de argint neavând nimic altceva în gură decât argint și aur, cunoaște că acesta este un pește înotând în marea vieții, iar de va fi vreun dascăl ca Petru acela îl va vâna pe el scoțând din gura lui aurul și argintul. Iar unii socotesc că statirul este o piatră de mult preț care se găsește în Siria, iar alții socotesc a fi a patra parte dintr-o monedă.

Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei 17:24 de către Sfântul Ioan Gură de Aur

Matei 17:24-27: "Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strâng darea (pentru Templu) şi i-au zis: Învăţătorul vostru nu plăteşte darea? Ba, da! - a zis el. Dar intrând în casă, Iisus i-a luat înainte, zicând: Ce ţi se pare, Simone? Regii pământului de la cine iau dări sau bir? De la fii lor sau de la străini? El I-a zis: De la străini. Iisus i-a zis: Aşadar, fiii (Tatălui Ceresc, n.e.) sunt scutiţi. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergând la mare, aruncă undiţa şi peştele care va ieşi întâi, ia-l, şi, deschizându-i gura, vei găsi un statir (un ban de argint). Ia-l şi dă-l lor pentru Mine şi pentru tine."

Care este fraților dajdia aceasta de două drahme? Iată într-un cuvânt ceea ce a dat motiv la aceasta. Când Dumnezeu lovea Egiptul cu răni înspăimântătoare prin care el a făcut să moară întâii născuți ai săi, el a vrut în amintirea acestei minuni să-și păstreze întreg tibutul lui Levi, în locul celor întâi născuți din toate celelalte triburi. Dar precum apoi numărul celor întâi născuți din toate celelalte triburi întrecea pe cel al oamenilor din tribul lui Levi, Dumnezeu a poruncit ca pentru a completa pe primul născut din fiecare casă să i se aducă lui două drahme. Ceea ce s-a făcut apoi și s-a practicat foarte exact. Cum deci Iisus Hristos era din numărul întâilor născuți și că Petru părea primul dintre toți apostolii (aggasavaka Savatthi Sariputta, n.e.), evreii i se adresează acestuia pentru a-i cere dajdia aceasta. Eu bănuiesc că fiecare plătea acest impozit în cetatea sa; pentru aceasta evreii se folosesc de ocazie căci Iisus Hristos era în Capernaum, care trecea drept patria sa, pentru ca să i-l ceară. Ei nu îndrăznesc să se adreseze chiar lui Iisus Hristos. Ei i se adresează

numai Sfântului Petru și chiar fără violență, ci cu blândețe. Căci ei nu vorbesc pe un ton de răutate; ei îl întreabă simplu: „Învățătorul vostru, zic ei, nu plătește dajdia?”. Cu toate că acești oameni nu aveau pentru Mântuitorul toată stima pe care trebuiau s-o aibă și ei nu-l priveau decât ca pe un simplu om, cu toate acestea, minunile pe care le făcea el le-a imprimat oarecare respect pentru persoana sa.

Apostolul le răspunde acestor oameni că Mântuitorul plătește acest tribut, totuși el nu-i vorbea Învățătorului său, poate fiindcă roșea s-o facă; dar Cel ce este blândețea însăși și care vede totul îl previne așa el însuși: „Și intrând în casă Iisus i-a luat înainte zicând...”. Iisus Hristos îi vorbește mai întâi lui Petru ca să nu creadă că el a auzit vorbindu-se despre acest tribut de la cei care i-au cerut să plătească. El se pare că voia să-i dea ucenicului său o portiță ca să poată vorbi mai deschis și liber despre lucrul care credea că-i va fi greu. Iată sensul la ceea ce zice Mântuitorul: Eu sunt liber și nu trebuie să plătesc tributul. Căci dacă regii pământului nu cer nimic de la fii lor, ci numai de la străini, este adevărat că eu sunt cu totul scutit de acest tribut, pentru că eu nu sunt numai fiul unui rege al pământului, ci fiul regelui și chiar al regelui ceresc.

Remarcați fraților, cum îi deosebește el pe cei ce sunt fii acestuia de cei ce nu sunt. Dacă el n-ar fi fost cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, ar fi fost în zadar să arate acest exemplu al regilor pământești. Ca nici un necredincios să nu vină și să spună: Eu recunosc că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, dar el nu este adevăratul său fiu. Căci Iisus Hristos nu vorbește simplu despre copii, ci despre copii adevărați, despre copii legitimi care au parte la moștenire și la împărăția părinților lor. Pentru aceasta el arată această deosebire numindu-i „străini” pe cei ce nu sunt născuți din acești regi, și „fii” pe cei ce au ieșit din sângele

lor. Și remarcați fraților, că Iisus Hristos întărește revelația pe care i-a făcut-o Dumnezeu Sfântului Petru, descoperindu-i că Iisus era adevăratul său Fiu. Totuși Mântuitorul nu se oprește la aceea. Și printr-o îngăduință minunată el consimte să plătească această dajdie, dar într-un fel care arată mai mult cine este el. Căci el adaugă imediat: „Dar ca să nu-i smintim pe ei, mergând la mare, aruncă undița și peștele care va ieși întâi, ia-l și deschizându-i gura, vei găsi un statir. Pe acela luându-l dă-l lor, pentru Mine și pentru tine". Minunați-vă fraților, cum unește Iisus Hristos împreună două lucruri așa de diferite și cum găsește mijlocul de a nu plăti tributul refuzându-l și nedându-l ca un rob sau ca un datornic. El evită pe de o parte de a-i sminti pe ucenicii săi și pe de alta pe cei ce primesc tributul acesta. Căci el nu dă ca fiind supus legii acesteia, ci numai pentru a cruța slăbiciunea acestor oameni. Noi am văzut în altă parte că el nu ține seama de sminteală, ca atunci când vorbește despre deosebirea cărnurilor și vedem că aici o evită, pentru a ne învăța pe noi timpul și cazurile în care trebuie să neglijăm sau să trecem pe lângă cei ce se smintesc de purtarea noastră.

Dar trebuie a vedea mai bine ce este el prin felul în care se achită de acest tribut. Căci pentru ce vrea el să-l plătească nu cu argintul pe care puteau să-l aibă ucenicii săi, ci într-un fel pe care îl face să-l afle așa de surprinzător, dacă nu pentru a face să se vadă că el era Dumnezeu și stăpânul tuturor lucrurilor și că toată întinderea mării este supusă puterii sale? El a făcut deja ca acest element să simtă împărăția sa, poruncindu-i așa de tare să se liniștească, punând la picioarele sale valurile ei și călcând peste ele și făcând să le calce și ucenicul său; dar mai arată aici că el este stăpânul într-un fel care uimește. Căci ce semn este fraților de a prezice că primul pește pe care-l va pescui ucenicul său în acest adânc de apă, va avea în gura sa

banul pe care trebuia să-l plătească el și de a arăta astfel că poruncile sale tainice și ordinele nevăzute erau ca o plasă care vor trage din mare peștele de care avea el nevoie și care va aduce acest ban de patru drahme? Nu era decât un Dumnezeu care a putut porunci astfel mării să plătească dajdia, care s-a putut face ascultat de ea până la a o forța, prin singur cuvântul său, să tacă și să se liniștească și de a se întări sub picioarele unui om (Petru sau Sariputta Thera, fiul lui Rupasari, n.e.) care era ca și ea creatura aceluiași stăpân. „Dă-l, zice Iisus Hristos, pentru Mine și pentru tine”. Vedeți slava lui Dumnezeu în acest caz. Priviți acum virtutea Sfântului Petru (credința lui Sariputta Thera, n.e.) cât este de mare. Se pare că Sfântul Marcu ucenicul lui a evitat să vorbească despre această faptă, fiindcă ea era prea slăvită pentru învățătorul său. El arată cu grijă lepădarea lui și trece sub tăcere ceea ce l-ar fi putut înălța. Se poate ca Sfântul Petru să-l fi rugat să nu spună nimic despre el, care îi era foarte avantajos. Iisus Hristos îi zice Sfântului Petru: „Pentru Mine și pentru tine”, fiindcă acest apostol era la fel din rândul întâilor născuți. Admirați puterea lui Iisus Hristos în acest caz, dar admirați în același timp și credința mare a acestui ucenic, care ascultă așa de prompt o poruncă atât de minunată. De asemenea ca răsplată a credinței sale în Iisus Hristos, îi face cinstea de a-l lega de sine în plătirea acestui tribut.

Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei 17:24 de către Sfântul Chiril al Alexandriei contemporanul Hypatiei

Matei 17:24-27: "Venind ei în Capernaum, s-au apropiat de Petru cei ce strâng darea (pentru Templu) şi i-au zis: Învăţătorul vostru nu plăteşte darea? Ba, da! - a zis el. Dar intrând în casă, Iisus i-a luat înainte, zicând: Ce ţi se pare, Simone? Regii pământului de la cine iau dări sau bir? De la fii lor sau de la străini? El I-a zis: De la străini. Iisus i-a zis: Aşadar, fiii (Tatălui Ceresc, n.e.) sunt scutiţi. Ci ca să nu-i smintim pe ei, mergând la mare, aruncă undiţa şi peştele care va ieşi întâi, ia-l, şi, deschizându-i gura, vei găsi un statir (un ban de argint). Ia-l şi dă-l lor pentru Mine şi pentru tine."

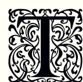
Mântuitorul putea să ia statirul din pământ, dar nu a procedat astfel. Iisus Hristos produce miracolul în apele mării, pentru a ne descoperi o taină adâncă. Pentru că noi suntem peștii pescuiți din tulburările amare ale vieții, ca și cum am fi fost agățați în cârlig și trași la suprafață de undițele apostolilor. În gurile acestora peștii îl poartă pe Hristos, banul regal, prin care s-a plătit datoria a două lucruri: a sufletului și a trupului, a evreilor și a neamurilor, a săracilor și a bogaților, din moment ce legea veche nu făcea distincția între bogați și săraci.

PARTEA A III-A

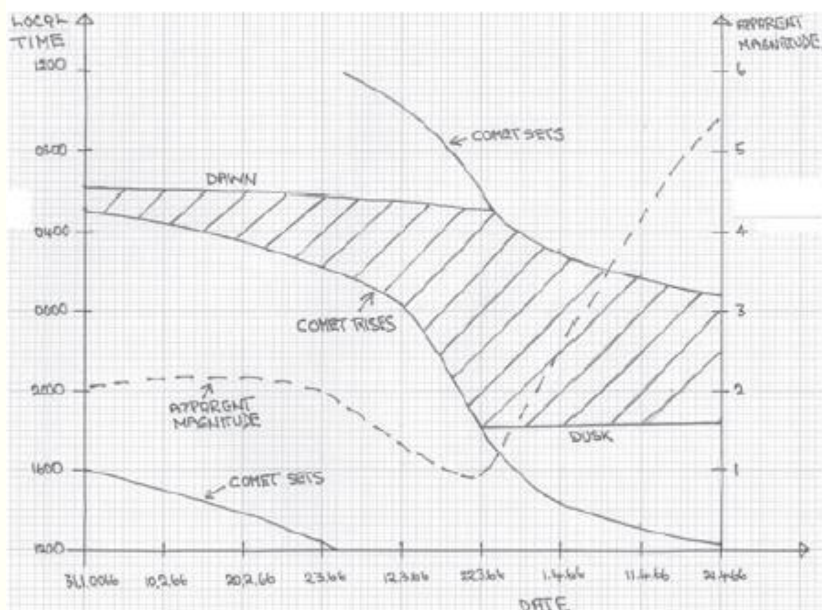

Cometa din anul 66 AD și întruparea Legii. Preceptele Luminii veșnice într-un neam rigid și habotnic

Sfântul Grigorie cel Mare despre cometa 1P/Halley (Matei 2:2) din anul 66 AD

rebuie să ne întrebăm pentru ce atunci când Mântuitorul s-a născut, un înger a apărut păstorilor evreiești , dar o stea și nu un înger i-a călăuzit pe magii de la răsărit pentru ca să-l venereze. Iată aceasta este explicația: Un înger al Domnului, ființă capabilă de raționament, a propovăduit evreilor care erau și ei capabili să le înțeleagă raționamentul. Dar un semn tăcut și nu o voce i-a călăuzit pe păgâni, aceștia nefiind pregătiți să facă uz de raționament pentru a-l recunoaște pe Domnul. De aceea Sfântul Apostol Pavel spune: „profeția a fost dată credincioșilor și nu necredincioșilor, dar semnele au fost date pentru necredincioși, iar nu pentru credincioși". Astfel că profeția a fost dată evreilor aceștia fiind credincioși și nu necredincioși, iar semnele au fost date neamurilor necredincioase, iar nu celor credincioase. Observați cum apostolul l-a propovăduit pe Mântuitor neamurilor după ce Iisus a ajuns bărbat în toată firea, însă o stea tăcută l-a propovăduit încă de prunc, pe când Acesta nu era capabil să vorbească. Este logic pentru semnele necuvântătoare să-l propovăduiască pe Mântuitorul pe când Acesta nu putea vorbi, pentru ca apoi apostolii să-l propovăduiască prin cuvânt după ce și Acesta a putut să vorbească.

Vizibilitatea cometei 1P/Halley din Ierusalim în anul 66 AD în porțiunea hașurată, R.M.Jenkins (vezi anexa cu articolul integral):

EDICTUL AL XIII-LEA ÎN PIATRĂ AL ÎMPĂRATULUI AȘOKA AL INDIEI

Edictul al 13-lea în piatră al împăratului Așoka al Indiei a fost scris după masacrul de la Kalinga, masacru în urma căruia, cu 576 de ani înainte de Constantin cel Mare, acesta a convocat Sinod și a schimbat religia de stat. Acest edict respinge violența și războiul. El conține două categorii de informații: informații de natură psihologică și informații socio-politice. Edictul în piatră este unul dintre cele mai impresionante documente din dinamica istoriei:

„Majestatea Sa, Domnul, dorește ca toți viețuitorii să fie păziți de orice vătămare și să dea dovadă de înfrânare, de toleranță și de blândețe.

Cea mai mare victorie, pentru Domnul, este aceea a Legii.

Aceasta a fost obținută de Majestatea Sa, Domnul, aici și la toate granițele, din acest loc până la 600 de yojana (6437 km), unde este regele grec Antiohie Cel Mare din Siria, și dincolo de Antiohie la alți patru regi, **Ptolemeu [al II-lea Filadelful din Alexandria Egiptului, cel care a dispus traducerea în limba greacă a Vechiului Testament și sub patronajul căruia a luat ființă Septuaginta LXX, n.e.**], Antigon al II-lea din Macedonia, Magas din Cirene și Alexandru din Epir, și mai ales, în Chola și Pandya și până în Tambapanni.

Până și acolo unde apostolii Majestății Sale nu călătoresc, oamenii auzind de practicarea virtuților și a Legii și a întregii Învățături de către Domnul, se supun Cuvântului și se vor conforma și pe viitor.

O victorie obținută prin mijloace atât de pașnice este o victorie pretutindeni, pentru toată lumea; mai mult decât atât o victorie pretutindeni este o bucurie. Această bucurie a fost obținută prin biruința Cuvântului.

Majestatea Sa, Domnul, consideră că numai ceea ce aduce roade în viața viitoare aduce roade cu adevărat importante.

În acest scop a fost scris acest edict cu privire la Învățătura Cea Bună pentru ca fii și nepoții mei să nu creadă cumva că un alt fel de victorie este necesară. Îmi doresc ca aceștia să manifeste blândețe și pedepse ușoare în eventualitatea propriilor victorii. Îmi doresc ca aceștia să creadă întru totul că singura victorie este biruința Legii și practicarea ei.

Aceasta privește viața de acum și pe cea viitoare.

Și fie ca toată bucuria să fie o bucurie în Lege.”

Parabola fiului risipitor din Luca 15:11

în Lotus Sutra Capitolul IV

 fost cândva, că fiul unui om a plecat departe de la casa tatălui său și s-a mutat în altă parte. A trăit acolo departe pentru mulți ani, douăzeci, treizeci, patruzeci, cincizeci de ani. De-a lungul acestora tatăl său a ajuns un om mare și bogat. Fiul în schimb a ajuns sărac lipit pământului. Pentru a-și căuta cele necesare vieții, pentru hrană și pentru îmbrăcăminte, acesta rătăcea în toate direcțiile în toate colțurile pământului.

Tatăl său în schimb era bogat în aur, în grâne, avea averi și silozuri. El avea în puterea sa mult aur și argint, robi și roabe, servitori pentru treburile casei și însoțitori de drum. Era bogat în elefanți, cai, căruțe, ovine și bovine. Avea pământ mult și a investit în multe teritorii, având succes formidabil în afaceri, împrumutând bani la alții, în agricultură și comerț.

De-a lungul vremii, fiul acelui om ajungând sărac, căuta de mâncare și cu ce să se îmbrace din sat în sat, din localitate în localitate, umblând din țară în țară și prin capitalele lumii, ajungând astfel până la urmă și în țara unde tatăl său era prosper și unde avea multă bogăție și silozuri. Tatăl cel bogat se gândea mereu la fiul său pe care l-a pierdut în urmă cu cincizeci de ani dar nu împărtășea acest gând cu nimeni, chinuindu-se mereu în inima sa: „Sunt bătrân, purtat de vreme, am ajuns ani mulți, și am atâta avere agricolă, aur din minerit, bani și grâu, bogății și grânare, dar mi-am pierdut fiul. Îmi este groază să nu mor și ca toate acestea să se risipească.” Se gândea mereu

la fiul său: „O, ce fericit aş fi dacă s-ar bucura fiul meu de toate acestea!”.

Între timp, fiul cel sărac în căutare de îmbrăcăminte și de mâncare s-a apropiat de casa tatălui bogat, care stătea la poartă înconjurat de alai mare și de slujitori. Tronul său era decorat cu aur și cu argint, cu perle și cu petale de flori, cu ghirlande și cu bijuterii. Speriat, fiul cel sărac privea îngrozit cu un sentiment de oripilare în tot corpul său, stresat, gândind în acest fel: „Am rimerit înaintea unui mare rege. Cei ca mine nu au ce căuta pe aici. Am să plec repejor, pe stradă mai apuc să găsesc hrană și țoale aruncate, dar este mai bine să îmi iau tălpășița până nu mă pun aceștia la muncă forțată sau mai pățesc ceva.”

Zis și făcut, că fiul s-a îndepărtat repejor, alergând, cu mintea plină de tot felul de scenarii. Dar omul cel bogat, văzându-l de departe, și-a dat seama cine este, și s-a bucurat în sufletul său nespus de mult. Se gândea: „Ce minune! Cel ce se va bucura de toate bunătățile mele a fost găsit! Cel de la care nu mi-am putut despărți gândul s-a întors, acum că sunt înaintat în vârstă.”

Și gândind acestea a și trimis slujitorii săi zicându-le „Domnilor, mergeți repede și aduce-ți-l aici pe acel om.” Și alergând de-a dreptul slujitorii l-au și luat pe sus, iar acela tremura de spaimă și striga: „Nu te-am jignit cu nimic!”. Dar slujitorii l-au adus târâș, cu de-a sila, deși acesta se zbătea din răsputeri. Îngrozit, bietul om se gândea: „Gata, s-a zis cu mine. Cu siguranță voi primi pedeapsa capitală. Nu mai am scăpare.” Și numaidecât a și leșinat și a căzut la pământ ca un mort. Tatăl său s-a apropiat stropindu-l cu apă, certând slujitorii: „Nu-l mai cărați în acest fel.” – pentru că știa în sinea lui că acel bărbat

umil tremura în fața bogăției sale dar simțea totuși și că acela este fiul său. Nu spuse însă aceasta nimănui.

Chemând la sine un slujitor i-a zis: „Du-te spune-i omului dacă și-a revenit că este liber ca să plece." Și slujitorul degrabă l-a înștiințat pe acel om de poruncă. Mirat, fiul cel sărac s-a îndepărtat ușurat să caute din nou haine și de mâncare pe stradă.

Dar pentru a-l atrage la sine, tatăl cel bogat tocmește doi slujitori să se îmbrace mai sărăcăcios și să-l caute pe acela și să-i dea de lucru pe moșia sa, plătindu-l de două ori pe zi. Și le-a spus: Dacă întreabă ce trebuie să facă, puneți-l să mute gunoaiele și să facă curat. Și privea tatăl cel bogat de la fereastră cum propriul său fiu mută gunoaiele de la palat, și se minuna și mai tare.

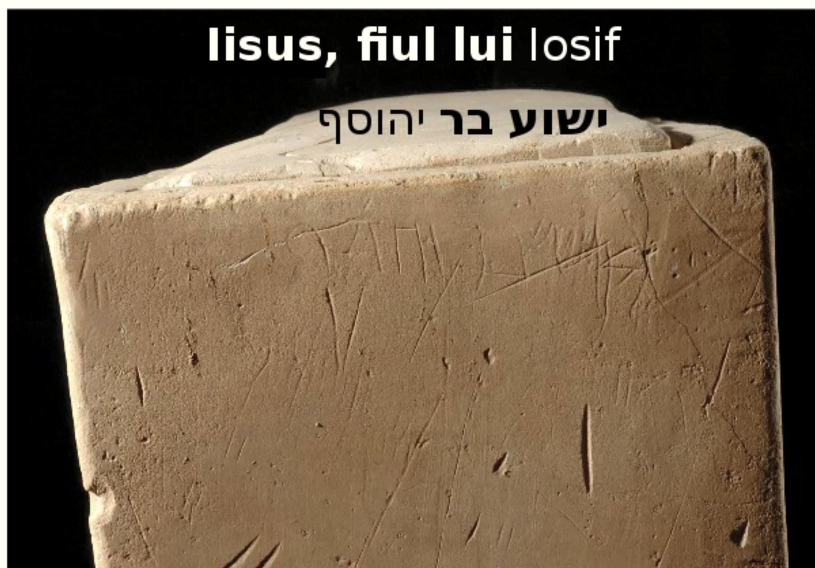
Astfel că stăpânul casei s-a coborât pe moșie deghizat în haine prăfuite, luând un coș în mâna dreaptă și mânjindu-se cu nămol pe trup – se apropie de fiul său pe care îl salută din depărtare: „Rogu-te, ia coșurile astea și spală-le iute de pământ." În acest fel căuta un mijloc pentru ca să vorbească cu el. „Te rog, rămâi aici în slujba mea, nu te mai du în altă parte, am să te plătesc eu în plus. Și orice vei dori poți să-mi ceri direct mie, că mă va costa cât un ceaun, cât un vas mai mic, un cazan, sau lemne, sau ceva sare, îmbrăcăminte sau haine. Am un veston mai vechi, omule. Dacă ți-l trebuie, cere-l și ți-l dau. Dacă îți trebuie vreo unealtă, să-mi spui și ți-o voi da. Să nu-ți fie teamă, prietene, poți să mă privești ca pe tatăl tău, că sunt bătrân, mult mai bătrân decât tine, pentru că mi-ai slujit atâta timp cărând gunoiul și nici nu m-ai amăgit cu vreo viclenie, cu aroganță sau cu ipocrizie. Nu am descoperit la tine niciun viciu pe care îl descopăr adesea la alți slujitori. Astfel că de acum încolo tu vei fi pentru mine ca și fiul meu."

Și slujind așa timp de douăzeci de ani, tatăl s-a îmbolnăvit, și chemându-l la sine, i-a zis: „Iată toate câte sunt ale mele ți le las ție, pentru ca să nu se prăpădească. Acceptă te rog, fiindcă iată, sunt bătrân și nu am cui să le las."

Sărmanul fiu a acceptat toate și a luat în grija sa toate averile și bogățiile dar el dormea în continuare ca un om sărac și nu se slujea din acelea nici pentru făina de care avea nevoie. Îi erau toate indiferente.

Atunci tatăl său înțelegând că fiul se rușina din pricina sărăciei sale de odinioară și a bogățiilor pe care nu le considera ale sale, a chemat la sine toată cetatea, toți slujitorii, pe rege sau pe reprezentantul său și le-a zis: „Iată acesta este fiul meu, pe care l-am pierdut acum cincizeci de ani, el se numește în acest fel, eu mă numesc în acest fel, toate ale mele vor fi ale lui și vă rog să cunoașteți și voi aceasta."

Și se mira fiul său spunându-și în gând: Iată dintr-o dată m-am pomenit cu atâta bogăție, cu atâtea produse agricole, și cu atâta aur și argint și de toate. Pentru că tot în acest fel și Dumnezeu ne spune „Sunteți fiii mei", precum a spus și stăpânul acelei case. Lotus Sutra, Capitolul 4.

fesoheY **rab auhse"Y"**

Ann. Appl. Stat., The tomb next door: An update to "Statistical analysis of an archeological find", Andrey Feuerverger, Volume 7, Number 4 (2013), 2081-2105, ISSN 1932-6157.

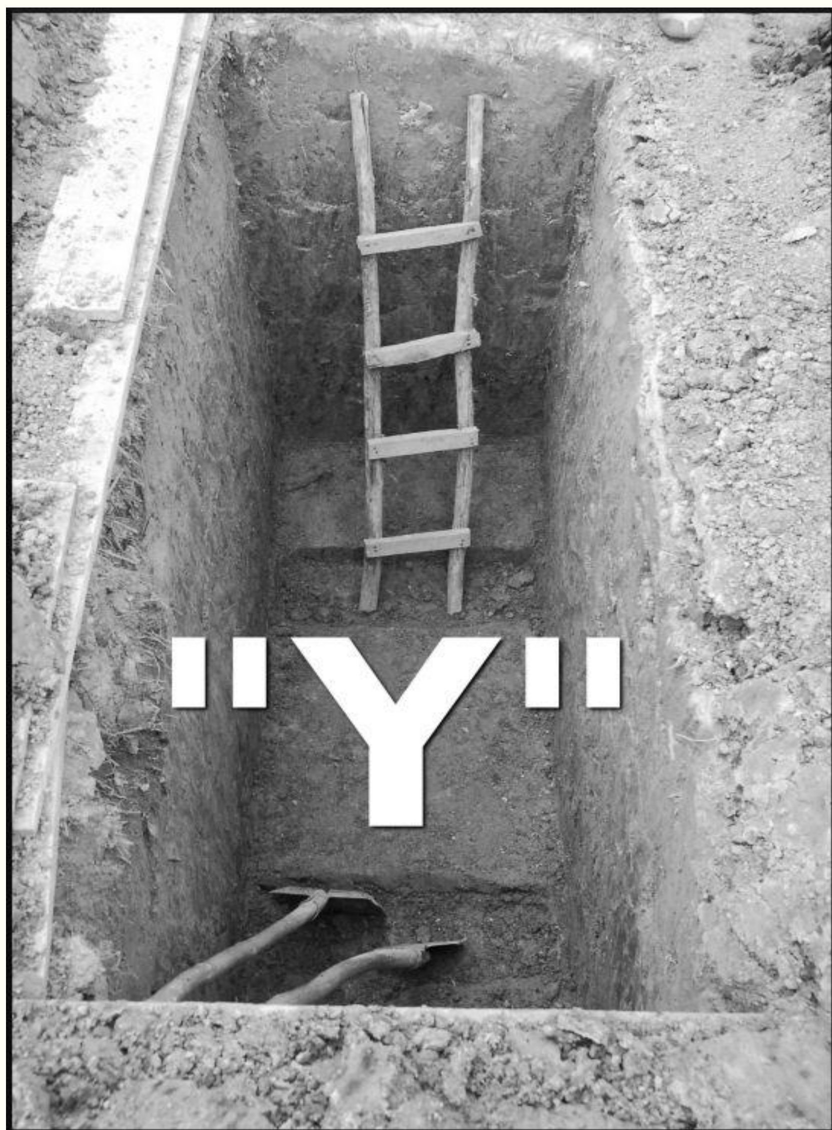
Sfântul evanghelist și terapeut Luca, poreclit „iconarul”, sau „Luca artistul”, respectiv „doctorul”, se numără printre puținii creștini care se presupune că ar fi cunoscut-o pe Maica Domnului. Acesta face totuși uz evident în evanghelia sa de scripturi mai vechi și de cultura elină. Cea dintâi persoană care l-a văzut înviat pe Siddhartha Gautama a fost chiar mama acestuia. (Sutra Mahaparinibbana).

„EGO TE ABSOLVO!”

openclipart.org

"Y"

ישוע קם!

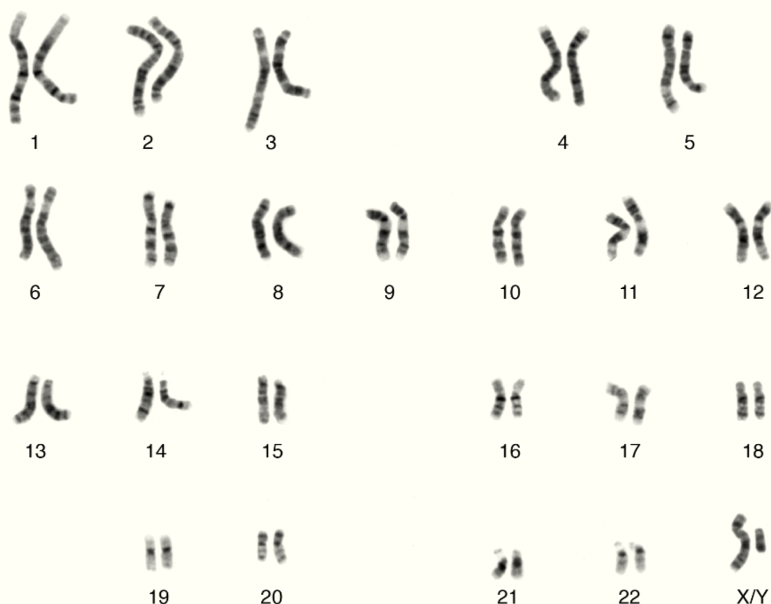
“Yeshua” qam!

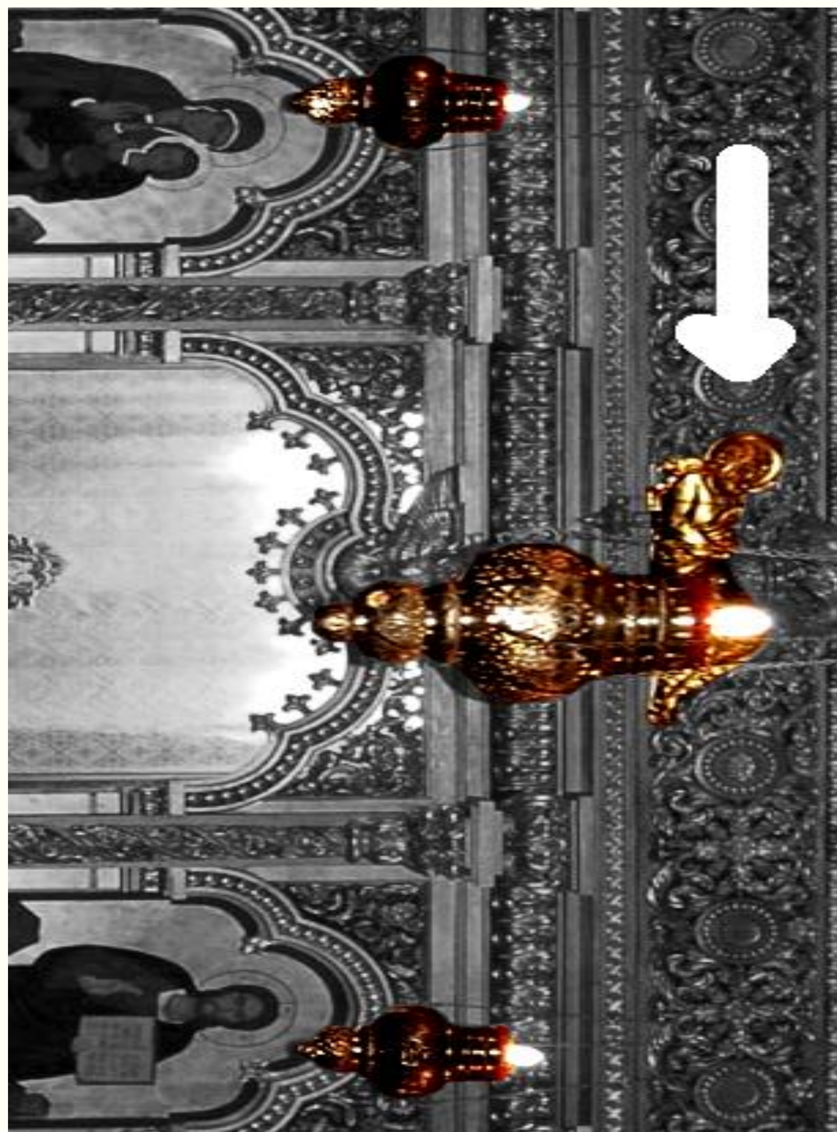
“Iisus” a Înviat!

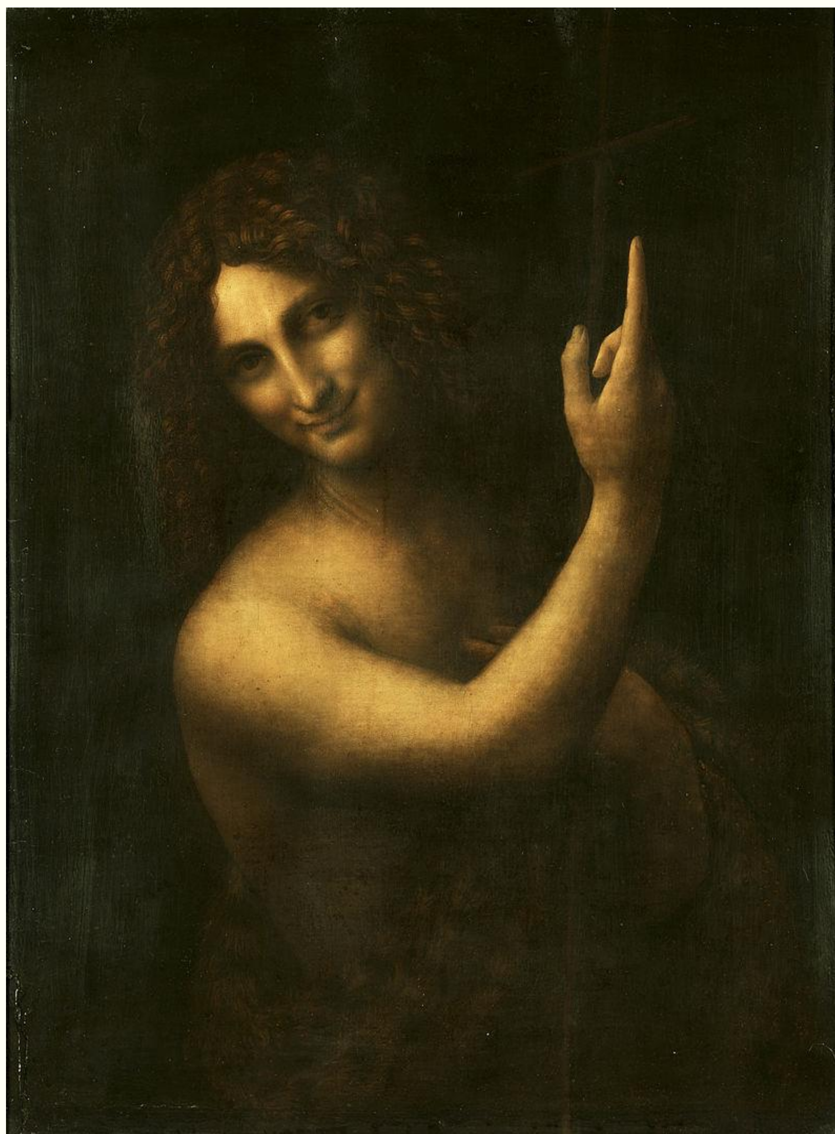

I
C
X
C

Partenogeneza la oameni

Partenogeneza cariotipului uman nu a avut niciodată loc în comunități de femei complet izolate de partea bărbătească, nici măcar în Țara Sfântă. Postul, dieta, hormonii, toxinele și modificările de mediu înconjurător influențează procedeul de imprinting genomic, genele imprimate fiind mult mai sensibile la acești factori.

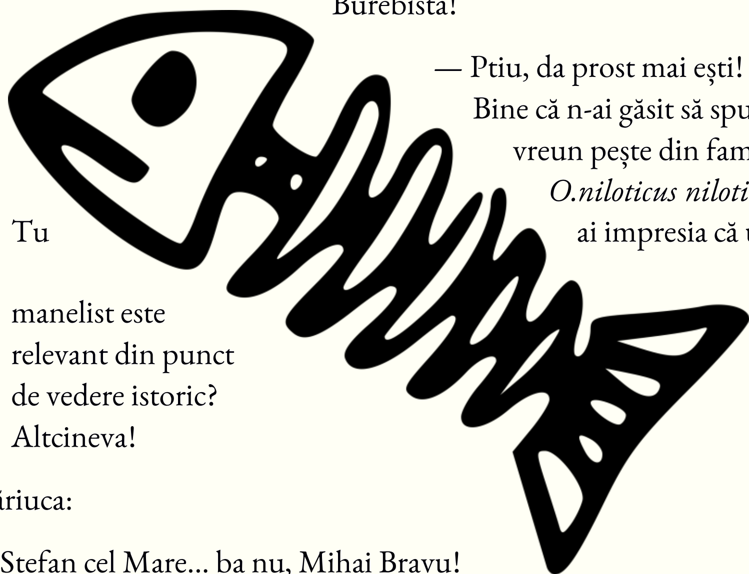

La ora de religie, doamna învăţătoare organizează un concurs care are ca premiu o cutie mare de bomboane.

— Cine ştie care a fost omul despre care s-a vorbit cel mai mult de-a lungul istoriei?

Ionică:

— Burebista!

— Ptiu, da prost mai ești! Bine că n-ai găsit să spui vreun pește din familia *O.niloticus niloticus.* Tu ai impresia că un manelist este relevant din punct de vedere istoric? Altcineva!

Măriuca:

— Ștefan cel Mare... ba nu, Mihai Bravu!

— Mihai Eminescu, finul lui Dumnezeu! zise și Georgel.

Văzând că nu are nicio șansă, cu gând să-i ajute, învățătoarea îi întreabă:

— De ce nu Ioan Botezătorul, nănașul lui Dumnezeu?

Levi se ridică atunci din ultima bancă:

— Iisus Hristos!

— Bravo măi Levi! Aşa este. Totuşi spune-mi şi mie de când până când tu ştii despre Iisus Hristos? Parcă voi sunteţi cu Moise?

— Păi eu știu că cel mai tare e Moise, dar **AFACERILE SUNT AFACERI!**

Autorul dorește să mulțumească în mod deosebit Doamnei Hazel McGee, Editorul Șef al Jurnalului Asociației Britanice de Astronomie, și comitetului editorial al acestei publicații pentru permisiunea de a reproduce integral în limba română articolul științific:

R. M. Jenkins. The Star of Bethlehem and the comet of AD 66. Journal of the British Astronomical Association, 114:336–343, December 2004. ISSN 0007-0297.

Anexa cu articolul științific: Steaua din Betleem și Cometa din anul 66 AD

R.M. Jenkins

Căutarea unei explicații cu privire la Steaua din Betleem este aproape la fel de veche precum povestea ei. Totuși, până acum nu s-a găsit niciun răspuns acceptabil. Această analiză descrie pe scurt posibilele explicații și concluzionează că este cu siguranță o poveste fictivă, inspirată probabil din apariția Cometei Halley în AD 66.

Introducere

Această lucrare prezintă rezultatele unui studiu condus pentru identificarea unei explicații la ceea ce ar fi putut să fie Steaua din Betleem. Este important pentru orice astfel de studiu să se stabilească presupunerile a priori. Una dintre cele mai importante este să se privească din punct de vedere astrologic. Timp de secole, Evreii și Creștinii au adoptat o poziție ambivalentă cu privire la autenticitatea predicțiilor astrologice, și multe studii anterioare cu privire la această stea tind să arate că întreaga poveste este o născocire.

Cu mult înaintea perioadei Creștine, observarea atentă a cerului pe timp de noapte a dus la apariția calendarelor. Acestea permiteau predicții simple care puteau să ajute agricultura și ajutau comunitățile să se pregătească pentru condițiile atmosferice care urmau. O astfel de predicție a fost și cea cu privire la heliacala apariție a stelei Sirius, care semnala inundarea anuală a Nilului.[1]

Este o slăbiciune umană să încerci să extinzi această abordare la alte evenimente unde nu există o relație cauzală. Aceasta părea a fi

tentant pentru comunitățile antice fără cunoștințe științifice, în care superstițiile abundau. Totuși, este o presupunere fundamentală a acestui studiu faptul că poate configurarea corpurilor cerești să afecteze lucrurile pe Pământ doar atunci când există un motiv cauzal. Aceasta stă la baza validității astrologiei. Anumite predicții astrologice pot să devină profeții, așa cum a fost moartea unui rege sau pierderea unei bătălii, sau chiar nașterea lui Mesia.

O altă presupunere inițială este aceea că apariția unei stele nu a fost un miracol. Dacă a fost un miracol, atunci această poveste nu merită să fie analizată din punct de vedere științific.

Aceste presupuneri de bază reprezintă punctul de pornire al poveștii Magilor și a Stelei, dar ele nu exclud posibilitatea ca o stea să fi fost motivul inspirațional al povestirii.

Sursa primară

Orice căutare a vreunei explicații a Stelei din Betleem trebuie să înceapă cu Evanghelia după Sf. Matei, aceasta fiind singura sursă a povestirii originale.

Textul întreg, așa cum este prezentat în Versiunea autorizată a Bibliei[2] scrisă de Regele Iacob, este următorul:

„Capitolul 2:

1. *Iar dacă S-a născut Iisus în Betleemul Iudeii, în zilele lui Irod regele, iată magii de la Răsărit au venit în Ierusalim, întrebând:*
2. *Unde este regele Iudeilor, Cel ce S-a născut? Căci am văzut la Răsărit steaua Lui şi am venit să ne închinăm Lui.*

3. *Şi auzind, regele Irod s-a tulburat şi tot Ierusalimul împreună cu el.*
4. *Şi adunând pe toţi arhiereii şi cărturarii poporului, căuta să afle de la ei: Unde este să Se nască Hristos?*
5. *Iar ei i-au zis: În Betleemul Iudeii, că aşa este scris de proorocul:*
6. *„Şi tu, Betleeme, pământul lui Iuda, nu eşti nicidecum cel mai mic între căpeteniile lui Iuda, căci din tine va ieşi Conducătorul care va paşte pe poporul Meu Israel".*
7. *Atunci Irod chemând în ascuns pe magi, a aflat de la ei lămurit în ce vreme s-a arătat steaua.*
8. *Şi trimiţându-i la Betleem, le-a zis: Mergeţi şi cercetaţi cu de-amănuntul despre Prunc şi, dacă Îl veţi afla, vestiţi-mi şi mie, ca, venind şi eu, să mă închin Lui.*
9. *Iar ei, ascultând pe rege, au plecat şi iată, steaua pe care o văzuseră în Răsărit mergea înaintea lor, până ce a venit şi a stat deasupra, unde era Pruncul.*
10. *Şi văzând ei steaua, s-au bucurat cu bucurie mare foarte.*
11. *Şi intrând în casă, au văzut pe Prunc împreună cu Maria, mama Lui, şi căzând la pământ, s-au închinat Lui; şi deschizând vistieriile lor, I-au adus Lui daruri: aur, tămâie şi smirnă.*
12. *Iar luând înştiinţare în vis să nu se mai întoarcă la Irod, pe altă cale s-au dus în ţara lor.*
13. *După plecarea magilor, iată îngerul Domnului se arată în vis lui Iosif, zicând: Scoală-te, ia Pruncul şi pe mama Lui şi fugi în Egipt şi stai acolo până ce-ţi voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-L ucidă.*

14. *Şi sculându-se, a luat, noaptea, Pruncul şi pe mama Lui şi a plecat în Egipt.*
15. *Şi au stat acolo până la moartea lui Irod, ca să se împlinească cuvântul spus de Domnul, prin proorocul: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu".*
16. *Iar când Irod a văzut că a fost amăgit de magi, s-a mâniat foarte şi, trimiţând a ucis pe toţi pruncii care erau în Betleem şi în toate hotarele lui, de doi ani şi mai jos, după timpul pe care îl aflase de la magi."*

În cadrul Noii Versiuni Standard Revizuite a Bibliei[3], care susține că se bazează pe traducerea celor mai bune manuscrise existente, precum și pe cunoștințele avansate din punct de vedere arheologic, lingvistic și biblic, „steaua de la răsărit" devine „steaua ce se ridică" și „a mers înaintea lor, până a ajuns și s-a oprit acolo" devine „mergea înaintea lor, până ce a venit şi a stat deasupra". Expresia „steaua de la răsărit" este în mod normal interpretată ca și „steaua la apogeul ei heliacal". Traducerea literară din Greacă este „steaua la primele raze ale asfințitului".

În Versiunea Nouă Internațională[4], „înțelepți" devin „Magi", ceea ce arată orginalitatea Grecească. În Noua Biblie Englezească[5] „înțelepții" devin „astrologi", iar în altă versiune[6], „elevii care studiau stelele". În alte locuri ei a fost descriși ca și mesagerii școlii; magicieni; vrăjitori; cunoscători ai magiei negre; ghicitori; prooroci, o castă care avea la bază o știință secretă prin care puteau să interpreteze visele[7,8].

Conform lui Filon din Alexandria, contemporan cu Iisus, acolo existau astrologi care erau adevărați Magi, și Magi care erau șarlatani sau magicieni – referindu-se la Magii „cei buni și cei răi"[7]. Matei

probabil că făcea referire la primul tip. Se credea despre ei că erau Evrei Babilonieni care erau familiarizați cu credințele Zoroastrianismului. Aceștia credeau atât în bine cât și în rău, și că binele va triumfa, distrugând răul, aducând astfel paradisul pe Pământ. Aceștia trăiau în expectativa apariției lui Mesia.

Pe de altă parte, Plinius cel Bătrân era mult mai familiarizat cu ultima tipologie de Magi, fiind foarte puternic pornit împotriva lor. În cartea sa Istoria Naturală, acesta spune „am respins de multe ori minciunile frauduloase ale Magilor”[9]. Această percepție negativă pare să existe și în alte părți ale Bibliei, acolo unde sunt descrise caracteristicile Magilor.

Evanghelia după Luca spune de asemenea povestea nașterii[10], dar Luca nu menționează steaua, Magii sau pe Irod și evident că nu era niciun măcel al noilor născuți. În schimb, acolo găsim scutecele, ieslea și ciobanii. De fapt, steaua nu apare niciunde altundeva în Noul Testament. Noul Testament este totuși realizat după o selecție de sute de cărți care erau folosite de către Biserica incipientă[11]. Steaua apare din nou în cel puțin una dintre acestea – Protoevanghelia după Iacob[11]. Acest text nu a fost scris până în anul 150 AD și a fost descris ca și „o abordare fictională destul de slabă”[12]. Secțiunea cu privire la stea include și „am văzut cum o stea de o mărime de nedescris a strălucit printre celelalte stele, acoperindu-le pe acestea, astfel că ele nu au mai strălucit”.

Această versiune a povestirii are multe similitudini cu evenimentele care au fost descrise în Evanghelia după Matei, părând a fi o simplă rescriere a acelei povestiri. De asemenea, a trebuit să fie respinsă ca și sursă independentă de informație, iar mărimea și strălucirea impresionantă a stelei a trebuit de asemenea să fie respinsă. De fapt,

pe măsură ce această povestire a fost respusă în timpul primelor zile ale Bisericii, stelei i-a fost rapid schimbată magnitudinea.[13]

Ignație, al doilea Arhiepiscop din Antiohia, Siria, aproximativ în anul 107 AD a scris că „o stea a strălucit puternic peste celelalte stele, a cărei lumină era de nedescris, în timp ce noutatea fenomenului a uimit întreaga lume. Și toate celelalte stele, inclusiv Soarele și Luna, au format un cor al acestei stele, iar lumina ei era mult mai mare decât a tuturor celorlalte."

O analiză atentă a textului din Evanghelia lui Matei a scos la iveală câteva puncte importante care uneori sunt descrise și interpretate greșit. De exemplu:

- nu se spune explicit sau implicit faptul că Magii au urmat steaua în Ierusalim. Evident că dacă ar fi urmat steaua și ar fi venit dinspre Est, steaua trebuia să fie poziționată la Vest;

- numărul Magilor nu este specificat;

- nu există nici o referință la aceștia că ar fi regi;

- textul nu spune că Irod nu a văzut steaua, ci abia spune că a fost curios atunci când a apărut;

- nu există nimic care să implice detalii cu privire la luminozitatea stelei, altele decât cele cu privire la faptul că era un obiect care se vedea cu ochiul liber.

Date importante

Date legate de Nativitate

Estimările cu privire la data nașterii lui Iisus variază de la anul 12 BC la anul 9 AD[13]. Unele estimări au baze mai solide decât altele.

Este acceptat acum, dar nu de către toată lumea[14], faptul că Iisus a fost cel mai probabil născut undeva între anii 7 și 5 BC.

Data compunerii Evangheliei după Matei

Datorită dependenței Evangheliei lui Matei de cea a lui Marcu, aceasta nu putea să fie scrisă înainte de anul 70 AD[15]. Mai mult, dacă se iau în considerare scrisorile scrise de către Ignație din Antiohia la începutul secolului II, Evanghelia după Matei ar fi trebuit să fie scrisă în jurul anului 100 AD[16]. Se consideră de asemenea că i-a fost adusă la cunoștință lui Clement al Romei înainte de anul 96 AD[13].

Abordarea acceptată în mod general este cea în care Evanghelia a fost scrisă între anii 80 și 100 AD[17]. Unele școli oferă o dată mai veche[18], dar totuși, consimțământul general este acela că a fost scrisă între anii 80 și 100 AD, iar dacă se încearcă o restrângere mai mare a perioadei, atunci se poate spune că a fost scrisă undeva între anii 85 – 90 AD[16].

Aceste date au un număr de implicații:

- evenimentele Nașterii nu au cum să existe în memoria autorului sau autorilor. Autorul/autorii probabil au vorbit cu persoane care aveau cunoștințe din acele vremuri. Acești martori ar fi putut să își

amintească un eveniment ceresc care a apărut în aceeași perioadă de timp;

- este improbabil ca autorul să fi fost discipolul Matei. Totuși, atribuindu-i lui Evanghelia, aceasta primește o autoritate Biblică. În această lucrare, „Matei" este numele folosit pentru a personifica pe oricine ar fi fost autorul sau autorii Evangheliei după Matei;

- data este după mișcarea evreilor din anul 66 AD și după distrugerea Templului din Ierusalim în anul 70 AD[17].

Explicații Posibile

Sunt cinci clase de posibilități:

- un eveniment miraculos

- un eveniment astrologic

- un eveniment astronomic

- un obiect de origine necunoscută (OZN) de origine extraterestră

- un eveniment inventat, fictiv.

Trebuie subliniat faptul că în această lucrare este făcută o distincție între evenimentele astrologice și cele astronomice, chiar dacă multe dintre evenimentele astrologice sunt de asemenea astronomice.

Un eveniment miraculos

Această posibilitate a fost considerată ca fiind una dintre cele mai probabile presupuneri din cadrul acestui studiu. Totuși, chiar dacă este favorita unora, trebuie clarificate unele aspecte.

Dacă steaua a fost un eveniment miraculos atunci nu poate să fie studiată din punct de vedere științific. De exemplu, ca și parte din miracol, ar fi putut să fie vizibilă doar acelor persoane la care se intenționa să fie vizibilă. Ar fi putut să fie un fenomen temporar pe cer care să nu se supună legilor fizicii. Ar fi trebuit să apară strălucitoare astăzi și să nu mai existe deloc a doua zi.

Presupunerile cum că steaua nu a fost un eveniment miraculos sunt realizate având la bază știința, respectiv credința că miracolele nu există. Acest aspect poate fi considerat de unii ca o lipsă de viziune, fiind de asemenea menționat că „o presupunere că miracolele sunt imposibile nu este ceva științific”[7]. Teologii s-au certat adeseori pe tema excluderii ideii de miracol, aceasta fiind în concordanță cu credința creștină.

Un eveniment astrologic

Cazuri solide din punct de vedere astrologic au fost propuse în povestea Stelei din Betleem:

- Conjuncția triplă a lui Saturn și Jupiter în anul 7 BC[19]

- O serie de conjuncții implicând planete și steaua Regelui în anii 3, 2 BC[14]

- Ridicarea heliacală a lui Jupiter și eclipsarea de către lună în anul 6 BC[20]

- Conjuncția Jupiter/Venus în anul 2 BC.[21]

Fiecare caz este aruncat înainte cu entuziasm și convingere, dar faptul că astfel de cazuri puternice pot să apară pentru niște posibilități atât de variate, aruncă o umbră de neîncredere asupra

întregului proces. De asemenea, în fiecare caz nu există o relație cauzală între fenomenul descris și ceea ce s-a întâmplat pe pământ. Bineînțeles că aceasta nu elimină posibilitatea ca una dintre soluțiile propuse să contribuie la realizarea povestirii.

Pe lângă aceasta, teoria populară cu privire la conjuncția triplă este respinsă, într-una din explicații pe baza faptului că nu există o dovadă contemporană care să justifice o astfel de apariție a stelei sau atașarea vreunui efect particular la aceasta[7]. Această problemă poate să fie evitată cu o anumită siguranță, în cazul în care există una (sau ambele dacă acestea s-au unit într-o singură entitate) dintre planetele participante la conjuncție (de ex. Jupiter) care să fie considerată o stea.

În mod normal, soluțiile astrologice propuse implică puncte staționare, conjuncții, comasări sau eclipse. A devenit de asemenea populară propunerea unor serii de evenimente pentru a ajuta rezolvarea unicității situației[16,19,22,23]. De exemplu, un autor sugerează că „urmărind tripla conjuncție din anul 7 BC și comasarea planetară din anul 6 BC, Magii s-au oprit când au văzut cometa din anul 5 BC și când Jupiter era în punctul de staționare exact acolo unde copilul era.” [22]

Deși astăzi validitatea unor astfel de predicții astrologice este respinsă, cazul unei soluții astrologice este de multe ori apărat pe motivul că indiferent ce credem noi astăzi, ceea ce este important este crezul acelor vremuri și în particular ceea ce au crezut Magii. Ceea ce totuși nu se spune niciodată este că dacă nu există nicio substanță într-o predicție, atunci indiferent de cât de tare crezi în ea, aceasta nu se va întâmpla, cu excepția evidentă a coincidenței. Mergând mai departe, dacă acei înțelepți ar fi văzut un astfel de

semn pe cer, și l-ar fi interpretat și l-ar fi urmat, mai mult ca sigur că nu ar fi găsit ceea ce ei căutau.

Un eveniment astronomic.

Mulți candidați au fost scoși în față atunci când se discuta despre un eveniment astronomic care ar fi cerut implicarea unei stele. Aceștia includeau și: nova, supernova, stea variabilă, meteoriți, ploaie de meteoriți de tip Cyrillid, minge de foc, Sirius, Canopus, Mira, Venus, Jupiter, Uranus, cometă, lumină zodiacală, minge de lumină, aurora.

Majoritatea sunt prea comune; altele nu se potrivesc descrierii lui Matei.

Pe lângă apariția unei nova/comete în anii 5/4 BC (ar fi putut fi același obiect, sau obiecte diferte, fiecare putând fi o nova sau o cometă), nu există evenimente astronomice relevante demne de interes în acea vreme. Cometa Halley a apărut în anul 12 BC, dar aceasta a fost cu mult înainte de nașterea lui Iisus și ca și posibilitate astrologică, singura conexiune posibilă ar fi putut fi prin atribuirea unei povești despre faptul că ceva s-a întâmplat în acea perioadă pe cer.

Astronomii au cercetat cu mare atenție manifestări fizice posibile ale stelei, dar până astăzi nu s-a găsit nimic. Această lipsă generală de interpretare a fenomenului poate să ducă la concluzia că Steaua din Betleem nu a fost un eveniment astronomic.

Un OZN

Pentru că până astăzi nu s-a descoperit viață extraterestră, această presupunere rămâne încă deschisă. Chiar dacă s-au descoperit urme de viață pe alte planete, viață inteligentă s-ar putea să nu existe în altă parte. Mai mult, nu există o dovadă științifică și care să confirme existența unei nave spațiale extraterestre. Șansele ca Steaua din Betleem să fie un OZN[24] pot să fie foarte aproape de zero.

Un eveniment fictiv

Deci, a fost Steaua din Betleem doar o poveste fictivă? Următoarele aspecte vin să susțină răspunsul la această întrebare:

- faptul că nu s-au găsit până acum posibilități alternative de identificare a fenomenului este destul încât să convingă pe cineva că acesta nu a existat și că a fost inventat;

- ar fi fost o pură coincidență sau o proprie profeție dacă nașterea lui Mesia ar fi fost anunțată printr-un eveniment astrologic semnificativ. Mai mult, nu este nicio dovadă că destinul lui Iisus a fost influențat de către orice proclamare a însemnătății sale cât era încă un copil. Astfel, se poate elimina ideea propriei profeții;

- povestea indică faptul că Magii au călătorit o distanță considerabilă pentru a-l găsi pe noul rege al evreilor. Totuși, odată ce l-au găsit, l-au onorat și i-au prezentat darurile, au plecat înapoi acasă și nimic nu s-a mai auzit de ei! Se pare că nu au oferit niciun suport, nu și-au proclamat nașterea și nu au făcut nicio altă acțiune în această direcție. Acesta nu prea pare a fi comportamentul unor oameni înțelepți.

Figura 1. Cometa s-a oprit deasupra Ierusalimului în anul 66.AD. De Stansilaw Lubieniecki, Theatrum Cometicum, ediția 1681

- Dacă povestea este adevărată, atunci nu trebuie doar să se caute un singur eveniment care i-a îndemnat pe Magi să pornească în acea călătorie, ci totodată trebuie să fie eliminate toate celelalte evenimente care ar fi avut loc de-a lungul anilor odată ce acestea au fost pornite. Nu este nicio dovadă că un asemenea evenimente unic s-ar fi întâmplat. De asemenea, dacă povestea ar fi fost adevărată, s-ar

fi găsit multe referințe în literatură cu privire la căutările eronate ale Magilor. Totuși, în acea perioadă exista crezul că cerul prezice prin semne nașterea sau moartea unor persoane.[7]

- este de asemenea interesant să punem următoarea întrebare: De ce astronomii moderni, cu toate resursele lor nu pot să se decidă cu privire la steaua care a fost pe cer atunci, în timp ce Magii par a fi reușit?

- Nu există nici o informație istorică a faptului că Irod a măcelărit copiii din Betleem. De exemplu, Iosif, istoricul evreu al primului secol, nu face nicio referire la un asemenea măcel, chiar dacă acesta exemplifică multe dintre atrocitățile săvârșite de către Irod[17]. Această parte a povestirii poate să fie inspirată din „măcelul inocenților", cu referire la Exodul care s-a întâmplat cu mult timp înainte. Sunt multe paralele cu povestea lui Moise[13], dar și între povestea Stelei și nașterea lui Avram[8,13]. Povestea lui Avram conține de asemenea o stea luminoasă pe care Magii au numit-o Nimrod, și care avea rolul să semnaleze nașterea unei persoane al cărei destin era să conducă lumea aceasta și pe cea care va veni. Este de asemenea povestit un complot de a ucide copilul care presupunea apariția Magilor[13]. Pentru a-l scăpa, copilul a fost ascuns într-o peșteră timp de trei ani.

- Matei a încercat să convingă o audiență Evreiască de faptul că Iisus a fost Mesia, arătând că nașterea sa a reprezentat îndeplinirea profeției. Profeția spunea că acolo ar fi trebuit să fie o stea, motiv pentru care chiar trebuia să fie o stea. Cum ar spune unii, „Fără stea, fără Mesia"[19].

Povestea unei stele era compatibilă cu credințele vremii. Mai mult, conceptul unei stele călăuzitoare nu era unic. Virgil a spus că o stea l-

a călăuzit pe Aeneas la locul în care Roma urma să fie construită. Acțiunea Magilor, oameni respectați ai vremii, care au adus omagii lui Iisus a ajutat de asemenea la construirea unui simbol în jurul lui Iisus.

În mod straniu, Matei nu a folosit o frază de învățământ asemănătoare cu cea folosită în Matei 2:15 („ca să se împlinească cuvântul spus de Domnul, prin proorocul"), atunci când s-a referit la stea. Acest lucru este neverosimil referindu-ne la întrega Evanghelie. Totuși pot să existe câteva motive pentru această abordare. În primul rând, nu era clar că profeția în Numerele 24:17 se referea de fapt la un fenomen sideral. În al doilea rând, este posibil ca fraza să fie omisă pentru a se evita trimiterea către un eveniment astrologic, ceea ce era total împotriva credinței religiei evreiești (la acea vreme astrologia era interzisă), în timp ce totuși povestea trebuia să conțină câteva elemente astrologice pentru a atrage atenția și altor cititori, nu doar celor Evrei.

O altă interpretare a modului în care Matei a introdus Magii a fost aceea în care binele învinge răul. Vrăjitorii (Magii) au conștientizat că metodele lor depind de astrologie, superstiție și artele magiei deveniseră învechite și aproape de dispariție. Acest lucru l-a observat Ignație din Antiohia în primul secol AD: „O stea a strălucit în ceruri, luminând peste celelalte stele... și din acel moment, toată magia și toată vrăjitoria a încetat."[8].

Evanghelia a fost scrisă într-o perioadă în care miturile și povestirile orale nu puteau fi combătute decât de sursa de proveniență. Luca a prezentat de două ori mai mult din viața lui Iisus decât Matei, dar nu a menționat nicio stea, deși a menționat alte evenimente

astronomice în Evanghelia sa, cum este eclipsa din timpul crucificării.

În final, se observă că toate dovezile sugerează că această poveste a fost o invenție: o poveste îngrijit creată de către Matei pentru a-i face pe cititorii Evrei să creadă că Iisus a fost mult-așteptatul Mesia.

Matei însuși ar fi fost acuzat de o asemenea fraudă. Ținând cont de tradițiile evreiești midraș, Matei mai degrabă se vedea scriind „ceea ce ar fi trebuit să fie", spunând întreaga poveste într-un fel care să înglobeze vechiul cu noul și prezentând o derulare a evenimentelor din punctul său de vedere, completate de cunoștințele sale. Povestea Stelei din Betleem nu este singurul exemplu al utilizării midraș în Evanghelia lui Matei, existând voci care spun că aceasta este o extensie a Evangheliei după Marcu[25]. Exemple specifice de utilizare a midraș sunt poveștile despre copii, tentațiile, detaliile legate de Iuda și cele despre Predica de pe Munte. Teoria Midraș este dovedită a exista în urma unei analize statistice a cuvintelor utilizate[25], pentru narațiunile de la început.

Concluzia este aceea că ficțiunea ar trebui acceptată atât de către credincioși, cât și de către cei care nu cred. Dacă Iisus nu a fost Mesia, atunci nu are niciun rost ca nașterea sa să fie anunțată de către un eveniment astronomic real. Pe de altă parte, dacă Iisus chiar a fost Mesia, atunci singurul motiv al apariției stelei era pentru ca să dovedească faptul că nașterea sa făcea parte din mitologia acelor vremuri. Aceasta poate să fie considerată de către credincioși ca fiind o cerință a omului și nu a lui Dumnezeu. Chiar și învățăturile lui Iisus ne îndepărtează de ideea că nașterea sa ar fi trebuit să fie prezentată de către un asemenea eveniment astronomic.

Această concluzie schimbă jocul, trecând de la a încerca să se găsească un eveniment real sau astrologic care să reprezinte acea stea, la căutarea unui eveniment care să îl fi inspirat pe Matei.

Cometa din anul 66 AD

În această nouă căutare, primul punct care trebuie prezentat este că Evanghelia după Matei a fost scrisă în vremurile turbulente care au urmat ridicării evreilor împotriva Romanilor în anul 66 AD și distrugerea Templului din Ierusalim în anul 70 AD. Aceste evenimente ar fi trebuit să fie proaspete în mintea lui Matei, la fel cum cel de-al doilea război mondial era prezent în mintea persoanelor care au trăit în perioada 1950 și 1960.

Mai mult, în această perioadă, există o dovadă istorică cu privire la venirea unor reprezentanți ai Magilor din Est pentru a aduce daruri și a onora, întorcându-se apoi acasă pe o altă rută. De asemenea, o cometă strălucitoare cu o coadă impresionantă a apărut deasupra Ierusalimului. Acestea două au reprezentat două evenimente notabile ale acelor vremuri.

În anul 66 AD, Tiridates, Regele Armeniei, a condus o procesiune notabilă de Magi pentru a-i aduce onoruri lui Nero[26]. După ce Nero l-a confirmat pe Tiridates ca și Rege al Armeniei, „Regele nu s-a întors pe aceeași rută pe care venise”, ci a ales o rută pe mare. A venit prin Illyricum (Iliric) și prin nordul Mării Ionice, întorcându-se pe corabie din Brundisium (Brindisi) la Dyrrachium (Durrës/Durazzo)[27].

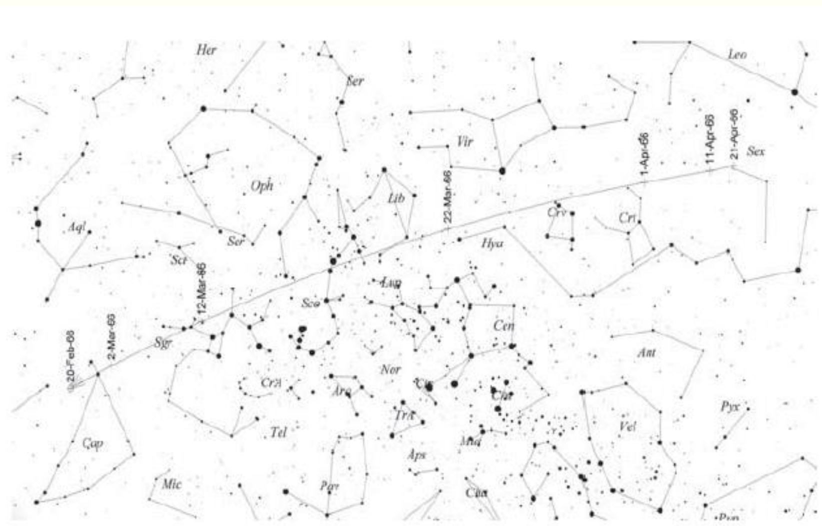

Figura 2. Calea Cometei Halley în anul 66 AD (SkyMap Pro)

Acest eveniment a fost destul de important pentru a fi scris în operele lui Plinius, Dio Cassius și Suetonis. Procesiunea ar fi trecut destul de aproape de comunitățile evreiești și creștine de vorbitori de limbă greacă stabilite în nordul și nord-estul Siriei, acolo de unde se crede că Evanghelia a fost concepută[13,15]. A trecut pe lângă aceste comunități pentru că Armenia era situată la nord-est de acea zonă.

Anul 66 AD a fost de asemenea anul în care a apărut cometa Halley, care a străluict puternic deasupra Ierusailmului (Fig 1). Se spunea că a anunțat distrugerea Ierusalimului din anul 70 AD și că a prevestit umilința poporului evreiesc. A apărut chiar înainte de revolta evreilor, putând chiar să incite spiritele la rebeliune în vara anului 66 AD, ceea ce a dus de altfel la începerea războiului romano- evreiesc[28].

Figura 1 a fost desenată la aproximativ 1600 de ani după apariția cometei și nu este corectă din punct de vedere tehnic. Conform unor traduceri, istoricul evreu Iosif Flavius a scris: „Printre alte semnale de avertizare, o cometă, de tipul celor numite Xiphias, deoarece cozile acestora par a fi lama unei săbii, a fost văzută deasupra orașului.”[29]

Conform înregistrărilor Chinezești, aceasta a fost vizibilă din 20 Februarie până în 10 Aprilie.[30] La prima apariție avea o coadă de 12 grade. A ajuns la maximum în Martie și până atunci coada probabil ajunsese foarte lungă din cauza proximității cometei[29]. Calea Cometei printre stelele universului este prezentată în Figura 2.

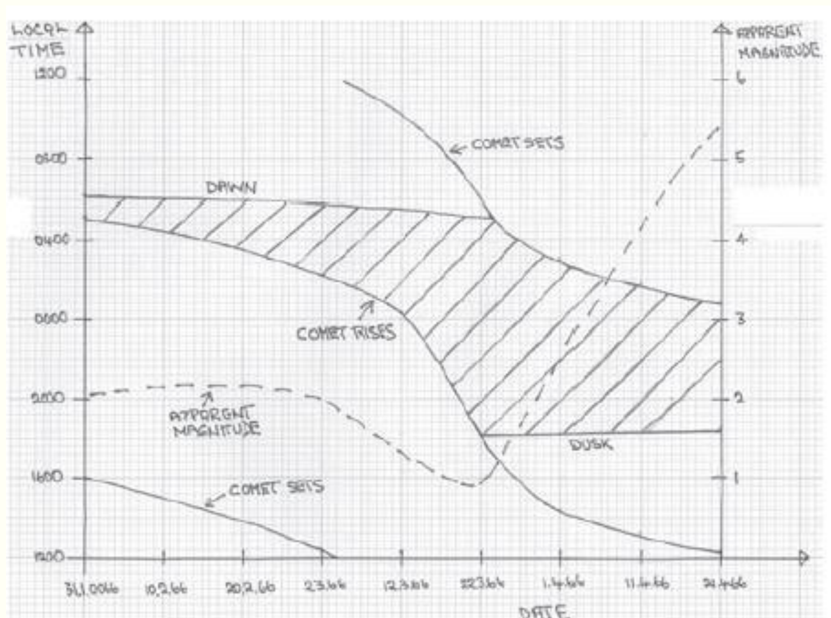

Figura 3. Vizibilitatea Cometei Halley din Ierusalim in anul 66 AD (timp local UT+2)

Magnitudinea estimată a cometei în timpul perioadei de vizibilitate este dată în Figura 3. Această Figură arată de asemenea perioada în fiecare zi de apariție, presupunând că cerul nu era acoperit de nori atunci când cometa a fost vizibilă din Ierusalim. Pentru a avea imaginea de ansamblu a întregului spectacol, se poate avea în vedere faptul că Halley a fost cel mai aproape de Soare la finalul lunii Ianuarie și la începutul lunii Februarie, fiind destul de greu de observat. Mai mult, Luna plină și cometa erau în aceeași zonă a cerului pentru câteva zile înspre sfârșitul lui Martie, apropiinduse la aproximativ 15 grade.

Așa cum a fost văzută din zona Ierusalimului, și asemănător Babilonului, au fost notate următoarele:

- când a apărut prima dată, s-a ridicat în cerul de la răsărit, chiar înainte de apus (steaua de la răsărit, văzută când se ridica)

- când a fost cea mai strălucitoare (la prima magnitudine[29]) a fost vizibilă majoritatea orelor nopții.

- se mișca înspre vest- în fiecare noapte se afla mai mult înspre vest, față de celelalte stele ale cerului (indica direcția către Ierusalim pentru oamenii care se aflau la est)

- înspre finalul perioadei de vizibilitate se afla într-o perioadă de staționare datorată ascensiunii drepte – s-a oprit din mișcarea înspre vest (până ce a venit și s-a oprit deasupra). În această perioadă putea să fie văzută sus în cerul sudic seara (direcția Betleem din Ierusalim). Totuși începea sa scadă din intensitate rapid (Magii au găsit copilul).

Cele de mai sus sunt compatibile cu descrierea lui Matei, după cum notele din paranteză arată. Matei ar fi avut oportunitatea să vadă

cometa care era localizată la 500 km (5 grade) nord de Ierusalim. Niciuna dintre celelalte comete vizibile în perioada 60 – 100 AD[31] nu s-au putut compara cu modul în care arăta această cometă. De fapt, niciuna dintre cometele observabile nu au fost vizibile în cerul estic.

O cometă este un fenomen care cel mai bine se încadrează în descriere, cu precădere dacă luăm în considerare modul în care s-a mișcat și în care ea „s-a oprit deasupra". Unele persoane au argumentat faptul că și unele planete care ajung în punctul de staționare se pot încadra descrierii[14]. Totuși, expresiile „s-a oprit deasupra" și „atârnând deasupra" atunci când sunt folosite în literatura antică făceau referire la comete. De exemplu, Dio Cassius, referindu-se la apariția cometei Halley, scria în anul 11 BC: „Steaua numită cometă a atârnat pentru câteva zile deasupra orașului (Roma)"[32]. În aceeași notă, atunci când Matei a folosit expresia „oprită deasupra" făcea probabil referire la o cometă.[33]

Se cunoaște, deși și acest lucru a fost supus unui șir de întrebări[34], faptul că apariția cometei Halley l-a inspirat pe Giotto di Bondone în anul 1301 să picteze Steaua din Betleem în fresca sa „Adorația Magilor" (Figura 4).[35] Cometa ar fi trebuit să fi fost un spectacol mult mai bun pentru Matei decât a fost pentru Giotto. Ca și referință, apariția cometei în anul 1986 în emisfera nordică a fost cea mai slabă[36] apariție din ultimii 2000 ani.

Steaua din Betleem

Aproape două milenii, oamenii au făcut speculații cu privire la ceea ce ar putea să însemne „Steaua din Betleem". Foarte puțină informație nouă a apărut în ultimii ani, alta decât cea rezultată din

calculele făcute legate de apariția cometei pe cerul Orientului Mijlociu în perioada aceea.

Figura 4. „Adorația Magilor" de Giotto di Bondone (Capela Scrovegni, Padova)

Este posibil ca în viitor să apară informații noi, proaspete. S-ar putea găsi noi documente, o cometă ar putea să revină, o examinare a unei supernova sau a unei nova ar putea să ducă la noi descoperiri. Mergând pe o mână mult mai speculativă, Steaua ar fi putut fi văzută și înregistrată altundeva, de către alte civilizații din alte

sisteme solare. Această sugestie este inclusă aici pentru a oferi tabloul complet și fără să reprezinte vreun comentariu adus posibilității existenței vieții extraterestre inteligente.

Prima speculație cunoscută despre Steaua din Betleem a fost făcută de Origen în anul 248 AD și acesta a concluzionat că a fost o cometă.

„Credem că steaua care a apărut în est a fost o stea nouă și nu una obișnuită ca și restul, nici una din sferele fixe nici una dintre sferele joase, dar trebuie clasată ca și cometă care apare ocazional, sau meteoriți, sau stea în formă de barbă, sau orice alt astfel de nume pe care Grecilor le-ar plăcea să îl dea pentru a-i descrie formele."[37]

Această soluție a fost „întotdeauna una dintre cei mai mari posibili câștigători ai rolului de stea mesianică"[34]. Faptul că această soluție a avut suporteri de-a lungul secolelor este recunoscut prin numeroasele picturi, lucrări în lemn și alte imagini intitulate „Adorația Magilor", care prezentau o stea ca și o cometă sau un obiect asemănător. Acestea includ printre alte lucrări și cele ale lui Francesco d'Antonio, Giotto di Bondone, Antonio Busca, Gentile da Fabriario, Juan de Flandes, Bartolomeo di Giovanni, Pol de Limbourg, Stanislaw Lubieniecki, Jean de Saint-Igny și poate chiar și Andrea Mantegna. Exemple de astfel de picturi sunt prezentate în Figura 5.

Atunci când Matei a scris povestea Nativității, steaua la care a făcut referire era probabil o cometă. Această concluzie este independentă de orice altceva. Este de asemenea interesant de notat faptul că profeția lui Balaam din Biblia Nouă Englezească[5] face referire la o cometă: „o stea a coborât peste Jacob, o cometă s-a ridicat din Israel" (Num 24:17).

Figura 5. Exemple de Stea din Betleem, pictate ca și cometă în artă. De la stânga la dreata: o pictură într-o capelă din Mezquita, Cordoba; un manuscris din secolul XV de către Martin de Aragon (Biblioteca Națională Franceză); vitralii din secolul XIX în biserica din Dunster, Somerset; o felicitare de Crăciun din secolul XX.

Acest eveniment astronomic a stat la baza faptului că Matei a încercat să demonstreze ceea ce la acea vreme se credea a fi o schimbare în ordinea mondială. A fost totodată inclusă în linia crezurilor din acele vremuri.

Este posibil ca Matei să fi inventat steaua în totalitate sau este posibil să se fi bazat pe poveștile orale despre unele manifestări cerești care au avut loc din greșeală în acea perioadă de timp. Poveștile originale, dacă ele există, s-ar fi putut baza pe un eveniment sau pe evenimente astronomice diferite. Aceste povestiri ar fi trebuit să se bazeze pe ceva semnificativ. Aceasta ar însemna că ar fi trebuit să fie un eveniment fie astronomic, fie astrologic sau chiar ambele. Evenimentul nici măcar nu ar fi trebuit să aibă la bază o stea. O conjuncție care este semnificativă din punct de vedere astrologic nu este exclusă ca fiind baza oricărei povești transmise pe cale orală. Ceea ce este exclus este orice relație cauzală între un astfel de eveniment și nașterea lui Iisus.

S-ar putea ca apariția cometei Halley să fi inspirat aceste povești. Cam la doi ani după apariția cometei, a avut loc o procesiune a unor ambasadori străini (Magi?) care au fost să îl viziteze pe Irod, aducând daruri cu ocazia finalizării Ceasarea Maritima.[7]

De ce și-a bazat Matei povestirea pe o cometă? S-ar putea specula faptul că poveștile orale făceau referire la un eveniment despre care Matei ar fi crezut că este o cometă, tocmai pentru că o cometă s-ar fi potrivit acolo. S-ar putea de asemenea specula că acesta s-a bazat pe un eveniment recent pe care acesta l-a experimentat, sau poate chiar ambele variante. Nimeni nu poate să spună clar care dintre aceste variante este corectă.

Alte aspecte ale povestirii, printre care vizita Magilor, indică faptul că motivul inspirațional pentru această stea poate să fie apariția cometei din anul 66 AD. Este posibil ca Matei să fi observat această cometă, a cărei apariție a motivat distrugerea Ierusalimului, și l-a inspirat să includă o cometă similară în nașterea lui Iisus, având la bază anticiparea unei schimbări în ordinea mondială. Este posibil ca

povestea lui să fi vrut să arate importanța lui Iisus ca și o paralelă cu vizita Magilor la Nero, aducând un respect Magilor, oameni puternici și învățați ai vremii.

Cometa din anul 66 AD a fost Cometa Halley, cea mai faimoasă cometă din istorie. Dacă a fost totodată și Steaua din Betleem, atunci această descriere ar fi mai mult decât justificată.

Concluzie

Concluzia cum că povestea Stelei din Betleem a avut la bază apariția Cometei Halley în anul 66 AD nu este în întregime nouă, având în vedere că pe parcursul acestei lucrări, autorul a obținut niște referințe legate de această posiblitate, din literatură[38].

William Phipps, profesor de Religie și Filozofie la Colegiul Davis și Elkins, Virginia de Vest, crede că Matei ar fi putut fi influențat de vizita Magilor la Nero și de apariția Cometei Halley în anul 66 AD. Nu pune la dispoziție nicio dovadă, cu excepția paralelei dintre povestire și anumite evnimente petrecute în istorie. Ideea povestirii este că Iisus, a cărei apariție este demnă de un eveniment ceresc și de venerarea pământeană, este plasat pe un plan mult mai înalt decât conducătorul pământean Nero. Această teorie are anumite rădăcini în literatură[7,39].

Phipps nu ia în considerare alte alternative. În această lucrare, alternativele au fost revizuite și s-a descoperit că nu sunt tocmai sustenabile. Adițional în acest articol, s-a insistat pe ideea și pe motivul pentru care povestea a fost în modul cel mai probabil o ficțiune și pe argumentația cu privire la motivele pentru care cometa din anul 66 AD poate fi o posibilitate interesantă.

Figura 6. Nucleul Stelei din Betleem

Apariția aceleiași comete în anul 1301 l-a inspirat probabil pe Giotto di Bondone să picteze Steaua din Betleem în fresca sa „Adorația Magilor”[35,40,41]. În anii 1980, Agenția Spațială Europeană a numit sonda trimisă pe cometa Halley, Giotto[42,43]. Această sondă a reușit să facă primele poze ale cometei. Pe măsură ce se apropia de cometă, în 13 Martie 1986, este posibil ca nimeni să fi bănuit că sonda putea să examineze chiar Steaua din Betleem[45].

Nu va putea fi niciodată dovedit, dar se potrivește tuturor faptelor și pentru a fi interpretată corect nu necesită niciun act de credință în astrologie.

Mulțumiri

Doresc să le mulțumesc colaboratorilor BAA pentru comentariile și îndrumarea lor extrem de folositoare în realizarea acestei lucrări.

Referințe

1 Nicolson I., *Stars and Supernovas*, Dorling Kindersley, 2001
2 *The Holy Bible containing The Old and New Testaments*, Authorised King James version
3 *The Holy Bible containing the Old and New Testaments*, New Revised Standard version, Oxford University Press, 1989, 1995
4 *The Holy Bible*, New International version, 1973, 1979, 1984
5 *The New English Bible*, OUP, Cambridge University Press, 1970
6 Barclay W. *(tr.)*, *The New Testament Vol. 1: The Gospels and The Acts of the Apostles*, Collins, 1968
7 Brown R. E., *The Birth of the Messiah*, Doubleday, 1993
8 Mann C. S., 'Epiphany, Wise Men or Charlatans?', *Theology* **61**, 495–500 (1958)
9 Pliny, *Natural History*, Book XXX Section 1
10 *The Gospel According to St Luke*, Ch. 2 verses 1–20
11 Schneemelcher W. *(ed.)*, Wilson R. *(tr.)*, *Protoevangelium of James New Testament Apocrypha*, James Clarke & Co, 1991
12 Greetham Revd. P., *The Nativity Pages*, http://ourworld.compuserve.com/homepages/p_greetham/wisemen/home.html
13 Hughes D. W., *The Star of Bethlehem Mystery*, Dent, 1979
14 Martin E. L., *The Star that Astonished the World*, ASK Publications, 1991
15 Peake K. S., *K. Stendahl Peake's Commentary on the Bible: Matthew*, 1990

16 Kidger M., *The Star of Bethlehem*, Princeton University Press, 1999
17 Wilson I., *Jesus: The Evidence*, George Weidenfeld & Nicholson, 1996
18 Robinson J. A., *Redating the New Testament*, SCM, London, 1976
19 Hughes D. W., 'The Star of Bethlehem', *Nature* **264**, 513–517 (1976)
20 Molnar M. R., *The Star of Bethlehem – The Legacy of the Magi*, Rutgers University Press, 1999
21 Sinnott R. W., 'Thoughts on the Star of Bethlehem', *Sky & Tel.,* **36**, 384 (1968)
22 Bulmer–Thomas I., 'The Star of Bethlehem – A New Explanation', *QJRAS* **33**, 363–374 (1992)
23 Seymour P. A. H., *The Birth of Christ – Exploding the Myth*, Virgin, 1998
24 Boa K. & Proctor W., *The Return of the Star of Bethlehem*, Zondervan Books, 1985
25 Goulder M. D., *Midrash & Lection in Matthew*, SPCK, London, 1974
26 Pliny, *Natural History*, XXX Section V1
27 Dio Cassius, *Roman History*, Vol VIII Book LXII
28 Furneaux R., *The Roman Siege of Jerusalem*, Hart–Davis MacGibbon, 1973
29 Bortle J. E., 'A Halley Chronicle', *Astronomy*, Oct 1985 pp 98–110
30 Yeomans D. K., *Comets – A Chronological History of Observations,Scence, Myth and Folklore*, John Wiley & Sons, 1991
31 Kronk G. W., *Cometography – A Catalog of Comets, Vol. 1: Ancient–1799*, CUP, 1999
32 Dio Cassius, *Roman History*, Vol VI Book LIV

33 Humphreys C. J., 'The Star of Bethlehem, a Comet in 5BC, and the Date of the Birth of Christ', *QJRAS*, **32**, 389–407 (1991)
34 Hughes D. W., Yau K. & Stephenson F. R., 'Giotto's Comet – was it the comet of 1304 and not Comet Halley?', *QJRAS* **34**, 21–32 (1993)
35 Spiazzi A. M., *The Scrovegni Chapel in Padua*, Electra, Milan, 1993
36 'Halley's Comet – The 1986 Apparition', *Mem. Brit. Astron. Assoc.,* Vol 43, Part 2 (1991)
37 Chadwick H. *(tr.)*, *Origen: Contra Celsum*, CUP, 1953
38 Phipps W. E., 'The Magi and Halley's Comet', *Theology Today* **43**, 88–92 (1986–'87)
39 Harpur B., *The Official Halley's Comet Book*, Hodder and Stoughton, 1985
40 Olson R. J. M., 'Giotto's Portrait of Halley's Comet', *Scientific American*, **240**, 160–170 (1979)
41 Olson R. J. M., 'Much Ado About Giotto's Comet', *QJRAS*, **35**, 145–148 (1994)
42 Calder N., *Giotto to the Comets*, Presswork, 1992
43 Jenkins R. M. & Link D. C. R., 'Giotto: Europe's Exploratory Mission to the Comet Halley', *JBIS*, **37**, 17–27 (1984)
44 *Nature*, **321**, No. 6067, (1986)
45 Jenkins R. M., 'The Giotto Spacecraft' plus 'Why was Giotto Special?', *Space Chronicle: JBIS*, Vol. **55**, Suppl. 1, 12–30 (2002)

Anexa cu Licența Publică Generală GNU

Aceasta este o traducere neoficială a Licenței Publice Generale GNU în limba română. Ea nu a fost publicată de către Fundația pentru Software Liber și nu exprimă condițiile legale de distribuire a programelor care utilizează GNU GPL – numai textul original în limba engleză al Licenței GNU GPL face acest lucru. Cu toate acestea, această traducere derivată de la

http://ro.wikipedia.org/wiki/GPL_(licență,_versiunea_3)

vine în ajutorul vorbitorilor de limba română pentru ca aceștia să înțeleagă Licența GNU GPL mai bine.

Licența Publică Generală GNU

Versiunea 3, 29 iunie 2007

Copyright (C) 2007 Fundația pentru Software Liber, Inc. http://fsf.org

Copierea și distribuirea copiilor nemodificate ale acestui document sunt permise oricărei persoane, dar modificarea este interzisă.

Preambul

Licența Publică Generală GNU este o licență liberă pentru programe de calculator și alte lucrări, care folosește drepturile de autor pentru a transmite aceste libertăți utilizatorilor.

Cele mai multe licențe pentru programe de calculator și alte tipuri de lucrări sunt concepute pentru a vă priva de libertatea de a copia și modifica lucrările respective. Din contra, Licența Publică Generală GNU este gândită să garanteze libertatea Dumneavoastră de a copia și modifica toate versiunile unui program – pentru a se asigura că el

rămâne liber pentru toți utilizatorii săi. Noi, Fundația Pentru Software Liber, folosim Licența Publică Generală GNU pentru majoritatea programelor noastre de calculator; ea se aplică, de asemenea, oricărei alte lucrări lansate sub această licență de autorii săi. Și Dumneavoastră puteți să o aplicați programelor Dumneavoastră.

Când vorbim despre programe libere, ne referim la libertate, nu la preț. Toate Licențele Publice Generale sunt concepute astfel încât să se asigure că aveți libertatea de a distribui copii ale programelor libere (și de a încasa bani pentru ele, dacă doriți), de a primi codul-sursă sau de a-l obține dacă aveți nevoie de el, de a modifica programele sau de a folosi părți din ele în noi programe libere și de a ști că puteți face toate aceste lucruri.

Pentru a vă proteja drepturile, trebuie să îi împiedicăm pe alții să vă răpească aceste drepturi sau să vă ceară să renunțați la ele. De aceea, Dumneavoastră aveți anumite responsabilități atunci când distribuiți copii ale programelor sau când le modificați: responsabilitatea de a respecta libertățile altora.

De exemplu, dacă distribuiți altora copiile unui asemenea program, gratis sau contra cost, trebuie să transmiteți destinatarilor aceleași libertăți pe care le-ați primit, la rândul Dumneavoastră. Trebuie să vă asigurați că ei, de asemenea, primesc sau pot obține codul-sursă. Și trebuie să le arătați termenii licenței, astfel încât ei să își cunoască drepturile.

Dezvoltatorii care folosesc GNU GPL vă protejează drepturile în două etape: (1) își asumă drepturile de autor asupra programelor și (2) vă oferă această Licență, dându-vă dreptul legal de a copia, distribui și/sau modifica programele.

Pentru a proteja legal dezvoltatorii și autorii, GPL arată clar că nu există nici o garanție pentru aceste programe libere. Pentru a respecta atât utilizatorii, cât și dezvoltatorii, GPL cere ca versiunile modificate ale programelor să fie marcate ca atare, astfel încât eventualele lor probleme de funcționare să nu fie atribuite, în mod greșit, autorilor versiunilor anterioare.

Unele dispozitive sunt proiectate să îi împiedice pe utilizatori să instaleze sau să ruleze versiuni modificate ale programelor pe care le conțin, deși fabricantul poate face acest lucru. Acest fapt este fundamental incompatibil cu scopul de a proteja libertatea utilizatorilor de a modifica programele. Abuzuri sistematice în acest domeniu apar în zona produselor destinate uzului individual, adică exact în zona unde sunt total inacceptabile. De aceea, am conceput această versiune a GPL pentru a împiedica folosirea acestor produse. Dacă asemenea probleme vor apărea, semnificativ, în alte domenii, suntem gata să le acoperim și pe acestea în versiunile viitoare ale GPL, protejând astfel libertatea utilizatorilor.

În sfârșit, orice program este amenințat permanent de patentele software. Statele nu trebuie să permită patentelor să restricționeze dezvoltarea și utilizarea programelor pentru calculatoarele de uz general, dar, acolo unde o fac, dorim să evităm pericolul ca patentele aplicate unui program liber să îl transforme efectiv într-unul proprietar. Pentru a preveni acest lucru, GPL se asigură că patentele nu pot fi folosite pentru a face programul neliber.

Termenii și condițiile precise pentru copiere, distribuire și modificare sunt cele care urmează.

TERMENI ȘI CONDIȚII

0. Definiții

Termenul „Această Licență” se referă la versiunea 3 a Licenței Publice Generale.

Termenul „Drepturi de Autor” înseamnă, de asemenea, legi asemănătoare legii drepturilor de autor, care se aplică altor feluri de lucrări, cum ar fi măștile semiconductoare.

Termenul „Programul” se referă la orice lucrare pentru care se pot cere drepturi de autor, licențiată sub această Licență. Fiecare persoană care primeste licența este referită ca „Dumneavoastră”. „Licențiații” și „destinatarii” pot fi persoane fizice sau juridice.

A „modifica” o lucrare înseamnă a copia din ea sau a o adapta, total sau parțial, într-un mod care necesită permisiunea deținătorului dreptului de autor, altul decât acela de a efectua o copie exactă. Lucrarea rezultată poartă numele de „versiune modificată” a celei originale sau lucrare „bazată pe” cea originală.

Prin „lucrare aflată sub licență” se înțelege programul sau o altă lucrare bazată pe acesta.

A „propaga” o lucrare înseamnă a face cu ea orice acțiune care, fără permisiune, v-ar face direct sau indirect responsabil de violarea legii drepturilor de autor, cu excepția acțiunii de a executa programul pe un calculator sau de a modifica o copie privată. Propagarea include fapte cum ar fi copierea, distribuirea (cu sau fără modificări), publicarea și - în unele țări - și alte acțiuni.

Prin a „transmite” o lucrare se înțelege orice fel de propagare care permite terților să facă sau să primească copii ale lucrării. Simpla

interacțiune cu un utilizator, prin intermediul unei rețele de calculatoare, fără transferul unei copii, nu constituie transmitere.

O interfață cu utilizatorul afișează „notificări legale corespunzătoare” atunci când include o facilitate comodă și foarte vizibilă prin care (1) afișează o notă corespunzătoare asupra drepturilor de autor și (2) spune utilizatorului că nu există garanții asupra lucrării (cu excepția cazului când aceste garanții există), că licențiații pot transmite lucrarea sub această Licență și cum poate vizualiza o copie a acestei Licențe. Dacă interfața afișează o listă de comenzi-utilizator sau opțiuni, cum ar fi un meniu, se consideră că o opțiune proeminentă în listă îndeplinește criteriul arătat.

1. Cod sursă

Prin „codul sursă” al unei lucrări se înțelege acea formă a lucrării pe care este preferabil a se executa modificări asupra ei. Prin „cod obiect” al unei lucrări se înțelege orice formă a sa care nu este cod sursă.

O „Interfață Standard” este o interfață care constituie fie un standard oficial, definit de un organism de standardizare recunoscut, sau, în cazul interfețelor specificate pentru un anumit limbaj de programare, unul larg folosit de către dezvoltatorii care lucrează în acel limbaj.

„Bibliotecile Sistem” ale unei lucrări în format executabil includ orice componentă, alta decât lucrarea în ansamblul ei, care (a) este inclusă în forma normală a unei componente majore, dar nu este parte a acelei componente majore și (b) servește numai pentru a permite lucrării să funcționeze împreună cu acea componentă majoră sau să implementeze o interfață standard care este disponibilă

publicului sub formă de cod sursă. În acest context, o „componentă majoră” înseamnă o parte importantă (nucleu, sistem de ferestre etc.) a sistemului de operare respectiv (dacă există), pe care lucrarea în format executabil rulează, sau un compilator folosit pentru a produce lucrarea, sau un interpretor de cod obiect folosit pentru a o executa.

„Sursa Corespondentă” a unei lucrări în formă de cod obiect este constituită din întregul cod sursă necesar pentru a genera, instala și (pentru o lucrare în format executabil) rula codul obiect, precum și a modifica lucrarea, inclusiv scripturile necesare pentru a controla acest proces. Totuși, aceasta nu include Bibliotecile Sistem ale lucrării, utilitare generale sau programe libere disponibile pe larg care sunt folosite nemodificate în efectuarea acelor activități dar care nu sunt parte a lucrării. De exemplu, Sursa Corespondentă include fișierele care definesc interfața asociată cu fișierele sursă ale lucrării și codul sursă pentru bibliotecile partajate și subprogramele legate dinamic de care lucrarea are nevoie prin design, cum ar fi prin comunicații de date sau controlul fluxului între acele subprograme și alte părți ale lucrării.

Sursa Corespondentă nu trebuie să includă nimic din ceea ce utilizatorii pot regenera automatic din alte părți ale Sursei Corespondente.

Sursa Corespondentă pentru o lucrare în formă de cod sursă este chiar acea lucrare.

2. Libertăți fundamentale

Toate drepturile oferite sub această licență sunt oferite pe durata dreptului de autor asupra Programului, și sunt irevocabile atâta timp

cât condițiile sunt împlinite. Această Licență afirmă explicit drepturile dumneavoastră nelimitate de a executa programul nemodificat. Rezultatele din urma executiei unui produs sub licență sunt acoperite de această licență numai dacă rezultatul, în funcție de conținutul său, constituie un produs acoperit de licență. Această licență afirmă dreptul dumneavoastră la utilizare cinstită sau alt echivalent, așa cum este oferit de legea pentru dreptul de autor.

Puteți elabora, rula sau propaga „lucrări aflate sub licență" pe care să nu le transmiteți, fără condiții atâta timp cât licența dumneavoastră rămâne valabilă. Puteți transmite „lucrări aflate sub licență" altor persoane doar în scopul ca acestea să opereze modificări pentru dumneavoastră în mod exclusiv, sau pentru a vă furniza facilitățile necesare rulării lucrărilor respective, cu condiția de a vă conforma termenilor acestei Licențe în transmiterea oricăror materiale pentru care nu dețineți drepturi de autor. Așadar, persoanele care elaborează sau rulează „lucrări aflate sub licență" pentru dumneavoastră trebuie să facă acest lucru în numele dumneavoastră exclusiv, sub controlul dumneavoastră direct, în termeni care le împiedică să copieze și să distribuie materialul.

Transmiterea în orice alte circumstanțe este permisă doar în condițiile prevăzute mai sus. Sub-autorizarea nu este permisă; secțiunea 10 face ca acest lucru să nu fie necesar.

3. Protejarea drepturilor legale ale utilizatorilor împotriva legii anti-circumvenție

Nici o lucrare aflată sub licență nu poate fi considerată ca o măsură tehnologică efectivă sub nici o obligație impusa de lege, în conformitate cu articolul 11 al tratatului WIPO pentru drepturi de

autor, adoptat la 20 decembrie 1996, sau alte legi similare care interzic sau restricționează circumvenția unor asemenea măsuri.

Dacă transmiteți o lucrare aflată sub licență, renunțați la orice putere legală de a împedica circumvenția măsurilor tehnologice pană în măsura în care asemenea circumventie este efectivă prin exercitarea drepturilor sub această Licentă referitor la lucrare, și dezmințiți orice intenție de a împedica circumvenția măsurilor tehnologice.

4. Transmiterea copiilor nemodificate

Puteți transmite copii nemodificate ale codului sursă al Programului, în forma în care ați primit-o, prin orice mediu, cu condiția să specificați vizibil pe fiecare copie o notă privind dreptul de autor; să păstrați intacte toate notele referitoare la această Licență și orice termeni nepermisivi care se aplică codului sursă, adaugați în concordanță cu secțiunea 7; să păstrați neschimbate toate notele privind absența oricărei garanții, precum și să distribuiți o copie a acestei Licențe împreună cu Programul.

Puteți pretinde sau nu o sumă de bani pentru copiile pe care le distribuiți, de asemenea puteți oferi contra cost suport tehnic sau garanție.

5. Transmiterea versiunilor cu sursă modificată

Puteți transmite o lucrare bazată pe Program, în format sursă, în termenii stipulați de secțiunea 4, trebuind îndeplinite următoarele condiții:

a) lucrarea trebuie să includă note foarte clare menționând faptul că dumneavoastră ați modificat-o, precum și data modificării.

b) lucrarea trebuie să includă note foarte clare care să menționeze că este distribuită în condițiile prezentei Licențe și alte condiții adăugate la secțiunea 7. Această condiție modifică pe cea din secțiunea 4, de a păstra intacte toate notele.

c) trebuie să licențiati întreaga lucrare, ca un tot unitar, sub prezenta Licență, oricui intră în posesia unei copii. Această Licență se va aplica, așadar, împreună cu alți termeni adiționali la secțiunea 7, întregii lucrări, precum și tututor componentelor sale, indiferent de modul în care sunt asamblate. Această Licență nu conferă permisiunea de a licenția lucrarea într-un alt mod, dar nu invalidează o asemenea permisiune dacă pe aceasta ați primit-o separat.

d) dacă lucrarea posedă interfețe utilizator interactive, fiecare dintre acestea trebuie să afișeze note legale corespunzătoare; totuși, dacă Programul are interfețe interactive care nu afișează aceste note, lucrarea nu trebuie să le afișeze în mod obligatoriu.

O compilație a unei lucrări aflate sub licență cu alte lucrări independente, care nu sunt prin natura acestora extensii ale lucrării licențiate, și care nu sunt combinate cu aceasta astfel încât să alcătuiască un program mai mare, în sau pe un mediu de stocare sau distribuție, este numită "agregat" dacă compilația și drepturile de autor rezultate nu sunt utilizate pentru a limita accesul sau drepturile legale ale utilizatorilor compilației dincolo de ceea ce lucrările individuale permit. Includerea unei lucrări licențiate într-un asemenea agregat nu determină ca această licență să se aplice și la celelalte componente ale agregatului.

6. Transmiterea lucrărilor care nu sunt în format sursă

Puteți transmite o lucrare licențiată, în format obiect, în termenii secțiunilor 4 si 5, cu condiția să transmiteți și codul sursă corespunzător în termenii acestei Licențe, într-una din următoarele modalități:

a) să transmiteți codul obiect într-un, sau cuprins într-un, produs fizic (incluzând un mediu fizic de distribuție), însoțit de codul sursă corespunzător pe un mediu de stocare durabil utilizat pentru transfer de date.

b) să transmiteți codul obiect într-un, sau cuprins într-un, produs fizic (incluzând un mediu fizic de distribuție), însoțit de o ofertă scrisă, valabilă pentru cel puțin trei ani și cu condiția ca dumneavoastră să oferiți gratuit părți componente sau suport tehnic pentru modelul de produs respectiv, oricui deține codul obiect, sau (1) o copie a codului sursă pentru tot programul inclus în produsul protejat de această Licență, pe un mediu de stocare durabil utilizat pentru transfer de date, contra unui preț care să nu fie mai mare decât prețul rezonabil pentru a transfera codul sursă, sau (2) acces pentru a copia gratis codul sursă de pe un server de rețea.

c) să transmiteți copii individuale ale codului obiect împreună cu o copie a ofertei scrise pentru a furniza codul sursă corespunzător. Această alternativă este permisă doar în mod ocazional și necomercial, și doar dacă ați primit codul obiect împreună cu o asemenea ofertă, în concordanță cu sub-secțiunea 6b.

d) să transmiteți codul obiect oferind acces dintr-un loc desemnat (gratis sau contra unui preț) și să oferiți acces echivalent la codul sursă în același mod și în același loc, în mod gratuit. Nu este necesar

să obligați recipienții să copie codul sursă împreună cu codul obiect. Dacă locul de copiere a codului obiect este un server de rețea, codul sursă se poate găsi și pe un alt server (gestionat de dumneavoastră sau de o terță parte) care suportă facilități de copiere alternativă, cu condiția de a menține note clare alături de codul obiect, specificând locul unde se găsește codul sursă corespunzător.

Indiferent de serverul care găzduiește codul sursă, sunteți obligat să vă asigurați că acesta este disponibil atât timp cât este necesar să satisfaceți aceste cerințe.

e) să transmiteți codul obiect utilizând transmisii punct-la-punct, cu condiția de a informa alte părți despre locul în care codul obiect și codul sursă corespunzător sunt oferite publicului, în mod gratuit, conform sub-secțiunii 6d.

O porțiune separabilă a codului obiect, al cărei cod sursă este exclus din codul sursă corespunzător, ca bibliotecă de sistem, nu trebuie neapărat inclusă în codul obiect transmis. Un "Produs utilizator" este fie (1) un "produs de consum", care reprezintă orice proprietate personală utilizată în mod normal pentru scopuri personale, familiale sau aplicații casnice, fie (2) orice produs proiectat sau vândut pentru a fi incorporat într-o locuință. Pentru a determina dacă un produs este de consum, cazurile neclare trebuie rezolvate în favoarea acoperirii. Pentru un produs particular primit de către un anumit utilizator, "folosit normal" se referă la o utilizare tipică sau uzuală pentru acea clasa de produse, indiferent de starea utilizatorului particular sau de modul în care acel utilizator folosește produsul, sau se așteaptă să poată folosi produsul. Un produs este de consum indiferent dacă produsul are utilizări substanțial comerciale, industriale sau de către consumatori, dacă o asemenea utilizare este

singurul mod semnificativ de folosire a produsului. "Informații privind instalarea" unui produs de consum desemnează orice metode, proceduri, chei pentru autorizare, sau alte informații necesare pentru a instala și executa versiuni modificate a lucrării licențiate în acel produs, pornind de la o versiune modificată a codului sursă corespunzător. Informațiile trebuie să fie suficiente pentru a se asigura că funcționarea continuă a codului obiect modificat nu este în vreun fel împiedicată sau alterată datorită modificărilor facute. Dacă transmiteți un cod obiect sub acoperirea acestei secțiuni într-un, sau cu, sau special pentru a fi folosit într-un produs utilizator, iar transmiterea se petrece ca parte a unei tranzacții în care dreptul de proprietate și de utilizare a produsului utilizator este transferat recipientului în mod permanent sau pentru un termen fixat (indiferent de modul în care este caracterizată tranzacția), codul sursă corespunzător transmis sub acoperirea acestei secțiuni trebuie să fie însoțit de Informațiile privind instalarea. Această cerință nu se aplică dacă nici dumneavoastră nici o altă terță parte nu detineți posibilitatea de a instala cod obiect modificat pe produsul utilizator (spre exemplu, lucrarea a fost instalată în ROM). Cerința de a furniza Informațiile privind instalarea nu include necesitatea de a furniza suport tehnic, garanție sau actualizări pentru lucrarea care a fost modificată sau instalată de către recipient, sau pentru Produsul utilizator în care a fost modificat sau instalat. Accesul la o rețea poate fi interzis atunci când modificarea în sine afectează efectiv operațiile de rețea sau violează regulile și protocoalele de comunicație. Codul sursă transmis, precum și Informațiile privind instalarea furnizate, în acord cu prezenta secțiune, trebuie să fie într-un format documentat public (și având disponibilă o implementare publică în format sursă), și nu

trebuie să necesite vreo parolă sau cheie pentru a fi despachetate, citite sau copiate.

7. Termeni adiționali

"Permisiuni adiționale" sunt termeni care suplimentează termenii acestei Licențe, stipulând excepții de la una sau mai multe condiții. Permisiunile adiționale care sunt aplicabile întregului Program trebuie considerate ca si cum ar fi incluse în aceasta Licență, în măsura în care ele sunt valide în cadrul legilor aplicabile. Dacă permisiunile adiționale se aplică doar la o parte din Program, acea parte poate fi utilizată separat sub acele permisiuni, dar întregul Program rămâne guvernat de această Licență, fără legatură cu permisiunile adiționale. Atunci când transmiteți o copie a lucrării licențiate, puteți optional să eliminați alte permisiuni adiționale pentru acea copie, sau părți ale acesteia (permisiunile adiționale pot fi redactate astfel încât să fie eliminate automat în anumite cazuri în care modificați lucrarea). Puteți adăuga permisiuni adiționale, unei lucrări licențiate de către dumneavoastră, pentru care aveți sau puteți acorda permisiuni corespunzătoare privind dreptul de autor. Fără legătură cu alte prevederi ale acestei Licențe, pentru materialul pe care îl adăugați lucrării dumneavoastră, puteți (dacă sunteți autorizat de către deținătorii dreptului de autor ale acelui material) suplimenta termenii acestei Licențe cu termenii:

a) neoferind garanție sau limitând responsabilitatea în mod diferit de termenii secțiunii 15 si 16 a acestei Licențe; sau

b) solicitând păstrarea notelor legale specificate sau contribuțiile autorilor în acel material sau în notele legale corespunzătoare afisate de lucrarea care le conține; sau

c) interzicând interpretarea eronată a originii acelui material, sau solicitând ca versiunile modificate ale respectivului material să fie marcate in moduri rezonabile ca diferite de versiunea originală;

d) limitând utilizarea în scopuri publicitare a numelor deținătorilor licenței sau autorilor materialului; sau

e) refuzând să acordați drepturi sub legea mărcilor înregistrate pentru a utiliza anumite nume de mărci sau servicii de mărci; sau

f) solicitând indemnizarea deținătorilor licenței si autorilor acelui material de către oricine care transmite materialul (sau versiuni modificate ale acestuia) cu asumări contractuale ale obligației, recipientului, sau orice obligație pe care aceste asumări contractuale o impune în mod direct asupra deținătorilor licenței si autorilor. Toti ceilalți termeni non-permisivi adiționali sunt considerați "restricții suplimentare" în înțelesul sectiunii 10. Dacă Programul pe care l-ați primit, sau orice parte a sa, conține o notă care afisează faptul că este guvernat de această Licență împreună cu un termen considerat restricție suplimentară, puteți sterge acel termen. Dacă un document conținand licența cuprinde încă o restricție, dar permite relicențierea sau transmiterea sub această Licență, puteți adăuga o lucrare licențiată guvernată de termenii documentului respectiv, cu condiția ca restricția în cauză să nu se transmită în urma acestei relicențieri sau transmitere.

Dacă adăugați termeni la o lucrare licențiată în acord cu această secțiune, trebuie sa inserați, în fisierele sursă relevante, o declarație a termenilor adiționali care se aplică acelor fisiere, sau o notă care să indice unde se găsesc termenii aplicabili. Termenii adiționali, permisivi sau non-permisivi, pot fi declarați sub forma unei licențe

scrise separat, sau specificate ca excepții; solicitările de mai sus se aplică si în acest caz.

8. Încheiere

Nu aveți dreptul să propagați o lucrare (operă) aflată sub incidența acestei licențe, cu excepția cazurilor expres prevăzute în această licență. Orice tentativă de propagare este nulă de drept și va avea drept consecință imediată anularea automată a drepturilor conferite de această licență (inclusiv orice licență privind patentele acordate în cadrul paragrafului trei al secțiunii 11)

Totuși, dacă ați înlăturat toate cauzele de încălcare a Licenței, atunci licența de la un anumit deținător al dreptului de autor, este reactivată (a) cu titlu provizoriu, până când, și în situația în care, deținătorul dreptului de autor vă încetează în mod explicit și definitiv licența și, (b) cu titlu permanent, dacă deținătorul dreptului de autor nu reușește să vă notifice violarea licenței, prin mijloace acceptabile, după 60 zile de la încetarea cauzelor de violare a licenței. Mai mult, licența de la un anumit deținător de drepturi de autor este reactivată permanent dacă deținătorul dreptului de autor vă notifică privitor la violare, prin mijloace acceptabile, în cazul când este prima notificare privitoare la violarea Licenței (pentru orice operă) a acelui deținător de drepturi de autor și dumneavoastră înlăturați cauzele care au condus la violarea Licenței înainte de expirarea a 30 zile, începând de la data primirii notificării. Încetarea drepturilor dumneavoastră, prevăzută în această secțiune, nu conduce la încetarea licențelor părților care au primit copii sau drepturi de la dumneavoastră, sub această Licență. Dacă drepturile dumneavoastră au fost încetate și nu au fost reactivate cu titlu

permanent, atunci nu vă calificați pentru a primi în continuare noi licențe pentru același material în cadrul secțiunii 10.

9. Acceptarea nu este obligatorie pentru a avea o copie

Nu sunteți obligat să acceptați această Licență pentru a primi sau executa o copie a Programului. Propagarea lucrării licențiate care decurge ca o consecință directă a utilizării transmisiei punct-la-punct pentru a primi o copie identică, nu necesită acceptarea licenței. Totuși, nimic altceva decât această Licență vă acordă permisiunea de a transmite sau modifica o lucrare licențiată. Aceste acțiuni încalcă dreptul de autor dacă nu acceptați această Licență. Ca urmare, modificând sau transmițând o lucrare licențiată, indicați acceptarea dumneavoastră ca Licența să facă acest lucru.

10. Licențierea automată pentru utilizatorii din aval

De fiecare dată când transmiteți o lucrare licențiată, recipientul primește în mod automat o licență de la licențiatorii originari, putând executa, modifica și distribui respectiva lucrare, în termenii acestei Licențe. Dumneavoastră nu sunteți răspunzator pentru a impune unor terțe părți conformitatea cu această Licență.

O "tranzacție a entității" este fie o tranzacție de transfer a controlului unei organizații sau majoritatea acțiunilor unei organizații, fie divizarea unei organizații, fie fuzionarea unor organizații. Dacă propagarea unei lucrări licențiate rezultă dintr-o tranzacție a entității, fiecare parte a tranzacției care primește o copie a lucrării, primește de asemenea alte licențe ale lucrării pe care predecesorul părții le-a avut sau le poate da în condițiile paragrafului precedent, plus un drept de proprietate a codului sursă corespunzător a lucrării

de la predecesor, dacă predecesorul îl are sau îl poate obține cu eforturi rezonabile.

Nu puteți impune alte restricții suplimentare în exercitarea drepturilor conferite sau afirmate în această Licență. Spre exemplu, nu puteți impune o taxă de licențiere, împuternicire, sau altă pretenție de a fi exercitate drepturile conferite de această Licență, și nu puteți iniția litigii (inclusiv reconvențiune într-un proces) pretinzând că un patent este încălcat prin realizarea, utilizarea, vânzarea, oferirea spre vânzare, sau importarea programului sau orice parte a sa.

11. Patente

Un "colaborator" este un deținător de drepturi de autor care autorizează utilizarea programului sau lucrarea pe care se bazează programul, sub această Licență. Lucrarea astfel licențiată este denumită "versiunea colaboratorului". "Pretențiile esențiale de patent" ale colaboratorului reprezintă toate pretențiile de patente deținute sau controlate de către colaborator, achiziționate fie inainte, fie ulterior, care pot fi încălcate prin diferite mijloace, permise de această Licență, de a realiza, utiliza sau vinde versiunea colaboratorului, dar nu include pretenții care pot fi încălcate doar ca o consecință a modificării ulterioare a versiunii colaboratorului. În cadrul acestei definiții, "control" include dreptul de a acorda sublicențe ale patentului într-o manieră consistentă cu cererile acestei Licențe.

Fiecare colaborator va acorda o licență de patent non-exclusivă, globală, fără plată, sub pretențiile esențiale de patent de a realiza, utiliza, vinde, oferi spre vanzare, importa și în orice caz de a executa, modifica și distribui conținutul versiunii colaboratorului.

În urmatoarele trei paragrafe, o licență de patent este o înțelegere expresă sau promisiune, redusă totusi, care nu impune un patent (o asemenea permisiune expresă de a practica un patent sau acord de a nu acționa în judecată pentru încălcarea patentului). A "acorda" o asemenea licență de patent unei părți înseamnă a realiza o asemenea înțelegere sau acord de a nu impune un patent acelei părți.

Dacă distribuiți o lucrare licențiată, cunoscând că se bazează pe o licență de patent, și codul sursă corespunzător nu este disponibil pentru oricine pentru a-l putea copia, în mod gratuit și conform termenilor acestei Licențe, prin intermediul unui server de rețea public sau altă modalitate de acces, atunci trebuie fie (1) să faceți disponibil codul sursă corespunzător, fie (2) să aranjați să vă privați de beneficiul licenței de patent pentru această lucrare, fie (3) să aranjați, într-un mod conform cu cerințele acestei Licențe, extinderea licenței de patent pentru recipienții lucrării. "Cunoscând că se bazează" înseamnă că aveți cunostință, pentru licența de patent, că distribuția dumneavoastră a lucrării licențiate într-o anumită țară, sau utilizarea de către recipient a lucrării, ar incălca unul sau mai multe patente în țara în care aveți motive să credeți că sunt valide.

Dacă, ca urmare sau în legatură cu o singură tranzacție sau aranjament, distribuiți sau propagați o lucrare licențiată, și acordați o licență de patent către unele dintre părțile care recepționează lucrarea, autorizându-le să utilizeze, distribuie, modifice sau propage o copie specifică a lucrării, atunci licența de patent pe care o acordați este în mod automat extinsă pentru toți recipienții lucrării licențiate și altele bazate pe aceasta.

O licență de patent este "discriminatorie" dacă nu include în aria sa de acoperire, împiedicand exercitarea sa, sau este condiționată de,

neexercitarea unuia sau mai multe drepturi garantate de această Licență. Nu puteți distribui o lucrare licențiată dacă sunteți parte dintr-un aranjament cu o terță parte care distribuie software, în care dumneavoastră îi plătiți acestei terțe parte, bazat pe extinderea activității dumneavoastră de distribuție a lucrării, și în care terța parte acorda, oricărei părți care ar putea recepționa lucrarea licențiată de la dumneavoastră, o licență de patent discriminatorie, (a) în conexiune cu copiile lucrării distribuite de dumneavoastră (sau copiile realizate după aceste copii), sau (b) în principal pentru și în conexiune cu produse specifice sau compilații care conțin lucrarea licențiată, mai puțin dacă ați încheiat acea înțelegere, sau acea licență de patent a fost acordată, înainte de 28 martie 2007.

Nimic din conținutul acestei Licențe nu poate fi considerat că exclude sau limitează orice licență implicată sau alte protecții împotriva violării care pot fi în vigoare pentru dumneavoastră în cadrul legislației privind patentele.

12. Nerenunțarea la drepturile terților

Dacă vă sunt impuse condiții (prin hotărâre judecatorească, ințelegere sau altă modalitate) care intră în contradicție cu această Licență, acestea nu vă absolvă de respectarea obligațiilor acestei Licențe. Dacă nu puteți distribui o lucrare licențiată astfel încât să satisfaceți simultan obligațiile față de această Licență precum și alte obligații rezonabile, atunci ca o consecință nu puteți să distribuiți lucrarea. Spre exemplu, dacă acceptați termenii care vă obligă sa încasați o taxă de la cei cărora le distribuiți programul, singura modalitate pentru a putea satisface și respectivii termenii și această Licență este de a evita complet distribuția programului.

13. Utilizarea cu Licență Publică Generală GNU Affero

Fără legătură cu această Licență, aveți permisiunea de a lega sau combina orice lucrare licențiată cu o altă lucrare, licențiată prin versiunea 3 a Licenței Generale Publice GNU Affero, într-o singură lucrare, și să distribuiți lucrarea rezultată. Termenii acestei Licențe vor continua să se aplice părții care este lucrare licențiată, dar cerințele speciale ale Licenței Publice GNU Affero, secțiunea 13, referitoare la interacțiunea printr-o rețea, se vor aplica la lucrarea rezultată.

14. Versiuni revizuite ale acestei Licențe

Fundația pentru Software Liber poate publica din când în când versiuni revizuite și/sau noi ale Licenței Generale Publice GNU. Asemenea versiuni noi vor fi similare în spiritul prezentei versiuni, dar pot diferi în anumite detalii pentru a rezolva noi probleme sau îngrijorări. Fiecare versiune poartă un număr de versiune distinct. Dacă Programul specifică că asupra sa se aplică o anumită versiune a Licenței Generale Publice GNU "sau orice altă versiune ulterioară", aveți opțiunea de a urma termenii și condițiile fie a versiunii respective, fie puteți alege orice versiune ulterioară publicată de către Fundația pentru Software Liber. Dacă Programul nu specifică o anumită versiune a Licenței Generale Publice GNU, puteți alege orice versiune publicată de către Fundația pentru Software Liber. Dacă Programul specifică că un reprezentant poate decide care versiune ulterioară ale Licenței Generale Publice GNU poate fi utilizată, atunci declarația publică a respectivului reprezentant, de acceptare a unei versiuni, vă autorizează permanent să alegeți versiunea respectivă pentru Program. Versiunile ulterioare ale licenței pot să vă ofere permisiuni suplimentare sau diferite. Totuși,

nu sunt impuse obligații suplimentare vreunui autor sau deținător de drepturi de autor, ca rezultat al alegerii dumneavoastră de a urma o versiune ulterioară.

15. Neacordarea de garanții

NU EXISTĂ NICI O GARANȚIE PENTRU PROGRAM, ÎN MĂSURA PERMISĂ DE LEGILE APLICABILE. EXCEPTÂND SITUAȚIILE UNDE ESTE SPECIFICAT ALTFEL ÎN SCRIS, DEȚINĂTORII DREPTURILOR DE AUTOR ȘI/SAU ALTE PĂRȚI IMPLICATE OFERĂ PROGRAMUL "ÎN FORMA EXISTENTĂ" FĂRĂ NICI O GARANȚIE DE NICI UN FEL, EXPLICITĂ SAU IMPLICITĂ, INCLUZÂND, DAR FĂRĂ A FI LIMITATĂ LA, GARANȚII IMPLICITE DE VANDABILITATE ȘI CONFORMITATE UNUI ANUMIT SCOP. VĂ ASUMAȚI ÎN INTREGIME RISCUL ÎN CEEA CE PRIVEȘTE CALITATEA ȘI PERFORMANȚA ACESTUI PROGRAM. ÎN CAZUL ÎN CARE PROGRAMUL SE DOVEDEȘTE A FI DEFECT, VĂ ASUMAȚI ÎN ÎNTREGIME COSTUL TUTUROR SERVICIILOR, REPARAȚIILOR ȘI CORECȚIILOR NECESARE.

16. Limitarea responsabilității

ÎN NICI O SITUAȚIE, EXCEPTÂND CAZURILE ÎN CARE ESTE CERUT DE LEGILE APLICABILE SAU CA REZULTAT AL UNEI ÎNȚELEGERI SCRISE, UN DEȚINĂTOR AL DREPTURILOR DE AUTOR, SAU ORICE ALTĂ PARTE CARE POATE MODIFICA ȘI/SAU REDISTRIBUI PROGRAMUL CONFORM PERMISIUNILOR DE MAI SUS NU VA FI FĂCUT RĂSPUNZATOR PENTRU PAGUBELE DUMNEAVOASTRĂ, INCLUSIV CELE GENERALE,

SPECIALE, ÎNTÂMPLĂTOARE SAU REZULTANTE, APĂRUTE DIN FOLOSIREA SAU INABILITATEA DE A FOLOSI PROGRAMUL (INCLUZÂND, DAR FĂRĂ A FI LIMITAT LA PIERDEREA SAU DETERIORAREA DATELOR, SAU PIERDERILE SUFERITE DE DUMNEAVOASTRĂ SAU TERȚE PERSOANE, SAU O INCAPACITATE A PROGRAMULUI DE A INTEROPERA CU ALTE PROGRAME), CHIAR DACĂ DEȚINĂTORUL SAU TERȚA PARTE A FOST PREVENITĂ ASUPRA POSIBILITĂȚII UNOR ASEMENEA PAGUBE.

17. Interpretarea secțiunilor 15 și 16

Dacă neacordarea de garanții și limitarea responsabilității, stipulate mai sus, nu pot avea efect legal în conformitate cu termenii lor, instanța de judecată trebuie să aplice legile locale cele mai apropiate de renunțarea absolută la toate răspunderile civile în legătură cu Programul, mai puțin când o garanție sau asumare a răspunderii însoțește o copie a Programului în schimbul unei taxe.

SFÂRȘITUL TERMENILOR ȘI CONDIȚIILOR

Bibliografie selectivă și listă de referințe științifice

http://iisus-omul.ro, articole științifice traduse în limba română

„Majjhima Nikaya”, „Discursurile de lungime medie”, Balapandita Sutta: Sutra 129, p. 1020-1021, partea a III-a p. 169, „Prostul și Înțeleptul”, 24, Wisdom Publications, 1995. ISBN 978-0861710720.

„Buddhism in Christendom, or, Jesus, the Essene”, Lillie Arthur, Kessinger Publishing LLC, ISBN 978-1169345058.

„The Lotus Sutra: Saddharma Pundarika Sutra or the Lotus of the True Law”, Eremitical Press, ISBN 978-1926777306.

„Bhagavad Gita”, „Cântarea Domnului”, traducere de W.J. Johnson, Oxford University Press, ISBN 978-0199538126.

Victoria Clark, „Sparks from the Holy Fire”, The Tablet, 3 May, 2003.

„A commentary of the Upanishads”, „Comentar și tâlcuire la Upanișade”, Swami Nirmalananda Giri, p. 276, Krishna Yajurveda, Kathaka Samhita, 12.5, 27.1, Kathakapisthala Samhita, 42.1, Jaimniya Brahmana II, Samaveda, 2244), Ioan 1:1-2, în sanscrită: „Prajapati vai idam agra asit. Tasya vak dvitiya asit. Vag vai paramam Brahman” adică „La început a fost Prajapati (Dumnezeu-Cuvântul Creator), și cu El era Cuvântul, și Cuvântul era Dumnezeu” sau „La început era Cuvântul şi Cuvântul era la Dumnezeu şi Dumnezeu era Cuvântul. Acesta era întru început la Dumnezeu. Toate prin El s-au făcut; şi fără El nimic nu s-a făcut din ce s-a făcut.” (Ioan 1:1-3).

Upanișadele, Oxford University Press, 1998. ISBN 978-0192835765.

III Witherington Ben. New Testament Rhetoric: An Introductory Guide to the Art of Persuasion in and of the New Testament. Wipf & Stock Pub, 2009. ISBN 978-1556359293.

Judith M. Brown and Anthony Parel. The Cambridge Companion to Gandhi. Cambridge University Press, 2011. ISBN 978-0521133456.

T.W. Doane. Bible Myths and Their Parallels in Other Religions Being a Comparison of the Old and New Testament Myths and Miracles with Those of the Heathen ... Considering Also Their Origin and Meaning. Hardpress Publishing, 2016. ISBN 978-1318978656.

M. Eliade. Rites and symbols of initiation : the mysteries of birth and rebirth. Spring Publications, 1998. ISBN 978-0882143583.

M. Eliade. Nașteri mistice. Editura Humanitas, 2013. ISBN 978-973-50-2245-7.

Andrey Feuerverger. The tomb next door: An update to „statistical analysis of an archeological find". The Annals of Applied Statistics, 7(4):2081–2105, 12 2013. ISSN 1932-6157. doi: 10.1214/13-AOAS677. URL http://dx.doi.org/10.1214/13-AOAS677.

M.D. Goulder. Midrash and Lection in Matthew. Wipf & Stock Pub, 2004. ISBN 978-1592445851.

R. M. Jenkins. The Star of Bethlehem and the comet of AD 66. Journal of the British Astronomical Association, 114:336–343, December 2004. ISSN 0007-0297.

D. Kirby. Christianity and Freemasonry: The Compatibility Debate Within the Church of England. Journal of Religious History,

29(1):43–66, 2005. ISSN 1467-9809. doi: 10.1111/j.1467-9809.2005.00260.x. URL http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-9809.2005.00260.x.

J.W. Knust. Early christian re-writing and the history of the pericope adulterae. Journal of Early Christian Studies, 14:485–536, 2006. ISSN 1067-6341.

Paul Koudounaris. Heavenly Bodies: Cult Treasures and Spectacular Saints from the Catacombs. Thames & Hudson, 2013. ISBN 978-0500251959.

David A. Leeming. Creation Myths of the World: An Encyclopedia. ABC-CLIO, LLC, 2nd edition, 2010. ISBN 978-1-59884-174-9.

David A. Leeming, Kathryn Madden, and Stanton Marlan. Encyclopedia of Psychology and Religion. Springer Science+Business Media LLC, 2010. ISBN 978-0-387-71801-9.

A.J. Levine and M.Z. Brettler. The Jewish Annotated New Testament. Oxford University Press, 2011. ISBN 978-0199927043.

Amy-Jill Levine, Dale C. Allison, and John Dominic Crossan. The Historical Jesus in Context (Princeton Readings in Religions). Princeton University Press, 2006. ISBN 978-0691009926.

Dennis R. MacDonald. The Gospels and Homer: Imitations of Greek Epic in Mark and Luke-Acts (The New Testament and Greek Literature). Rowman & Littlefield Publishers, 2014a. ISBN 978-1442230521.

Dennis R. MacDonald. Luke and Vergil: Imitations of Classical Greek Literature (The New Testament and Greek Literature). Rowman & Littlefield Publishers, 2014b. ISBN 978-1442230545.

Dennis R. MacDonald. Mythologizing Jesus: From Jewish Teacher to Epic Hero. Rowman & Littlefield Publishers, 2015. ISBN 978-0742558915.

Anthony S. Mercatante and James R. Dow. The Facts on File Encyclopedia of World Mythology and Legend. Infobase Publishing, 3rd edition, 2009. ISBN 978-0-8160-7311-5.

C. Moreschini and E. Norelli. Istoria literaturii creștine vechi grecești și latine. Vol. I: de la Apostolul Pavel la Constantin cel Mare. Polirom. ISBN 978-9734633913.

Etienne Nodet and Justin Taylor. The Origins of Christianity: An Exploration. The Liturgical Press, 1999. ISBN 978-0814658628.

M. Olinescu. Mitologie românească . Editura Gramar, 2008. ISBN 978-973-591-509-4.

Eric S. Raymond. The Cathedral and the Bazaar: Musings on Linux and Open Source by an Accidental Revolutionary. O'Reilly & Associates, Inc., Sebastopol, CA, USA, 2001. ISBN 0596001088.

J. Sherman. Storytelling: An Encyclopedia of Mythology and Folklore. Routledge, 2008. ISBN 978-0765680471.

R. Stallman. Free Software Free Society. Free Software Foundation, Inc., 2nd edition, 2010. ISBN 978- 0983159209.

D. Stevenson. Four Hundred Years of Freemasonry in Scotland. The Scottish Historical Review, 90:280–295, 2011. ISSN 0036-9241.

G.J. Steyn. „Perfecting knowledge and piety": (Philo, Contempl. 3, 25) : intertextual similarities between Philo's therapeutae and Lukan early Christianity. Neotestamentica, 43:424–448, 2009. ISSN 0254-8356.

Duane F. Watson. Miracle Discourse in the New Testament. Society of Biblical Literature, 2012. ISBN 978-1589831186.

Josephus Flavius, Antichități iudaice, vol 1-2, Editura Hasefer, 2012, ISBN 978-973-630-248-0.

„Tâlcuirea Sfintei Evanghelii de la Matei", Sfântul Teofilact Arhiepiscopul Bulgariei (cca. 1055-cca. 1108), Editura Sophia (traducere și adaptare), ISBN 978-973-136-008-9.

„Comentar la Evanghelia de la Matei", Sfântul Ioan Gură de Aur, Editura Pelerinul Român, 2003.

„Matthew 1-13", New Testament Volume 1a, „Ancient Christian Commentary on Scripture", Manlio Simonetti, IVP Academic, 2001, ISBN 978-0830814862.

„Matthew 14-28", New Testament Volume 1b, „Ancient Christian Commentary on Scripture", Manlio Simonetti, IVP Academic, 2002, ISBN 978-0-8308-1469-5.

Mihaly Csikszentmihalyi, „Flux. Psihologia fericirii", Editura Publica, 2015, ISBN: 978-606-722-063-6.

Martin Seligman , „Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being”, Atria Books, 2012, ISBN 978-1439190760.

„Spiritual Mothers: Philo on the Women Therapeutae”, Joan E. Taylor, Journal for the Study of the Pseudepigrapha, vol 23, 2002, ISSN 0951-8207.

„Monastic Jewish Women in Greco-Roman Egypt: Philo Judaeus on the Therapeutrides”, Ross S. Kraemer, Signs, vol. 14, No. 2, pp. 342-370, 1989.

„Asoka's thirteenth rock edict”, Kenneth Robert Norman, „Indologica Taurinensia” The Journal of the International Association of Sanskrit Studies, vol. 23-24, 1997-1998, pp.459-484, ISSN 1023-3881.

Heron din Alexandria, „The Pneumatics of Hero of Alexandria”, „Pneumatica”, ediția a 2-a, 2009, ISBN 978-1449562878.

Carlo M. Cipolla, „Legile fundamentale ale imbecilității umane”, Editura Humanitas, ISBN 9789735044237.

Referință de vizitat „pe viu”: subsolul cimitirului de sub catedrala „Sfântul Ștefan” din Viena.

Ilustrațiile și fotografiile sunt preluate de pe:

http://www.wikiart.org

http://www.openclipart.org

http://www.flickr.com, catacombele din Viena.

http://www.pbase.com, catacombele din Viena, imagini de Rick Osterfeld Jr., subsolul cimitirului.

http://ziarullumina.ro, ISSN 1841-141X, imagine iconostas.

Rugăciunea unui băştinaş amerindian

O, Mare Spirit, al cărui glas îl aud purtat de vânt,

A cărui suflare dăruiește viață pretutindeni.

Auzi-mă; am nevoie de tăria și de înțelepciunea ta.

Ajută-mă să trăiesc frumos, și fă ca ochii mei să admire întotdeauna roșiaticul apus de soare.

Fă ca mâinile mele să respecte lucrurile pe care tu le-ai făcut și ascute urechile mele pentru ca să-ți audă glasul.

Fă-mă înțelept pentru ca să înțeleg lucrurile pe care le-ai predat poporului meu.

Ajută-mă să rămân calm și puternic în fața a tot ceea ce se îndreaptă spre mine.

Ajută-mă să înțeleg lecțiile pe care le-ai ascuns în fiecare frunză și în fiecare piatră.

Ajută-mă să am gânduri curate și să acționez cu intenția de a-i ajuta pe ceilalți.

Ajută-mă să găsesc înlăuntrul meu compasiune fără ca emoțiile să mă copleșească.

Eu caut putere, nu pentru a fi mai tare decât fratele meu, ci pentru a putea lupta cu cel mai cumplit dușman – cu mine însumi.

Ajută-mă să fiu întotdeauna pregătit să vin la tine cu mâinile curate și cu privirea dreaptă.

Pentru ca atunci când viața se stinge, precum se stinge apusul roșiatic de soare, duhul meu să vină la tine fără de rușine.